

శ్రీరస్తు

శ్రీ పాంచరాత్రాంతగత

పాద్యసంహితానుసారినీ

స్వరచితదీపికాఖ్యవివృతి సమేతా

ఆలయ నిత్యాచారపద్ధతిః.

— శ్రీమద్విశ్వనాథ —

మహేశ్వరపుర రాజధాని విద్యోతమాన

శ్రీమత్తమహారాజ సంస్కృతమహాపాఠశాలా

శ్రీపాంచరాత్రాగమోపాధ్యాయేన

ఘణిపురం రంగస్వామిభట్టాచార్యేణ

ప్రణీతా

కె. ఎల్. సరసింహయ్య ముద్రాశాలాయాం ముద్రాపితా

మైసూరు

౧౯౨౩

మూల్యం ౧-౪-౦.

కాపీరైట్ రిజర్వ్డ్.

శ్రీః

ఉ పొద్దుతః .

యంతై వాస్వముపాసతేశివఇతి బ్రహ్మేతివేదాన్తినా ॥
 జౌద్ధాబుద్ధఇతి ప్రమాణపటవఃకతేతి నై య్యాయుకాః ॥
 అహంశ్చేతిహ జై నశాననమతాఃకమేతిమీమాంసకాః॥
 సోమంప్రొవిదధాతు వాంఛితఫలం శ్రీకేశవస్సవదా ॥
 సాయంపాయాదపి యాదవహానితనరౌజాతనేత్యాంతరక్ష్యే ।
 రాకల్పంకల్పవృక్షానివ విపులకృపాసారధారాధరాయః ॥
 లక్ష్మీవత్సోజశైలౌపరి కపిశపటి విద్యుదుద్యోతమాసః ।
 శ్రీనాగగ్రామధామానిజపతిభవనా భావితా కేశవ్రాసః॥

అఖిలహేయప్రత్యనీక కల్యాణగుణైకతానశ్రీభగవత్ప్రాప్తిరూప
 పరమపురుషార్థసిద్ధయే శేషశేషిభావజ్ఞానపూర్వక సాక్షాదుపాసన
 ముకులసామగ్రి. సాక్షాదుపాసనస్తు దహరవిద్యాదిరూపం. తదేవా
 నంతాక్షయఫలకం. అథయదిదమస్మిన్ప్రవృత్తపురే దహరంపుణ్డరీకంవేళ్లే
 త్యాది శ్రుతిసిద్ధోపాసన విశేషవిస్తరవచ భగవచ్ఛాస్త్రోక్త బాహ్య
 భ్యంతరయాగలక్షణం సమారాధనం. బాహ్యయాగశ్చ భగవత్ప్రా
 ప్తిప్రతిబంధకీభూత బాహ్యవాసనాఽనోదకః ॥ శ్లో ॥ బాహ్యోత్థవాస
 నావిప్ర బహుజన్మాజితాదృఢా । లోలకృతోనయాహ్యత్నా శు
 ద్ధోశుద్ధస్వరూపయా ॥ యామంత్రవిషయాశుద్ధా క్రియాశాస్త్రస్వరూ
 పదా సముత్థాసవివాశార్థం తస్యాస్సంపరీక్షితేతం॥సబాహ్యభ్యంతరా

భ్యాంచక్రియాభ్యాతన్నయోధవేదితి జయాభ్యేభగవాన్ || బింబాకృత్యాశ్చనాబింబే సమాగత్యానభిష్టతే | కరోత్యమూతామఖిలాం
భోగశక్తింశుచాశ్చసత్ || ముత్తైర్యథోక్తైరారాధ్య సూక్తైనపు
రుషేణవా! అధవాద్వాదశాశాన్దైవ్య ముత్తైర్వింబముఖేహరిం |
ప్రపద్యతేపరం శేయో నిష్కామోయదిపూజకః | ఇతిసాత్వతపాద్భ
యోః భగవద్వచనాత్ ధ్యానలక్షణాభ్యంతరయూగస్య దాధ్యాన్
పాదనద్వారాతదుపకారకః. పరమవిశ్వేషుససాధకశ్చ. బాహ్యయా
గోపకరణీభూతాచాన్వితాఃకీ || తథాలక్ష్యేతంతే || అచాన్వితా
కికీయాస్యా తాపిషాద్గుణ్యవిగ్రహేతి || నన్వమూలకత్వాత్పురుషవచ
నాచ్చ కథంప్రాయాణ్యయూగమస్యేతిచేన్ద్రవం ఏకాయనశ్రుతిమూల
కత్వాద్భగవన్ముఖారవిదమరంక ధారాయాపత్వాచ్చ. తథా || ఈశ్వ
రపాద్భయోః || శృణుధ్వంమనయస్సవే వేదమెకాయనాభిదం |
మోక్షాయనాయవై పంథా ఏతదన్యోనవిద్యతే || తస్మాదేకాయనన్నా
మ ప్రపదంతిమనీషిణా | మహతోవేదవృక్షస్య మూలభూతోమహాన
యం | స్కందభూతాఋగాద్యాస్తే శాఖాభూతాశ్చయోగినః జగ

బింబాకృత్యాశ్చనాభి || బింబం = రాధకైర్యధారుచి సువ
ణంరజతాదిభిర్నిర్మితప్రతిమా తస్యఆకృతిరివఆకృతిః యస్యసః బిం
బాకృతిః సచాసాఆత్మా వేదికర్కధారయః | అప్రతిత్నైశ్చబ్దావిగ్రహపరః |
బింబసదృశవిగ్రహేణేత్యధః బింబప్రతిమాయాం సమాగత్య సమిత్వే
కీకారే నీరక్షీరపదవిభాగేన సంక్షేపంప్రాప్యేత్యధః అయంప్రాకృత
భాగః అయంప్రాకృతభాగ ఇతివిభజ్య జ్ఞాతుంయథాన క్యేత తథా
పరపూహ విభవాదిబింబానురూపేణ శరీరేణ తత్రబింబ ఏకీసూయ
సన్నిదధాతీత్యుక్తంభవతి ||

మూలస్య దేవస్య వాసు దేవస్యముఖ్యతః॥ ప్రతిపాదక తాసిద్ధా మూలవే
దాఖ్యతాద్విజాః ॥ మూలవేదానుసారేః ఛందసానుష్ఠభేనచ । సా
త్వతంపౌష్కరంచైవ జయాభ్యై త్యేవచూదికం । దివ్యంసచ్చాస్త్రజాలం
తు కృత్వాసకషణాదిభిః ॥ ప్రవతయూమాసభుని సవహోకహి
తైషిభిరితి । తంత్రాణాంచైవ సవవేషాం వక్తానారాయణస్త్వయం ।
శ్రోతారోమూర్తిభేద శ్చ ఋషయశ్చపితామహాః । నను స్వేనస్య
ప్రామాణ్యప్రతిపాదన మనుపపన్న మితిచేత్ సత్యం ఋషయోదేవాశ్చ
ప్రమాతారః తైర్యదుక్తంతత్ప్రమితకరణం తదుక్తావప్రామాణ్యే
వేదాదాసవత్రపౌరుషేయత్వాది దుశ్శంకావేధోముఖైరవ్యపరిహ
రైర్వివ తద్వద్భగవచ్చాస్త్రస్యాపి వేదమూలక త్వాదా శాండిల్యాద్యా

తంత్రమితి ॥ తంత్రంప్రధానైరాధ్ధాంతః ఇతిహోశకారః ॥ తం
త్రంస్వరాష్ట్రచింతాయాం శాస్త్రాషధిముఖేష్వితివై జయంతీ తంత్రం
కుటుంబకృత్యేస్యాత్ సిద్ధాంతేచౌషధోత్తమే । ప్రధానతంత్రం
వాయుచ శాస్త్రభేదేపరిచ్ఛదే । శృతిశాఖాంత రేషేతౌ ఉభయా
థప్రయోజకే ॥ ఇతికర్తవ్యతాయాంచేతి మేదినికోశే ॥ తంత్రం
స్వరాష్ట్రచింతాయాం తంతువాయుపరిచ్ఛదే । యోగప్రయోగే సిద్ధాం
తేశాస్త్రముఖ్యాషధేషుచ । ఏకసైన్యపూర్వయాథా త్వేకుటుంబవ్యాప్త
తావప్రీతి ॥ నానాధారత్నమాలాయాం ॥ శబ్దస్తోమమహానిధౌ ॥ త
నోతివిపులానధాన్ తత్వమంత్రసమాశ్రీతా ॥ త్రాణంచకురుతే
యస్తా త్రంత్రమిత్యభిధీయతే ॥ తనోతితస్యత ఇతివాతంత్రమితి శబ్దక
ల్పదుమే ॥ కుల్లూకభట్టవచనం విష్ణుపురాణవ్యాఖ్యానాయాం ॥ వై
దికీతాంత్రీకేచైవ ద్వివిధాకీర్తితాశుతీ । ఇత్యాదివచనేనతంత్రశబ్దస్య
నిబంధనశాస్త్రమిత్యర్థః ॥ కిన్తువిశిష్టాదైవైసిద్ధాంతమపి ప్రతితంత్రసి

ప్రవచనప్రమాణం. తథానతి || శ్లో || ఆవిధ్యమతిమృదానం దధో
 ఘృతమిష్టాద్భృతం | నవనీతం యథాదధో ద్విపదా బ్రాహ్మణో యథా
 ఆరణ్యకంచ వేదేభ్యో ఓషధీభ్యో యథామృతం | ఇదం మహాపనిషదం
 చతువేదసమన్వితం | సాంఖ్యయోగకృతాంతేన పంచరాత్రానుశ
 ద్భితం || ఇదం శ్రేయ ఇదం బ్రహ్మ ఇదం హితమనుత్తమమ్ | ఋగ్యజు
 స్సామభిజుష్టమథ వాణంగిరి సైస్తథేతి మోక్షధర్మీయం ప్రమాణ
 పారావారమహామహిమ బౌద్ధరాయణవచనంచాత్రప్రమాణం ఏవం
 చ | ధృతోర్ధ్వోఽపుండ్రః పరమేశితారం నారాయణం సాంఖ్యయోగాధి
 గమ్యమిత్యధర్వణశ్చుతిరపి పంచరాత్రమేవ విశిష్యే. పంచరాత్రశబ్దో
 నిరుక్తః శంజలేన | పృథివ్యాదీనితత్వాని గుణాః పంచమహామునై | రా
 త్రయోదేహినః ప్రోక్తా అవిద్యాచైతత్వతః | తేభ్యో విలక్షణం విష్ణుం
 భుక్తిముక్తిప్రదాయకం | దశయంతి చ యే గ్రంథాః పంచరాత్రం ప్ర
 కీర్తంతా ఇతి | ఏతచ్ఛాస్త్రస్య ఆభగవతః పరంపరాప్రాప్తిశ్చ శ్చుతా వివరీ
 వర్తి || అత్ర శాండిల్యోజయాభ్యే || భూయశ్చైవావతీశేన విష్ణు
 నాప్రభవిష్ణునా ముచైవైస్వాంశభూతస్య యదుక్తం పునరేవ హి | బద
 ర్యాశ్రమసంస్థేన ప్రభుణా లోకకారిణా | ధర్మమాగావతారా
 ధం ప్రతేనానేన సత్తమాః || ఇత్యారభ్య || తచ్చురణధ్వం మునిశ్చే
 స్థాః ధమ్యం సంసారతారకం | యాదృక్ప్రాప్తం మయా పూర్వం
 పరితుష్టాచ్చ నారదాత్ | జ్ఞాత్వైవంసారభూతంచ అధీతం హి పురా
 మయా | తద్యుష్మభ్యం పదిష్యామి ఆహ్వాయేతు యథాస్థితం | ఇతి
 చాతురాత్యోపాసనప్రతిపాదకత్వాదస్యాగమసంజ్ఞాచ || తథాపా

ధ్వాంతమితి ప్రసిద్ధం || ఆగమమితి || శబ్దస్తోమమహానిధా || అగతం శివ
 క్రేభ్యో గతం చ గిరిజాశ్రుతే | మతంచ వాసుదేవస్య తస్మాదాగమముచ్య

ష్కరే ॥ కథన్యత్వేననైయత్ర చాతురాత్మ్యముపాస్యతే । క్రమా
గతైఃస్వసంజ్ఞాభిః బ్రాహ్మణై రాగమంకృతమితి ॥ తత్రానుబంధచతు
ష్టయంసాద్ధై ॥ ప్రయోజనంచశాస్త్రస్య మోక్షఃప్రకృతిమల్భః ।
అభిధేయంభగవత స్సచారాధనముత్తమం ॥ సంబంధోపీవ్యతేనద్భిః
సాధ్యసాధనలక్షణః । ముముక్షురథికారీస్వాదితీశాస్త్రేషునిశ్చితః ।
ఇతిపృష్టాదృష్టోభయశ్రుతిమూలకత్వాన్మోక్షముఖ్యఫలకత్వాద్భగవదు
పజ్ఞత్వాన్ముముక్షుభిః పంచరాత్రోదితమవశ్యమనుష్ఠేయంమితినిష్కర్షః
అజ్ఞాతేభగవత్తత్వేదలభావరమాగతిః । తథానారాధితేచైవ సా
త్త్వికేనతుకర్మణా । ఇతిజయాభ్యభగవద్వచనేనారాధ్యారాధనజ్ఞాసా
ప్రస్తూయతే. ఆరాధ్యంభగవచ్ఛబ్దవాచ్యం. భగవచ్ఛబ్దార్థస్తువా
మనసంహితాయాం జ్ఞానశక్తిబలైశ్వర్య వీర్యతేజాంసిషడ్గుణాః ॥ ష
ణ్ణాంగుణానానివహోభగవత్సభిధీయతే ॥ భగోస్తిభగవానిత్యం భగ
వచ్ఛాస్త్రనిర్ణయః । మయ్యేవభగవచ్ఛబ్దో నాన్యదేవేషువత్యతే
జ్ఞానాదయోనిరుక్తఃఅహిబుద్ధ్యుపహితాయాం ॥ అజడంస్వాత్మ
సంబోధి నిత్యంసర్వావగాహనం । జ్ఞానంనామగుణంప్రాహుః ప్రథ

తే ॥ అన్యత్రమంశ్రశాస్త్రే ॥ సృష్టిశ్చప్రళయశ్చైవ దేవానాంచత
థాచక్షణం । సాధనంచైవసర్వేషాం పురశ్చరణమేవచ । పట్కర్మసా
ధనంచైవ జ్ఞానయోగశ్చతుర్విధః । సప్తభిలక్షణై ర్యుక్తం త్వా
గమంతద్విదోవిదుః ॥ తంత్రశాస్త్రే ॥ సిద్ధంసిద్ధైఃప్రమాణైస్తుమితం
వాత్రపరత్యచ । ఆగమంశాస్త్రమాప్తానామితి ॥ ఈశ్వరే ॥ కథన్
వ్యత్వేననైయత్ర చాతురాత్మ్యముపాస్యతే । క్రమాగతైఃస్వసంజ్ఞాభి
బ్రాహ్మణై రాగమంకృతమితి ॥ అన్యత్ర ఆగమంతాద్గమయతిధర్మా
ధర్మాః పరఃపదం । ఆగమస్తేనకథితఇతివేదవిదావిదుః ॥

మంగుణచింతకాః । స్వరూపం బహుణస్తచ్చ గుణశ్చపరిగీయతే జగ
త్ప్రకృతిభావౌ యస్సాశక్తిఃపరికీర్తితా । కర్తృత్వంనామయత్త
స్య స్వాతంత్ర్యపరిబంహితంఽఽవ్యర్థంనామతత్ప్రకృతం గుణతత్వా
ధాచింతకైః । శ్రమహానిస్తుయాతస్య సంతతంకువతోజగత్ । బలం
నామగుణస్తస్య కథితోగుణవిత్తమైః । తస్యాపాదానభావేషి వికార
విరహోహియః । వీర్యంనామగుణస్సయ మచ్యుతత్వాత్పరాహ్వ
యః । సహకార్యనపేక్షాయా తత్తైజసముదాహృతం ॥ ఏతేశక్త్యా
దయఃపంచ గుణాజ్ఞానస్యకీర్తితాఃఇతి । భగవచ్ఛబ్దవాచ్యంతల్లక్ష్మీ
నారాయణాఖ్యం.లక్ష్మీతంత్రే భవద్భావాత్కంఠబ్రహ్మ తతస్తచ్చాశ్వ
తంపదంభవన్నారాయణోదేవౌ భావౌలక్ష్మీహంపరాంలక్ష్మీనా
రాయణాఖ్యాతం అతోబ్రహ్మసనాతనం । అన్యోన్యసనినాభావా ద
న్యోన్యసనమన్వయాత్ తాదాత్మ్యంవిధిసంబంధం మమనాథస్యచోభ
యోరితి ॥ అనయోరేకతత్వతాతత్త్రైవ తస్యాహంపరమాశక్తి రహం
తానంతచిన్మయి । భిన్నాభిన్నాచవతేహం జోత్స్నవహిమదీధితే॥
తావావాంతత్వమేకస్తు ద్విధాభూత్వావ్యవస్థితౌ । అంతరాత్మశయా
తత్త దహంకారపదాస్పదం॥ అచింత్యాననుయోజ్యేన హేతునాయేన
కేనచిత్ । శక్తిమచ్ఛక్తిభావేన తద్విధావ్యవస్థితే ॥ ఇతి ॥ అత్రవి
శేషస్తస్మిన్నేవలక్ష్మీతంత్రే ॥ సుసిద్ధయోగతత్వానా మధికారఃపరాత్మ
ని । వ్యామిశ్రయాగయుక్తానాం మధ్యానాంపూర్వాభావనై । వైభ
వీయాదిరూపేషు వివేకవిధురాత్మనామితి । ఆరాధనంతు మంత్రసి
ద్ధాంతాది లక్షణతత్తత్సంహితోక్తంసిద్ధాంతాంతరసంకీర్ణంచ ॥ పా
ద్యై ॥ సిద్ధాంతేషుచతుష్కేకం పూర్వైశ్చభిరనుష్ఠితం త్యక్త్యా
సమాశ్రయేగస్యం నరోభవతికిల్బిషీ । తస్మాజ్జన్మప్రభుత్వేక రాధాం
తనియతోభవేత్ । అన్యధాకులమాత్మాసం సవంనాశయతిస్వయం॥

మంత్రమండలకుండాది క్రియముద్రోపచారకైః । యోగంనయతి
యోమోహో త్వసిద్ధాంతోక్తవత్కనా । సోపిన్వకులజాన్సవాన్
స్వరమాత్మానమంజసా । నయేన్నిరయమత్యుగం పురుషాన్పురుషా
ధమః । నిష్ఫలాచక్రియాతస్య ప్రత్యుత్తానధాకారణం । కుప్యేచ్ఛదే
వస్తతోహో రాజరాష్ట్రక్షయావహః । ఇత్యాదియోగసిద్ధాధి కార్యా
రాధ్యత్వా త్వరస్యపరవాసుదేవప్రధానం మంత్రసిద్ధాంతలక్షణం తేష్వ
యంమంత్రసిద్ధాంతః పాద్మసంజ్ఞోవిధీయతే ॥ ఇతిపాద్మనచనాత్ మం
త్రసిద్ధాన్తినాం పాద్మసంహితానుష్ఠానమేవశరణం నాన్యథా.తస్మాత్పా
ద్మసంహితామూలమనుసృత్య తత్రత్య అంగమంతోద్ధారాధ్యాయో
క్త మంత్రావన నవతోద్ధృత్య తత్రఅనుక్తవిషయాన్సవాన్ అ
భ్యుపగమన్యాయేన ॥ సాధితఃపరత్రతేయస్త్వతంత్రేచనచూశితః
సహ్యాభ్యుపగమోన్యాయో మనసోఽనుమతియథా ॥ ఇతిసంహితాం
తరేషిసంగృహ్య ఇతర క్రియూకైరవచంద్రికా ప్రయోగమణిచూలికా
సాత్వతామృతసార చంద్రికా ప్రయోగదీపికాద్రిప్రాచీనప్రయోగానవ
లంబ్య మంత్రసాంకర్యాదిపంచవిధసాంకర్యోదోషరహిత ఏషఃప్ర
యోగోరచితః ॥

గ్రంథస్యాస్యముద్రణే ప్రథమతవన పుస్తకప్రిశతీపరిగ్రహణం
ప్రతిశ్చుత్య బహుపక్వతవతాం రాజాధికరణకాణామహమతికృత
జ్ఞోస్తి

బహుఃకాలాత్ యథాసచయ చునకృత్ ప్రాతాన్యాయపుస్తక
విలేఖనప్రకాశనయోః మహత్పావ్యమారచితవతా మాస్తికాగ్రేన
రాణాంవైదికనిష్ఠాగరిష్ఠానాం శ్రీమతాం జనరల్ సెక్రటరీ ఆరావము
ద్దైయ్యంగాయాణామహంనుచిరమధమణోఽస్తి

ఆ మూలచూడమస్య గ్రంథస్య పరిశోధనేన ప్రకటికృతాను
కంపానాం శ్రీమత్తమహారాజ సంస్కృతమహాపారశాలా పుస్తకాగార
పండితానాం వ్యాకరణవిదుషాం శ్రీమతాం శ్రీనివాసరాఘవాచార్య
ణాముపహరామ్యనంతాః ప్రణామాః

ఆకల్పం విలసంతుసాత్వతమత ప్రస్పధిఃదుష్పద్ధతి
వ్యాముగ్ధోద్ధతదువిదగ్ధపరిషదై విదగ్ధవిధ్వంసినః ।
శ్రీమన్నాథమునీంద్రవధిఃతథియోనిధూతవిశ్వాశివాః
సంతస్సంతతగద్యచద్యపదవీహృద్యానవద్యోక్తయః ॥

ఇతి

పాంచరాత్రికాణామనుచరః

ఫణిపురం రంగస్వామిభట్టాచార్యః

శ్రీమత్తమహారాజ సంస్కృతమహాపారశాలా

పాంచరాత్రాగమోపాధ్యాయః ॥

మైసూరు.

దీపికాయాం స్మృత గ్రంథాః.

శ్రీపశ్చసంహితా	3,9,10,11,17,23,28,41,44,47,49,50,52,85,96
అహిభుఁధ్న్యసంహితా (ఉపోద్ఘాతై)	
అనంతాఖ్యసంహితా	2,9,10,14,23,37,39,70,71,72,73,74,82
అనిరుద్ధసంహితా	27,50,52,65,96
ఆపస్తంబస్మృతి	78,
ఈశ్వరసంహితా	3,6,18,19,31,34,41,43,45,48,63,86,94,100,
కపింజలసంహితా	3,62,72,82,90,94,96,99,
ఖగప్రశ్నసంహితా	73,93,
గౌతమసంహితా	4,
జయూఖ్యసంహితా	30,31,33,36,90,
త్రైలోక్యమోహనసంహితా	64,
నళకూబరసంహితా	54,66 89,
నారదీయసంహితా	6,10,11,18,52,53,56,69,70,74,86,96,100,
నారాయణసంహితా	4,5,72,
పద్మోద్భవసంహితా	71,
పరమపూరుషసంహితా	87,
పాద్మసంహితా	2,3,4,5,6,7,8,14,16,18,20,21,23,24,32,42,44,
	45,46,54,60,64,70,72,73,74,80,82,84,91,92,
పారమేశ్వరసంహితా	5,6,7,8,9,10 11,15,17,18,20,22,23,26,28,
	33,34,36,37,43,51,53,55,59,60,66,67,70,
	80,84,85,86,
పౌష్కరసంహితా	4,50,

శుద్ధాశుద్ధ పత్రికా .

— : 0 : —

పుటమ్	పజ్జి	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
	౧	౫ పద్మసంసంవత్సరం	పద్మాసంసంవత్సరం కిం
	,,	౬ సమస్తాన్	సమస్తాన్
	,,	౧౦ కాల్యకర్ముః	కాల్యంకర్ముః
	౫	౧ నిత్యాచారపద్ధతిః	నిత్యాచారపద్ధతిః
	,,	౩ శిరోమస్త్రేణ	శిరోమంత్త్రేణ
	,,	౧౦ ద్రష్టవ్యః	ద్రష్టవ్యాః
	,,	౨౦ దీపదాసేఘ్నః	దీపదాసేఘ్నః
	౭	౨ నిర్వృత్తాయామ్యహం	నిర్వృతాయామ్యహం
౧౨	౧౮	స్వయంవ్యక్తే	స్వయంవ్యక్తే
౧౬	౬	ఋషిభ్యాసమః	ఋషిభ్యాసమః
౧౮	౭	ద్వాదభాః	ద్వాదభాః
౨౨	౬	ప్రణవాఖ్యస్య	ప్రణవాఖ్యస్య
౨౮	౧౮	మంత్రాచ్చనె	మంత్రాచారనె
౨౯	౮	వహ్నిమండలమధస్తం	వహ్నిమండలమధ్యస్థం
	౩౦	౨ సితస్నిగ్ధతి	సితస్నిగ్ధ
	౩౧	౪ ద్వాపరం	ద్వాపరం
	౩౨	౫ సంకల్పసిద్ధ్యై	సంకల్పసిద్ధే
	౩౩	౮ స్తుతిఘోషైః	స్తుతిఘోషైః
	,,	౨౧ తథాప్యనేన	తథాప్యనేన
౩౪	౨	౨ ఆగచ్ఛ	ఆగచ్ఛ

3౪	౬	విధిః	విధిః
౪౦	౨	ధూపమంతరాశిష్టై	ధూపమంతరాశిష్టై
	౨	సవ్యహస్తై	సవ్యహస్తై
౪౧	౫	అధవణ	అధవణ
౪౪	౧	తొయేన	తొయేన
౪౫	౪	ధన్వోస్మృను	ధన్వోస్మృను
౪౬	౧౩	పునర్భూతై	పునర్భూతై
౫౮	౩	ఉత్తిష్ఠబ్రహ్మణస్పత	ఉత్తిష్ఠబ్రహ్మణస్పతై
౬౩	౧౮	సంపూర్ణః	సంపూర్ణః
౮౯	౧౦	అర్పితం	అర్పితం
౯౦	౧౫	త్రిసా	త్రిసా
౧౦౩	౧౫	పున్త్యశరీరామ్	పున్త్యశరీరామ్
౧౦౪	౧	స్వశేష	స్వశేష
౧౦౮	౧౧	శ్రీం-ఓం	ఓం-శ్రీం-ఓం
౧౨౫	౧౦	ప్రథుతర	ప్రథుతర

పరిశిష్టమ్.

—(౧౦.)—

౧-౨ చండానమః ఇత్యనంతరం ద్వారోధ్వోదుంబరస్యసా
గ్భాగే ఓం-శాంతై నమః దక్షిణే ఓం-సరస్వతై నమః.

౧౬-౩ ఓం-అనురవిధ్వంసాయనమః ఇత్యనంతరం ఓం-కుబేరాక్షౌ
యనమః

౧౮-౪ ఓం-ప్రి-పుష్పిన్యాత్మనామం ఫట్నమః ఇత్యనంతరం ఓం-
అం-అభాత్మనామం ఫట్నమః ఓం-తేజ ఆత్మనామం
ఫట్నమః ఇతిపఠితవ్యం

అస్త్రముద్రా || తర్జన్యంగుష్ఠశిరసిస్ఫటియేత్ చక్రవత్ స్మరణా ।
దిక్షుసర్వాసు శేషాభిర్బుష్టింబధ్వాచతుర్ముఖా సైషాస్త్రముద్రావిజ్ఞయా
స్వాగతముద్రా || ఉత్తానీకృత్యహస్తంచవక్రతాంగులిభిఃక్రమాత్
అంగుష్ఠంచపృథక్కృత్వాజ్ఞేయాస్వాగతముద్రికా । సాచైవప్రపాథ-
నాముద్రాసాచైషాదానముద్రికా ॥

ఆవాహనముద్రా || హస్తాభ్యామంజలింకృత్వా ఈషద్వికసితంస్ఫు
టం । ఆవాహనస్యముద్రైశ్చాకాభితాకమలాసన ॥

ధూపముద్రా || సంఖ్యతాగ్రాంగులీనాంతుకృత్వావ్యతికరాంగు
లీః । నహైవ్రోధ్వోకృతాంగుషేకరాభ్యాంధూపముద్రికా ॥

దీపముద్రా || ఊర్ధ్వోతుమధ్యనాంకృత్వాసంహృత్యాంగుష్ఠమే
వచ । తర్జన్యానామికాభ్యాంతుసంహృత్యతుకనిషేకాం । తైనైవ
వామహస్తేనగక్షిణైశ్చతాతుయీ । దీపముద్రేతినాప్రాక్తాదేవదేవ
ప్రియ ధికా ॥

శ్రీః

శ్రీ హయగ్రీవానమః

నిత్యైవై న పద్ధతిః .

శ్రీశం శంఖగదారి పంకజధరం బ్రహ్మణమబ్జాననం ।

యోగీంద్రంకపిలంద్విజిహ్వస్వపతింపద్మసంసంవతఃకం ।

కణ్వంసవఃమునీంద్రసంస్తుతపదా భోజనమస్తాన్ గురూక్ ।

శ్రీవిష్ణ్వగమసారసింధుకలశీడిభానదంభాన్ భజె ॥

మదెలక్ష్యే పతిందెవం శంఖచక్రగదాధరం విద్యామూతిః
హయగ్రీవం శబ్దార్థజ్ఞానసిద్ధయై ॥

అథాచార్యః కాల్యంకమ్యయధావిధినివఃర్త్య భగవదాల
యమాసాద్య పాదావాజానుహంతావాసుణింధనంప్రత్యక్ష్య ద్వీరా

॥ శ్రీయై నమః ॥

శ్రీపాంచరాత్రసక్తారం నారాయణమహాశ్రియమ్ ।

చమూపతించతువక్త్రం కాశికాదిగురూభజె ॥

శ్రీ పాంచరాత్రశాస్త్రాణి సాత్వతాదీనిశాస్త్రతః । కేశవార్య
ముఖాల్లభ్యైతదిథాంశ్చవిశేషతః ॥ తేభ్యః పూజోపయుక్తానిపా
ద్మానుక్తానియానిచ ॥ సంగృహ్యతానిసవాణిసుఖబోధాయకారి
ణామ్ ॥ భగవద్వంశజాతేనరంగరాజేనకారిణా ॥ క్రియతేపాద్మమా
గేణభగవద్యాగదీపికా ॥

చమ్య బలీకరస్యపురతస్సాష్టాంగప్రణమ్య ఆలయంద్విప్రచక్షేణీకృ
త్య గభాగేహద్వా రహస్వం గత్వా హృదయే-ఓం-జ్ఞానాయనమః

తంత్రాంతరేఽపికథితం అనుక్తం గ్రాహ్యమేవహి ॥ అనుక్తసు
ప్రత్యోగ్రాహ్యచవిరుద్ధచుచేతీతి ॥ ఏవంపాద్మాదిచనాన్నసాంకర్యం
కివాచన ॥ తస్మాదారాధకైగ్రేహ్యనిరనూయాపరైస్సదా ॥ ౨ ॥

ఆచార్యః ఇతి ॥ భగవచ్ఛాస్త్రైశాంచరాత్రికాణామేవ ఆచా
ర్యశబ్దవాచ్యత్వంప్రసిద్ధమ్ ॥ తవ్యధా శాస్త్రప్రతిష్ఠావిధౌ ॥ శ్లో ॥
ఆచార్యబ్రతుణంబ్రహ్మకథయామియథాతథమ్ ॥ ఆదాతుబ్రహ్మ
ణోవిద్వాంపంచరాత్రపరాయణః ॥ ఆచార్యంపరయేత్పునఃతద
ధీనాహిసిద్ధయః ॥ ఇతి ॥ క్రితు శాంచరాత్రికాణాం అన్యానినామా
స్యపి సుప్రసిద్ధాని యథా భాగఃతః, భట్టారకః, భగవద్వంశ్యః,
నుత్రీ, కారీ, దేశికః, సాత్వతః, ఏకాయనః, ఏకాంతికః, వాసు
దేవికః, పాంచరాత్రికః, ఇత్యాది ॥

కాల్యం కమః ఇతి, అనంతాభ్యై ॥ శ్లో ॥ స్నానాచమనశౌచే
నప్రాణాయామేనదేశికః ॥ అంతర్బాహిశ్శరీరస్య సాధకస్యవిశుద్ధ్యతి ॥
స్నానమూలాక్రియాస్సవాఃఫలసంసిద్ధిహేతవః ॥ తస్మాత్స్నానంప్ర
కుష్ఠతదేవమిపిత్తృతపకాణ ॥ ౩ ॥ ఇత్యుక్తిత్వాత్ ॥ పాడ్మసప్త
విధస్నానస్వరూపముక్త్వా తత్రైవ త్రయోదశాధ్యాయే పంచకాల
విధౌ అఘనుషణస్నానసుప్ర్యుక్తం ॥ శ్లో ॥ న్యాసమగ్రేవడంగానాం
కృత్వాదాయచృదంకరే ॥ సవ్యేవిధాయకృత్వాతుత్పథామూలాగ్ర
మధ్యతః మూలేస్థితాంమృదంపూజకమభిషుక్త్యాస్త్రవిద్యయా విది
క్షుదిక్షువౌధ్యాంకమూషధరాయ మపిషీపేత్ ॥ తతోఽనుద్ధ్యస్థితామృ

శిరసి-ఓం ఒలాయస్వాహా శిఖాయాం ఓం-వీర్యాయపషత్ బాహ్వోః
ఓం-విశ్వరాయ-హుం నేత్రయోః-ఓం-తేజసే-ఘోర్ శిరః పరితః-

త్స్నిముదకేమూలవిద్యయా । విషీష్యభాగమగ్రస్థంకరాభ్యాంకర
యోద్వయోః విధాయపాకమంభోభిద్దేశయిత్వాచపూషణం ।
అస్త్రహీనాంగవిద్యాభిరాపాదతలమస్తకం । ఆలిప్యదేహచుఖలనువ
గాహ్యచవారిషు । దేహమాహ్మ్యలక్ష్మీశంధత్వాచాఘ్నాఢికంత
తః । తత్త్వాగతౌశనాంభోభిఃపాణిభ్యాంకుంభముద్రయా । పావనైశ్చ
రసిన్యస్తైరాత్మాననుభిషిచ్యచ । వాసుదేవచుభిధ్యాయకాఘ్నమషణ
ణమాచరేత్ । ఇతి స్నానంవాతప్రతోయేనదోషవైషమ్యసంభవే ।
నాభేరధస్తద్వాదేహంతౌశయిత్వాత్మచస్త్రనుం । ఇతి పాద్మోత్రయో
దశే అధవాదేశకాలాదిశరీరస్యగుణానపి । సమాలోచ్యతతోదేవిహ్యు
ష్ణ్యోదేనాధవారమేమచ్చ్రస్నానాదివాక్యత్వానిత్యకర్మసమాచరేత్
ఇతి శ్రీప్రశ్నైఅష్టావింశే ఆజానుపాదాప్రత్యాయేతి । కపింజలె పంచ
దశే పాదప్రత్యేశంకృత్వా ఆచమ్యచజితేంద్రియః । కేహంప్రదక్షి
ణీకృత్యద్వారపాశ్వంసమాచరేత్ । శ్రీప్రశ్నైఅష్టావింశే, ప్రత్యేశ్య
పాణిపాదంచర్మపురస్యబహిస్థలె ఆచమ్యస్తమహాహీరంప్రదక్షిణ్యై
నవైతతః ॥ ఇతి ॥ ఆచమనమితి ॥ విష్ణుతిలకే, పంచమే ॥ పూజా
యాంబ్రహ్మయజ్ఞాదాయోగైశ్చాదేచమైఘనై । మాంజీయజ్ఞోపవీతాది
ధారణభోజనతథా ॥ ఆస్యంతయోద్వికరాచామేదేనయజ్ఞాదిపంచను॥
ప్రణమ్యేతి ॥ అత్రఅష్టాంగప్రణామోదశితః । పాద్మోల్లోపద్భ్యాం
కరాభ్యాంజానుభ్యామురసాశిరససాదృశా ॥ మనసావచసాచైవప్రణా
మోఽష్టాంగఉచ్యతే ॥ ఈశ్వరేద్వావింశే । దండవత్ప్రసాదైస్తున

ప్రాకారవత్ - ఓం-శక్తైః-వౌషట్ ఏవంక్రమేణ-షడంగన్యాసంకృ
త్వా తాళత్రయంవిధాయ ద్వారాభిముఖంస్థితః ఘంటాచాలనపూర్వ

మస్కుయాచ్యతుదిశం || తత్రైవ || ద్వివారంవాచతుర్వారంప్ర
ణమేయుశ్చభక్తితః ||

ద్విఃప్రదక్షిణీకృత్యేతి || పౌష్కరే || ఏకంగాణాధిపకుయా
ద్యేసూయేత్రీణిశంకరే || చత్వారికేవదేవేనస్తాశ్వత్థేప్రదక్షిణం ||
పాదాపాదాంతరయస్యకరౌచలనవజ్జితౌ || స్తుతివాచిహృదిధ్యానం
చతురంగంప్రదక్షిణమ్||అన్యత్ర || ఏకాంవజ్జ్యౌరహసప్తతిస్రోదద్యా
ద్వినిాయకే || చతస్రఃకేశవేదద్యాచ్ఛివస్యద్విః ప్రదక్షిణమ్ ||

షడంగన్యాసమితి || అత్రసామాన్యనిదేశాత్ కేవలాంగమం
త్రాణామేవగ్రహణం||అంగమంత్రాస్తుసంహితాభేదేనభిన్నా|| తత్తద
ధికారిణాంతత్తత్సంహితోక్తమంత్రగ్రహణస్యైవన్యాయ్యత్వాత్ || పా
ద్మచయూపాదేత్రయోవిశే || శ్లో || జ్ఞానంబలంతథావీర్యమైశ్వర్యం
తేజసాసహ || శక్తిరేతేచతుర్థ్యంతానమస్వాహావషట్పథా || హుం
ఘట్ వౌషట్ క్రమాదేతదవసానాశ్శుభావహః || అంగానిహృదయాద్యే
షుషట్సుస్థానేషుమంత్రితా || ప్రయోజ్యానిప్రయోగేషుమంత్రస్యాం
గఃకృతోభవేత్ || ఇతి || అన్యత్ర షడంగన్యాసప్రయోజనమాహ విహ
గేంద్రే || శ్లో || పూజాజపాచనాహోమాఃసిద్ధిమంత్రకృతాఅపి ||
అంగన్యాసవిధురానదాస్యంతిఫలాన్యమీ || గౌతమేన || శ్లో || ఇద్య
మానోహృదాత్తాయాంహృదయేస్యాచ్ఛిదాత్మకః || క్రియతేతత్పర
త్వంతుహృన్మంత్రేణతమఃపరం || సవజ్ఞాదిగుణోత్తంగైసంవిదూ

కం ఓం యం వాయవేనమగ్నితే వాయుమంత్రేణ కవాటం ఉద్ధాట్య-
దేవప్రతేనసామ్నా ప్రణవేనవా దక్షిణాంఘ్రిణా అంతఃప్రవిశ్య

ఐపరాత్మని ॥ క్రియతేవిషయాహారః శిరోమస్త్రైణధీమతా ॥ హృచ్చి
రోయాపచిద్ధామనియతాభావనాదృఢా ॥ క్రియతేనిజదేవస్యశిఖామం
స్త్రైణసాదరం ॥ మంత్రాత్మకస్యదేహస్యమంత్రవాచ్యేనతేజసా ॥
సనఃతోవనుమంత్రేణక్రియతేనాస్యసంపృతిః ॥ యద్దదాతిపరంజ్ఞా
నంసంవిద్రూపెపరాత్మని ॥ హృదయానియుతేజఃస్యాదేతన్నేత్రసం
జ్ఞకమ్ ॥ ఆభ్యాత్మికావిరూపంయత్సాధకస్యవినాశయేత్ ॥ ఆవిద్యా
జాతమస్త్రంతత్పరంధామసమీరితం ॥ ఇతి ॥ షడంగముదాఃశాద్వై
ముదాలక్షణైదప్టవ్యః ॥

తాశత్రయమితి ॥ విహగేంద్రదృష్టపటలై ॥ శ్లో ॥ దక్షిణవా
మంసంతాడ్యవామహస్తేనదక్షిణం ॥ వామందక్షిణహస్తేనకుర్యాత్తా
శత్రయంబుధః ॥ ఏకతాళేనమరణంద్వితాళైవ్యాధివీడనం ॥ త్రితాళై
సుఖయాప్నోతిశస్త్రాత్తాశత్రయంకురు ॥ ఇతి ॥

ఘంటాచాలనపూర్వకమితి ॥ శాద్వైక్రియాపాదైతింశై ॥ ఉ
ద్భాటనకవాటస్యప్రస్తుతేపూజనైతథా ॥ ఆనాహనాఘ్నేన్నవనపు
ష్పేధూపేచవీపకై ॥ నీరాజనయవనికాసముద్ధారెనవేదనై ॥ హోమ
భూతబలౌకమణ్యుద్వాహోచలనంమణేః ॥ శారమేశ్వరెష్యై ॥ గణై
శపీరద్వారస్థదేవానామచరణైతతః ॥ ఆహూతికాలేమంత్రాణాంధూప
దానైవిషేతః ॥ దీపదానేఽఘ్నేదానేచతథానైవేద్యర్హోషణై ॥
జపస్తోత్రవసానాభ్యాంప్రవృత్తైచ్చాగ్నితపణై ॥ పూణాహుతిప్రదా

పుండరీకాక్షవిద్యయా భగవంతప్రణమ్య ఓం-రం-జగజ్జ్యోతీయాపాయ
సమః ఇతి నిత్యదీపాన్పుజ్వాల్య ప్రబుద్ధత్వంజగన్నాథప్రబుద్ధపరమేశ్వ

నేచమంత్రాణాం ఏవినజన్తే ॥ విష్వక్సేనాచారేచైవతత్పూజాప్ర
తిపాదన ॥ బలిప్రదానకాలేతుదేవతానాంవిశేషతః ॥ తతోన్యదస్తా
ద్విహితంచాలనంసిద్ధిమిచ్ఛతాం ॥ ప్రయోజనమాహ ॥ పాద్యై ॥ ఉ
త్సాదనంపిశాచాదేఃప్రీణనంచమారేపరం ॥ సన్నిధానమమత్యానాం
ఘంటాయాశ్చాలనాద్భవేత్ ॥ ఘంటాధిదేవతానాహ ॥ నారదీయై ॥
ఘంటాయాఽవాసుదేవంచజహ్వాయాంతుసరస్వతీం ॥ తాడనంవహ్నిదై
వత్యందంజైచైవతుభాస్కరం ॥ నాదంతుఈర్వరంప్రోక్తంఘంటాయా
మధిదైవతాః ॥ అనుస్క్రృతఘంటాచాలనప్రత్యవాయానాహ పాద్యై ॥
అనుస్క్రృతాయాశ్చలనగ్రామాదేశ్చలనంభవేత్ ॥ నిష్ఫలాచాపిపూజా
స్యాత్పరస్యపరమాత్మనః ॥ ఇతి ॥

దక్షిణాంఘ్రిణా అంతఃప్రవిశ్యేతి ॥ ఈశ్వరెవారమేశ్వరేచ
॥ శ్లో ॥ ప్రాసాదాంతఃప్రవేశాధంతతోద్వారంతుచేతసా ॥ త్రిభాగీ
కృత్యతన్తధ్యభాగమేకంద్విధాపునః ॥ విభజ్యవామదేశేనగమీణేనాం
ఘ్రిణాంతతః ॥ శనైశ్చనైఃప్రవేశ్యాన్తస్సాస్త్రమంత్రేణతేనవై ॥ విష్ణు
తిలకే శ్మతీయై ॥ ద్వారస్యవామభాగేతుదక్షిణేనసదావిశేత్ ॥ ఇతి ॥

పుండరీకాక్షవిద్యయేతి ॥ జితంతేపుండరీకాక్షనమస్తేవిశ్వభా
వన ॥ నమస్తేస్తుహృషీకేశమహాపురుషపూజక ॥ ఇతిభగవత్పాదా
దక్షిణాకరేణ దక్షిణం వామకరేణవామమిత్యేవంక్రమేణ హస్తాభ్యాం
శిరసాచావలంబ్య ప్రణమ్య ॥ శ్లో ॥ అభివాద్యహరింమాంచభక్త్యై

ర । ప్రబుద్ధపుండరీకాక్షభక్తానామనుకంపయా । త్వయిప్రబుద్ధదేవే
శతనాగ్రేపరమేశ్వరః॥తాకికానిహియజ్ఞానితానినిర్వర్తకయామ్యహం॥

వంగురుసంతతిం ॥ గృహితాస్వామీసనీమాజ్ఞాంతేభ్యస్తుశిరసానత ॥
ఇతిలక్ష్మీతంత్రే ॥ పాద్యై ॥ శ్లో ॥ ఔపగాయనముఖ్యాస్తైనానాగో
త్రాముముక్షవః ॥ తెపాంబుద్ధిచ్చముత్పన్నామోక్షైకఫలదాయినీ ॥
తేనవేసహసంగమ్యబృహత్సామోచరస్వయం ॥ మోక్షమాణావ
యంబ్రహ్మమోక్షోపాయవిధిత్రయాశరణాత్వామిహస్రాస్తజనస్థిమృ
త్యుజగీషవః ॥ ఔపగాయనముఖ్యానాంతాపసానాంచతుముఖః ॥
ఇతిబ్రువాణానాహూయతదనుగ్రహకామ్య పంచరాత్రోక్తమా
గ్రేణమంత్రసిద్ధాస్తవత్సనా ॥ నీక్షయిత్వాయథాన్యాయంచక్రవారి
జమండలః॥ఆహూతాస్తీక్షితాబ్రహ్మకథావ్యమిదమాదిశత్॥తత్రైవ
సాధకోటిప్రచారేనబ్రహ్మణాకేశవాచ్చుతం ॥ కపిలాయదదౌబ
హ్మలక్షోణాంపంచకంపునః । కపిలోపిచపద్మాయప్రదదౌలక్షమాత్ర
యా ॥ పద్మోపిదత్తవాస్తవ్యంలయుతిగంధసంఖ్యయా ॥ యస్తాత్ప్ర
దోపదిష్టేయంతస్తాత్సాపాద్మసంజ్ఞికా ॥ మోక్షైకఫలదంబ్రహ్మణా
మయాతస్తాత్ శ్రుతంఋషే ॥ తేనైవాద్యేనధమేణబృహ్మణోకపితా
మహః ॥ ఆరాధయన్ హరిందేవవిష్ణుంనారాయణంప్రభుం ॥ ఇత్యు
క్తరీత్యా ॥ ఆదావాసుదేవః తతశ్రీ స్తతిస్సేనశ స్తోబ్రహ్మ తత
ఔపగాయన శాండిల్య భరద్వాజ కాశిక మాంజాయనమహామహ
యః ॥ తతస్తదాదిస్వార్యపర్యంత గురువః । ఏవమాచార్యపరం
పరామూర్ధ్నికృతాంజలిమణసాప్రణవేత్ ॥ యద్వా వారమే
శ్వరోక్తరీత్యా ॥ శ్లో ॥ విష్వక్సేనంగణాధీశంగురూంశ్చతదనంతరమ్॥

అగ్రతస్సవశాయజ్ఞానాంతస్త్వంప్రభుర్నామతస్సదా॥నాపరేషుజగన్మాధ
 ఘాజితేషుశుకేష్వపి । మయిమజ్జనమాప్తిస్యత్త్వయిసంతపితేన
 లే॥సవేదేవానలముఖాఃతథాగ్నిస్తన్మన్మథేకృతః । బ్రహ్మాస్వయంబ్రహ్మ
 ణోకెస్వగౌస్వగౌనివాసినః । సాత్వికాఃసూక్ష్మేలోకేనాగాద్యా
 శ్చరసాతతే॥త్వాంహిప్రబోధయంత్యేతెస్వాధానంసిద్ధయేనదా । త్వ
 జయోగమయీనిద్రాంకృపాంకుగుసనాతన ॥ ఇతి సశంఖతూర్యకా

గురూవృతమసంజ్ఞాంశ్చయజ్జేతస్సవశగురూంస్తథేతి ॥ స్వాచార్యాది
 శ్రీధరాంతంవాప్రణమేత్ ॥ ఉభయపక్షేష్యాదా ఓమ్ అన్నద్గురుభ్యో
 నమః ఓంఅన్నత్పరమగురుభ్యోనమః అన్నత్సవశగురుభ్యోనమః ॥
 ఇతిస్వాచార్యాది నవశగురూనామముదాయతః ప్రణమ్య తతః ప్ర
 శ్లేకంప్రణమేత్ ॥ ఇతి ॥

దీపాన్నృజ్వాలేయతి ॥ ఆరోపణందీపస్య మన్తపూజాకరణేన
 అన్యథా తస్మాత్తోక్తివైయ్యధం ॥ మంత్రస్తుచర్యాపాదేత్రయ
 స్త్రింశే ॥ ఉద్గీర్ణంకృతనాసిక్యం + దీపాధంమనుమీరయేదితి ॥

ప్రబోధయేదితి ॥ పాడ్మే ॥ శ్లో ॥ భాస్కరస్యోదయాత్పూ
 వశంబహవన్సూతమాగధాః ॥ ప్రబోధయేయదేవేవేశంస్తువంతో
 వాన్యవాదనైః ॥ శంఖధ్వనిసమోపేతదుందుభీపటహన్వనైః ॥ వంది
 బృందోత్థితోచ్చాభినానావాగ్భిమహామతే ॥ మహాజయజయూ
 రావైఃపునఃపునరదీరితైః ॥ ప్రబోధలక్షణైస్తోత్రైఃఉత్థాప్యశయనా
 తతః ॥ ఇత్యుక్తత్వాత్ ॥ పారమేశ్వరే ॥ చాతురూప్యప్రత్యో
 క్తప్రబోధనప్రకారవచప్రయోగే ఉదితః ॥

హాళవాద్యఘోషగ్రహబోధ్య భగవద్దాతాన్తాల్పాన్యవసీయ తైవి-
ష్వకేనమలంకృత్య ప్రణామమంజలించకృత్వా గభాగేహేమా

నిరూపాన్యవసీయేతి || అనంతాఖ్య విష్ణుతత్వేచ || శ్లో ||
దీపాన్సందీపయిత్యాతునిరూప్యమపకృత్యచ | విష్వక్సేనాయదత్వా
తునంమ్నాజ్యాక్షేణవారిణా || ఉత్తరాశాంతతోగత్వాద్వితీయావ
రణాద్భహిః || విష్వక్సేనాలయప్రాప్యప్రణమేద్దండవస్త్రితౌ || ని
రూపాన్యన్నిక్షిపేత్పశ్చాత్తేనానాధస్యమూఢాని || రంజయేద్వివిధై
రూపైః ప్రరంజయేచ్ఛచమూపతి || సభారంమేరుశిఖరంసభారం
ప్రసాగరం | రాత్రౌపూజితనిరూప్యంప్రభాతేభారమద్భుతం || ఆ
హోరాత్రంతునిరూప్యంప్రాతఃకాలేవినజయేత్ || ఇతిశాండిత్య||

గభాగేహేమాజనాదికంకృత్యేతి || శ్రీవశ్నే-అష్టావింశే ||
పూజాకాలేపురామర్యాత్ పంచశుద్ధింగురూత్తమః || స్థానశుద్ధింపా
త్రశుద్ధింబింబశోధనమేవచ || ఆత్మనోభూతశుద్ధించమంత్రవణాన్త
తోరమే || అనిరుద్ధసంహితాయాం || స్నానేనాచమనేనైవదేహశుద్ధి
విశిష్యతే || సత్వేనధ్యానయోగేనమనశ్శుద్ధిరిహోచ్యతే || మాజ-
నాలైపనాచ్చైవస్థానశుద్ధివిధీయతే || దహనాప్రాయశేనైవక్షాశనా
త్ప్రక్షణాదపి || ద్రవ్యశుద్ధివిజ్ఞానీయాత్సాధకఃపరమార్థావితే ||
పీఠశుద్ధిః సాత్వతే || ఆధారాద్భగవద్బింబాత్ భద్రపీఠాన్మలచ్యుతిః ||
సకార్యాకటకైలోహైః చృదుకూచాః దినావినా | పారమేశ్వరేష
ష్టే || శ్లో || యత్కించిత్రపుష్పాద్యంపరిదృశ్యేతపీఠం || పాణినాత
త్సమాహృత్యశుచిస్థాననిధాయవై || గవ్యైవాచామరైవాంజలై
శ్శిఖపక్షైఃకుశైరథ || సమ్నాజ్యభద్రపీఠస్తువాససానుసితేనవా ||

జనాదికంకృత్వా అఘ్నాదిపాతాని యథావిధి విష్ణుగాయత్ర్యై
ప్రత్యక్షైః పోతవస్త్రేణ అంగాంబు నిర్మాత్య సుధూపితధౌతవస్త్ర

ఇతిపారమేశ్వరైః పశ్చాత్తాపైః ॥ మయూరశించికాపుంజైర్దభము
ప్రిభిరేవనా ॥ వితానంగభాగైహస్యహరైస్సింహనస్తథా ॥ భూమిం
భిత్తించపరితోవేదికాస్థానమేవచశుచీవఇతిమస్త్రైః పృథగ్మంజూజా
యేష్టురుః ॥ ఇతి ॥ శ్రీప్రశ్నైః అష్టావింశాధ్యాయైః ॥ బింబశుద్ధిః-
శ్రీప్రశ్నైః అష్టావింశాధ్యాయైః అలంకృతానిపూర్వే ద్యువస్త్రం మా
ల్యూచచందనం ॥ మూలబేరాదిబింబేభ్యః పరిహృత్యతతోరమే ॥ తచ్ఛం
యోరితిమస్త్రైః శుద్ధవస్త్రైః శోధయేదితి నారదీయద్వితీయాధ్యాయైః ॥
వీరస్థంపత్రపుష్పాద్యంవస్త్రైః శాహృత్యమస్త్రైః ॥ కుశైస్సంజూజ్యైః
బింబంచశుద్ధికృత్వావిధానతః ॥ ఇతి ॥ అనంతాఖ్యైః ఆరాధనప్రకరణైః ॥
నిర్మాణాభ్యశుద్ధికృత్వాధదేవగాత్రస్తుదేశికః ॥ మాజాయిత్యాధ
కూర్చేనదేవగాత్రంపునఃపునః ॥ ఉశీరవంశకూర్చేనతాశయేచ్ఛం
భసాతతః ॥ స్థానశుద్ధిః ॥ శ్రీప్రశ్నైః అష్టావింశాధ్యాయైః ॥ కుంకుచాగ
రుకర్పూరచందనతోదవారిభిః ॥ గభాగైహంసమాలిప్యవికిరెదక్షతాం
స్వయం ఇతి ॥ వారమేశ్వరైః ॥ ఆరాధనప్రకరణైః ॥ సశల్కైస్తతోద
భైః సహదేవీవిమిశ్రితైః ॥ సమాజ్యైః బహుతోయేనప్రత్యక్షానిప్య
గోమయైః ॥ ఉపలిప్తమధాస్త్రైః సంవిధ్యశకలంత్యజేత్ ॥ పంచగవ్య
ససాస్త్రైః వారిణాప్రోక్ష్యచంద్రైః ॥ కుంకుచాగరుకర్పూరైః సమాలి
ప్యసమస్తతః ॥ కుశదూర్వాక్షతాంజైః పవిత్రైః స్థానశుద్ధయైః ॥
ప్రాసాదంశోధయేదేవచ్ఛయమేవతుదేశికః ॥ ప్రాసాదోద్దేశమఖిలం
మాజాయేత్ప్రోక్షయేత్తతః ॥ పరిచారైస్తుకర్తవ్యంబలిపీతాన్త

ద్వయాదినా యథాపూర్వమలంకృత్య శిష్యేణాన్వేనపరిచారవరేణ
వా ద్వారపూజాదిసర్వపరివారాచారం కారయేత్ ।

మేనహి ॥ ఇతి ॥ నారదీయద్వితీయాధ్యాయే ॥ స్థానశుద్ధింతతఃకుర్యా
ద్ధ్యానజేనతుపస్నినా ॥ పక్వంధ్యాత్వాస్థితింసర్వాంమృణ్మయన్తుసు
టంయథా । సేచయెదమృతై నైవస్థానం హేమమయస్మరేదితి ॥ పా
త్రశుద్ధిః ॥ పారమేశ్వరే ॥ షష్ఠాధ్యాయే ॥ పాత్రశుద్ధింతతఃకుర్యాద్వ
థాతచ్ఛుణ్ణసత్తమ । ఆఘ్రకల్మేనతోయేనహైమంతాంమంవిశో
ధయేత్ ॥ రజతంగృహధూమేషశాంతాంగారేణవాపునః ॥ భస్మమి
శ్రేణతోయేనహిహయంత్రంవిశోధయేత్ ॥ శంఖశుక్తిమయానాన్తుల
వణేనవిశోధనం ॥ ఫలపత్రమయానాంచమృద్భిరద్భివిశోధయేత్ ॥
లేపగంధావనోదెనశుద్ధిభావతికారయేత్ ॥ ద్రవ్యశుద్ధిభావేత్యేవం
యథావద్విధిచోదితం ॥ ఇతి ॥ శ్రీప్రశ్నై అష్టావింశాధ్యాయే ॥ హే
మాదిచెచ్చక్కరయూరజతానిసుధాదిభిః ॥ కాంస్యానిదారుజాతాని
పూజాపాత్రాః పివైరమే ॥ భస్మనామృతస్నయాచైవశోధయేచ్చయ
థాక్రమం । అభిమన్త్ర్యచపాత్రాణిగాయత్రావ్యవిష్ణుపూర్వాయా
ఇతి ॥

పరిచారవరేణవేతి ॥ పారమేశ్వరే ॥ అధికారిలక్షణే ॥ శ్లో ॥
పంచరాత్రవిధానేనపూజ్యమానప్రతిష్ఠితే ॥ నాన్వేనపూజనంకార్యం
విదుషాపికదాచన ॥ సద్భృహ్మనిరతైముఖైః పంచకాలపరాయణైః
పూజనీయంవిశేషేణముఖ్యకల్పాధికారిభిః ॥ త్రయీధర్మపరైవి
వ్రేసిస్సద్ధాన్తేష్వపిదీప్తితైః ॥ తదాచారరతైర్వాధతదలాభేనసుక

పరివారాచారవిధి:

గర్భగృహద్వారస్వదక్షిణవామపాశ్వర్యోః ఓం-హ్రీం-
చండాయనమః ఓం-ప్రిం-ప్రచండాయనమః-పశ్చిమే-ఓం-శ్రియైనమః

ల్పకై ॥ ప్రాసాదస్థాపితోదేవౌనై కేనాచార్యో విశేషతః ॥ బలిహారో
మాదినంయుక్తైవితాఢ్యత్వేఽపికింపునః ॥ పంచకాలరతైర్ముఖైః
మంత్రసిద్ధాంతవేదిభిః ॥ పదార్థసప్తకప్రాజ్ఞైర్ద్వాదశాధ్యాత్మకోవి
దైః ॥ త్రయోదశవిధకర్మణ్యభిసంధిపరైస్సదా ॥ కర్మసన్యాసిభి
శ్చప్రైర్ముఖ్యకల్పాధికారిభిః ॥ తథాన్యైవాత్రయీనిష్ఠైఃసిద్ధాం
తార్థవిశారదైః ॥ సమచరణీయమనిశంద్విచతుష్టభిరప్తభిః ॥ ద్విష
ట్కోడశవిశద్యశ్చతుర్వింశతిభిస్తువా ॥ తేషేషకఃపూజయేదంతఃప
ర్యాయేణదినంప్రతి ॥ ద్వాచత్రయోవాచత్వారఃకుయురేవంపునః
పునః ॥ పరివారాచారయేయరన్యేదేశికసత్తమాః ॥ అన్యోఽగ్నికా
యంకుర్వీతకుయోదన్యోబలింకమాత్ ॥ ఏతేషాముపకుర్వీరన్న
న్యభాగవతోత్తమాః ॥ గుర్వాదిష్టేనవిధినాఽయురన్యేచసాధకాః
సర్వమేకేనవాకాయంబహూనాంసంయుతాత్మనాం ॥ ప్రవీణానామ
భిజ్ఞానాందీక్షితానామసన్నిధౌ ॥ వైశేషికేషుప్రాప్తేషుబహుష్వాయ
తనాచారైః ॥ మూలాదావాహ్యబింబేషు ఇతిప్రారభ్య-శ్రీరంగాచార్య
యంవ్యక్తేషానేతుపరిచారకాః ॥ అశీతినంభ్యాసంభ్యాతాపాచకాశ్చత
ఏవహి ॥ సిద్ధప్రతిష్ఠితైస్థానైస్తత్యేవతుతేస్సృతాః ॥ దేవప్రతిష్ఠితై
షష్టిద్వాత్రింశద్భూమికల్పితైః ॥ మనుష్యనిమిత్తైస్థానైత్రింశద్వింశత్తథా

ఉత్తరై-ఓం-రత్నై నమః తస్యాధః-ఓం-శాంతై నమః దక్షిణకవా
 టై-ఓం-విశ్వనేత్రాయనమః ఉత్తరకవాటై-ఓం-విశ్వవక్త్రాయనమః
 కవాటయోవేత్రదారుషు ఓం-వేదేభ్యోనమః ఓం-శాస్త్రైభ్యోనమః
 నారాచేషు ఓం-అమరేభ్యోనమః-కీలదేశేషు-ఓం-ఋషిభ్యోనమః
 పట్టికాయాం ఓం-భూతేశాయనమః కందపట్టద్వయే ఓం-విశ్వభావ
 నాయనమః ద్వారమద్వై-ఓం-ఝం-మ్-తేత్రేశాయనమః అధః
 మంటపద్వారస్య-దక్షిణపాశ్వై ఓం-శంఖాయనమః వామే ఓం-
 చక్రాయనమః అధఃమంటపాగ్రదేశే ఓం-తామ్రాయనమః వి
 మానే ఓం-విష్ణవే-ప్రసాదరూపిణై-హంఘటస్సవహే విమానస్య
 ప్రాచ్యాయం ఓం వరాహాయనమః దక్షిణస్థాయం ఓం-నృసింహాయనమః-
 వారుణ్యాయం ఓం-శ్రీధరాయనమః ఉదీచ్యాయం ఓం-హయశీపాయన
 మః విమానాధిపానస్యప్రాగ్భగై-ఓం-పూర్ణాయనమః ఓం-పుష్క-

పివా || అథవాభారమాత్రాన్యున్నపనాదిషుకమను || ఏకాయన
 దీక్షితావాచత్వారోషిత్రయోపివా ఏవంభారానుసారేణక్రమేణపరివర్ధ
 యేత్ || యథాస్యాద్దృతుభారేషుద్వాదశాష్టాదశద్విజ || ఏకస్తుకల్ప
 నీయస్యాత్తంబూలాపూపసాధనే || ఏకస్తుకల్పనీయోంతఃపరిచారక
 కమణి || ఏవంత్యశీతినంఖ్యాన్యఃపక్షభారాన్నసాధనే || పథయే
 దతఙ్గార్థంచతత్తద్భారానుసారతః సాధకాఃపాచకాశ్చైవహ్యచార్య
 వశవతినః || ఇత్యుక్తరీత్యాపరివారార్చనదీక్షితపరిచారకావవగ్రాహ్యః
 పరివారాచారమితి || పరివారాచారం ప్రసాదాచారంప
 పాద్మై యోగాననాంగమంత్రప్రకరణోక్తమెవగ్రాహ్యం || నతు క్రి
 యాకైరవచంద్రికాకారోక్త ద్వారావరణదేవతావిధిః || తస్యప్రతి

రాయనమః ఆగ్నేయే ఓం-హస్తివదనాయనమః యామ్యే ఓం-పశు
 పతయేనమః వారుణే ఓం దక్షిణామూర్తయేనమః శాబేరే ఓం-
 విశ్వరూపధృతేనమః ఐశానే-ఓం-భగవత్స్వేనమః అంతర్మూడలా
 భ్యప్రథమావరణ సాగ్ధోపురపాశ్వయోః-ఓం-జయాయనమః ఓం-
 చంద్రాయనమః ఓం-విజయాయనమః ఓం-ఆదిత్యాయనమః
 దక్షిణాద్యుత్తరాంతగోపురపాశ్వయోః ఓం-జయాయనమః ఓం-
 విజయాయనమః ప్రథమావరణభూతల ఆగ్నేయే-ఓం-మన్తధాయ
 నమః నైఋతే ఓం-విధాతేనమః వాయవ్యే ఓం-విశ్వేశాయనమః
 ఐశానే-ఓం-పణ్డుభాయనమః విద్రుదే ఓం-దుర్గాయేనమః యా
 మ్యే-ఓం-ధనదాయనమః వారుణే ఓం-రుద్రాయనమః శాబేరే ఓం-
 క్షేత్రేశాయనమః సోమేశానాంతరే ఓం-విష్వక్సేనాయనమః దక్షిణ
 భూతల ఓం-సప్తమాతృభ్యోనమః ఆసాంపాశ్వయోః ఓం-వీరభ

స్థామాత్రపరత్వాత్ ॥ పరివారాచారసస్యపుధగభిధానాచ్చ ॥ పరి
 వారాచారనయేమంత్రాప్రోక్తాః తేభ్యవసృతోన్యత్సవెబలిదానంకా
 ర్యం॥ పరివారాచారప్రకరణే బలిపీఠేషుసర్వత్రప్రథమావరణాదిషు
 ఇత్యసైవ్యవత్రత్రజ్ఞాపకత్వాత్ చతుర్భిరేవగంధాదైవ్యపరివారాచార
 సంమతంఇతి భోజ్యాసనాన్తేఉక్తం ॥ శతోపచారప్రకరణే ॥ ఆలేప
 శ్చందనాద్యంబుచచార్యేదిత్యాదినా తత్సప్తకృతం ॥ కాలస్తు ॥
 అనంతాఖ్యే ఉత్సవాద్యంగబింబానిసేనాన్యంవిహగేశ్వరం॥ చండ్రప్ర
 చండంద్వారస్థంసర్వకాలేషుపూజయేత్ ॥ పాద్మే । ద్వారావరణదే
 వాంశ్చత్రిసంధ్యంచప్రపూజయేత్ ॥ నాచార్యేదుపసంధ్యాయాం
 చండాదిద్వారపాలకాః ॥ ఇతి ॥ పాద్మే పంచావరణదేవతానామే

ద్రావ్యసమః ఓం-విఘ్నే శాయసమః నైఋతభూత తే ఓం-జ్యేష్ఠాయై
సమః ఆవరణాష్టదిక్షు ఇంద్రాదీశానాంతాః అంతఃకారాఖ్యద్వితీ
యావరణప్రాగ్గోపురపాశ్వర్యయోః ఓం-పద్మధరాయసమః ఓం-పు
రుషాయసమః ఓం-గదాధరాయసమః ఓం-అచ్యుతాయసమః దక్షిణా
ద్యుత్తరాంతగోపురపాశ్వర్యయోః ఓం-ఖడ్గధరాయసమః ఓం-శాఙ్గధ
రాయసమః ఓం-వజ్రధరాయసమః ఓం-ముసలధరాయసమః ఓం-పా
శధరాయసమః ఓం-అంశుశధరాయసమః ద్వితీయావరణభూతలే అ
ష్టదిక్షుక్రమేణ ఓం-చక్రాయసమః ఓం-ముసలాయసమః ఓం-శం
ఖాయసమః ఓం-ఖడ్గాయసమః ఓం-కామోద్వైతనమః ఓం-ధను
షేసమః ఓం-వజ్రాయసమః ఓం-పద్మాయసమః నుభ్యాంతఃకారా
ఖ్యత్వతీయావరణప్రాగ్గోపురపాశ్వర్యయోః ఓం-ధాత్రేసమః ఓం-ద్వాద
శాదిత్యైభ్యోనమః ఓం-విధాత్రేసమః ఓం-ద్వాదశాదిత్యైభ్యోనమః

పూర్వత్వాత్తన్నంతాజ్యేవసవాణ్యుద్ధృత్యప్రయోగనిరూపితాని ॥

విమానార్చనక్రియామాహ॥ పారమేశ్వరే॥ సమారాధనకాలేషు
దేవస్యామితతేజసః । ద్వాస్థికాదేవాచనంకృత్వాపూజయేత్తదనంత
రం । సమస్కారపదాంతేనస్వనామ్నాప్రణవాదినా । అఘ్నాంలభ
సమాలైశ్చధూపేనద్విజసత్తమ । అగ్రతోదేవదేవస్యద్వారదేశస్య
బాహ్యతః । అంతమండలదేశేతుగత్వాపూజయేత్కృమాత్ ।
ఏవంప్రసాదభేదేతుయస్మిన్నాధకసత్తమైః । ఏకకాలంద్వికాలంవా
త్రికాలంవాచనంద్విజ । నిత్యశఃక్రియతేతత్రసదాసన్నిహితోవిభుః ।
అతఏవద్విజత్రేవతదచనపురస్సరం । కురూదారాధనంవిష్ణోస్సా
ధకస్సిద్ధిలాలసః । యఏవంకురుతేభక్త్యాహ్యనన్యపరయాసదా సాచిరా

దక్షిణాద్యుత్తరాంతగౌపురపాశ్వాద్యోః ఓం-భద్రాయనమః ఓం-
 నుభద్రాయనమః ఓం-కృతాంతాయనమః ఓం-అసురవిధ్వంసాయన
 మః ఓం-కుబేరాయనమః తృతీయ్యావరణభూతలే యమాగ్నిమధ్యై-
 ఓం-వసుభ్యోనమః యమరత్నోమధ్యై ఓం పితృభ్యోనమః నైఋతవ
 రుణమధ్యై ఓం-విశ్వేదేవేభ్యోనమః పాశిమారుతమధ్యై ఓం-సప్త
 ఋషిభ్యోనమః కుబేరేశానమధ్యై ఓం-ఏకాదశరుద్రభ్యోనమః తత్రై-
 వ ఓం-క్షేత్రపాలాయనమః తృతీయ్యావరణాష్టదిక్షు ఓం-కుముదా
 యనమః ఓం-కుముదాక్షాయనమః ఓం-పుండరీకాయనమః ఓం-వా
 మనాయనమః ఓం-శంకుకణాయనమః ఓం-సర్వశ్రేతాయనమః
 ఓం-సుముఖాయనమః ఓం-సుప్రతిష్ఠితాయనమః సుర్యాదాఖ్యతురీ
 యావరణస్రాగ్ధోపురపాశ్వాద్యోః ఓం-దుర్జయాయనమః ఓం-పూ
 ణాయనమః ఓం ప్రబలాయనమః ఓం-పుష్కరాయనమః దక్షిణా

ల్లభతేకామూహలోకేపరత్రచ ॥ పాద్మేవిమానపురుషాకృతిభావనా
 మాహ । ధ్యాయేద్రత్నస్థలస్థామతప్తహేమవినిమితం । తత్రజీవం
 మహీంధ్యాయేద్వాప్యవకంతదుపానకం । బుద్ధించపిండికాన్పదా
 నహంకారంతథైవచ । పాదౌపాదశిలాజంఘై గర్భః గేహంతధౌదరం
 స్తంభాన్పాహూకటించాపి । తథైవకటిమెఖలాం । జిహ్వంవణం
 తథానైత్రంప్రతివక్వాచ్చమేహనం । అపానజలనిర్మాణం నాభికాం
 నాసికాంతథా । గవాక్షమక్షిగ్రీవాశ్చగ్రీవాస్కందాన్కపోలకా ।
 శిరశ్చకలశంకూంసంప్రసృతేనస్పృశంసుధాం । అస్తీనిచశిలాస్తస్థా ।
 స్నాయూద్దాయశిలాధ్వజాన్ । కేశరొమాణికూచకంచధ్వత్వాధామ
 పుమాకృతిమితి ॥

ద్యుత్తరాంతగోపురపాశ్వర్యోః ఓం-విశ్వభావనాయనమః ఓం-
పుష్కరాయనమః ఓం-సంభవాయనమః ఓం-ప్రభవాయనమః ఓం-
సుశోభనాయనమః ఓం-సుభద్రకాయనమః స్రాజ్మణక్లిప్తపీఠే ఓం-
ఉత్తమగణభ్యోనమః తురీయావరణాష్టదిక్షు ఓం-ఉపేంద్రాయనమః
ఓం-స్రాకృతాయనమః ఓం-పుణ్యాయనమః ఓం-పుష్కరాయనమః
ఓం-విశ్వభావనాయనమః ఓం-అనురఘ్నాయనమః ఓం-కృతాంతా
యనమః ఓం-భూతనాథాయనమః మహాత్మాఖ్యపంచమావరణస్రాగా
దిగోపురచతుష్టయపాశ్వర్యోః కుముదాదీనాంద్యౌద్వ్యం చమావ
రణాష్టదిక్షు ఓం-విశ్వేశాయనమః ఓం-విశ్వకృతేనమః ఓం-విశ్వస్థై
నమః ఓం-విశ్వాత్మననమః ఓం-విశ్వలోచనాయనమః ఓం-విశ్వపా
దాయనమః ఓం-విశ్వభుజాయనమః ఓం-విశ్వకమఃకృతేనమః ఇతి
క్రమేణ పరివారాః గంధపుష్పధూపదీపైరభ్యచర్యంతే ॥

అథ అలంకృతీధృతపవిత్రః పూజకః దేవస్యదక్షిణపాశ్వర్యే

అలంకృతఃపూజకఃఇతి ॥ గంధైస్సృగ్భిరలంకారైఃసోత్తరీ
యశ్చభూషితః । కణభూషణహారాద్యైఃకటకైరంగులీయకైః ॥
అలభ్యైర్వంగులీయేన అలంకృత్యతుదేశికః । శుక్లవాసస్సువేషశ్చశు
క్లదంతశ్శుచివ్రతః ॥ తాంబూలశుద్ధపదనాలలాటచాక్షుతైర్యుతః ।
ఏవముక్తగుణైర్యుక్తోబోధయేత్పురుషోత్తమం ॥ ఇతిపారమేశ్వరే ॥
ఆత్మానంవస్త్రయుగ్గేనకుండలాదివిభూషణైః । శ్వేతమృతోన్నధ్వం
పుష్పైశ్చచందనాద్యైస్సుగంధిభిః॥ హేమోపవీతైఃసృగ్భిశ్చభూషయే
ద్దేశికోత్తమః । ముఖవాసనమోపైస్తాంబూలైశ్శోధయెన్నుఖం॥ఇతి
శ్రీప్రశ్నై ॥ అష్టావింశైః హరిఃపవీతకటకైః కేయూరైరంగులీయకైః

బ్రుహ్మదౌ శుద్ధవిష్ణురే స్వస్తి కాననేన వద్మాననేన ప్రౌపవిశ్య తూర్వాది
ఘోషప్రవర్తితే గర్భమందిరద్వారం తిరస్కరిణ్యా నిచ్చిద్రమా |

పంచాంగభూషణైరేతే భూమితస్సోత్తరీయకః || ఇతిపాద్మే || క్రియా
సాదే నవమాధ్యాయే || అంగరాగైమహాగంధై మాన్యైవ
స్త్రివిచిత్రకైః | రత్నాంగులీయకైశ్చిత్రైః భూషణై వివిధైః
సాధా || హేమయంత్రోపవీతైశ్చ సోత్తరీయైః || దుకూలై
సూక్ష్మవస్త్రైశ్చ ఉష్ణీపముఖవాససైః || కటకైర్వలయైః చైవ కేయా
రైః పట్టబంధనైః || వస్త్రాభరణమాలైశ్చ దేవతాభిరలంకృతః || ఆభ్యు
వాపిభుక్తోవాకృతకృత్యశ్చ దేశికః || ఇతివిహిగేంద్రే || అలంకృత్యశి
రఃపశ్చాత్పుష్పదూవాక్షతాదిభిః || ఇతినారదీయే || ద్వితీయే || ధృత
పవిత్రః పూజకః ఇతి | చతురంగులమగ్రస్తు సదావిష్ణ్వధిదైవతం |
మహావిష్ణ్వధిదైవస్తు గ్రన్థిరేకాంగులోభవేత్ | విష్ణ్వధిదైవం వల
యం తద్వయాంగులముచ్యతే | పవిత్రం హస్తయుక్తే చా నామిక్యాం
నియోజయేత్ | ఇతిసారమేశ్వరే | ఆదాయాధపవిత్రకం || దక్షి
ణానామికాయస్తు చతుష్కాండవినిర్భితం అంగులీయకరూపంచ కృ
త్వాపై తదనంతరం | ఇతికేశ్వరే | అచారసంజపహోమంచ దానం
చ పితృతపణం | అపవిత్రానుచాణించ తత్సంజపహోమశ్యతి | తస్మా
త్సర్వప్రయత్నేన సదాధార్యం పవిత్రకం || ఇతిసారమేశ్వరే తృతీయా
ధ్యాయే || త్రిపంచసప్త కాండోత్థ దృఢిమగ్రంధిసంయుతం | పవిత్ర
కంద్వయందభక మస్త్రమంత్రాభిమంత్రితం | హస్తద్వయేపిపిక్విప్య
అనామాంగులయోరధ || ఇతిజయభ్యోపవిత్రమేకదభేణ ప్రేతకర్ష
ణిధారయేత్ | నిత్యకర్షణిదభాభ్యాం ద్వాభ్యామేవచతుర్ముఖ |

చ్చాదయిత్వా ఓం-శక్త్యై నమః-సవనాదిశోబధ్నామిత్యస్త్రమం
త్రేణ అస్త్రముద్రయా స్వపరితో దిగ్బంధనంకృత్వా ఓం-తేజసేభట్

సపవిత్రకరోభూత్వా పవిత్రేద్యాగమన్దిరం || ఇతి విష్ణుతిలకై తృతీయా
ధ్యాయే || అన్యత్రమాకాంక్షేయే || నచముండాన్ నమ్యాన్ గాన్ నగ
భాన్ స్థూలసంయుతాన్ || ఉపయుక్తకుశాన్ సర్వాన్ స్వజన్మత్వా
విచక్షణః || పంచభిః పాప్తికం విద్యా చ్చతుర్భిః శ్వాభిచారికం || దేవ
కాయే చ ద్వాదభౌః పితృకాయే త్రిదభాకం || చతురంగులమ
గ్రం తద్గ్రంథిమేకాంగులంతథా || వలయంద్వ్యంగులంప్రోక్తం పవిత్ర
స్య చలక్షణం || అగ్రంబ్రహ్మాధిదైవత్యం గ్రంథిర్విష్ణుస్తథైచ || వల
యంతీశ్వరంప్రోక్తం పవిత్రస్యాధిదేవతాః || అంగుల్యగ్రనిరాయ
ప్యం నుధ్యేంగుశ్చాధనక్షయః | తస్మాదంగుళిమధ్యేతు పవిత్రం
ధారయేత్సదా || స్త్రియస్సవేషుకాయేషు పుమాన్సవేశుభావ
హః | మోక్షార్థంతుపుమాన్దభాః ఆభిచారెనపుంసకం || ఇతి ||

ఆసన ఉపవిశ్యేతి || దేవస్యాగ్రతావాపి దక్షిణభాగ
మాశ్రయేత్ || ఈశ్వరః ప్రాగ్వశాదేవ హ్యుత్తరాభిముఖోద్విజః ||
ఇతి ఈశ్వరే || సితోద్వేషుండతిలకః దేవదక్షిణమాశ్రితః || పూర్వ
పశ్చాన్ముఖేదేవే స్వయంస్యాదుత్తరాముఖః || యామ్యోత్తరముఖే
దేవే స్వయంప్రాచీముఖోభవేత్ || ఇతి విష్ణుతిలకై ద్వితీయాధ్యాయే ||
స్వస్తికాసనంపద్మాసనమితి || వణ్యం తెన్వస్తికంపాద తలయోరుభ
యోరపి || పూవ్రాత్తరేజానునీద్వై కృత్వాసనముదీరితం || సీనిన్యా
దక్షిణేపాశ్వే సవ్యంసవ్యేతుదక్షిణం || గుల్ఫకృత్వాసనంతచ్చ స్వ
స్తికంకథ్యతేబుధైః || ఆరొప్యచోర్వాశ్చరణౌ తదంగుష్ఠద్వయంపునః

ఓం-రాన్నమః పరాయకాలానలాత్మననమః ఇతి-తేజోగ్నిప్రాకార
ముత్రాభ్యాం అగ్నిప్రాకారముద్రయా ఆత్మనఃపరితోగ్నిప్రాకారం

పుష్కలమైవహస్తాభ్యాం గృహీయాత్తత్తదాననం || బద్ధపద్మాన
నంజేయ మాసనేషునుపూజితం || ఇతిపాద్మయోగపాదేప్రథమాధ్యాయే
తిరస్కరణ్యాద్వారంచెతి | ప్రచ్ఛన్నపటనంయుక్తం యథాకాలం
ప్రపూజయేత్ || పాపహోగమతిభ్రష్టా న్నాస్తికాన్యుతిదూషకాః |
వేదవిక్రయ కాన్వాపి పంచరాత్రస్యదూషకాః || కృతఘ్నాన్వతితాం
శ్చైవ విష్ణునిందాపరాంస్తథా || గురునిందాపరాంశ్చాపి పాపండు
సమయస్థితాః || అన్ధపంగూహ్యవస్సూర పాపహోగాపదేశినః | మూ
కాంశ్చబధిరాంశ్చైవ పూజాకాలేనదశయేత్ || పూజాకాలేతుదే
వానాం పుష్పాలంకరణేతథా || ముద్రాదశానకాలేచ హేమరత్న
సమవేశే | ఏవమేతేషుకాలేషు పటమాచ్ఛాద్యవాససా || నిరూప
ణ్యాద్వాసనెకాలే స్నానాలంకరణాంతరే || భోజ్యాసనాంతేదేవస్య
అపనీయపటంతతః || స్నపనదీపకాలేచ హవిరంతేతథైవచ నిత్య
త్సవాదికాలేతు ప్రచ్ఛాదనపటంత్యజేత్ || ఇతిపారమేశ్వరే || అస్త్ర
ముద్రయాఇతి || పాద్మే ముద్రాలక్షణే || తజ్జిన్యాంగుష్ఠశిరసి స్పృటయే
చ్ఛక్రవత్ స్మరణా || దిక్షుసర్వానుశేషాభి ముష్టింబధ్యాచతుర్ముఖా
పైపాస్త్రముద్రావిజ్ఞేయాఇతి.

అగ్నిప్రాకారమన్త్రేణేతి || పాద్మే మన్త్రోద్ధారప్రకరణే | ఆ
మ్నాయాదిః ఆశ్రయాశం గొపనాంతనదండకం ఇత్యాది || ముద్రా
తత్త్రైవ | కనిష్ఠాదిత్రిభిర్బధ్యా ముష్టింసాంగుష్ఠమున్నతామ్ | విధా
యతజ్జిసీంతేన భ్రామయేదాశుచక్రవత్ | అగ్నిప్రాకారముద్రే

స్త్రీత్వా ఓం-నమస్సుదశా నాయెతి సోపర్యాకాశే చక్రముద్రాం
బద్ధా ప్రాణానాయమ్య కృతయోగముద్రః శోషణాదిపూజాకమా
త్ శుద్ధింకుర్యాత్ ।

యం తయైవాత్మాభిరక్షణమ్ । ఇతి । చక్రముద్రాంబద్ధేతి ॥ పాద్యై
ముద్రాలక్షణైః మణిబంధసమాహస్తా తియఃస్కంభామ్యచక్రమూత్
పయా-యైఃప్రయోక్తవ్యా చక్రముద్రామహోదయా ఇతి. ప్రా
ణానాయమ్యేతి ॥ పాద్యై ॥ శ్లో ॥ ప్రమాధినోఽదృఢస్యాస్య చంచల
స్యతుచేతనః ॥ సమాధియోగ్యతాసిద్ధ్యై ప్రాణాదివిజయాయచ ॥
తమోనిబహాణాథః ॥ చ కుర్యాత్ప్రాణాయతీరథ ॥ శరీరేనాడిసం
స్థానం తథాప్రాణాదిసంస్థితిం ॥ ప్రాణాయామస్వరూపంచ జ్ఞాత్వే
మయస్సరూపరేత్ ॥ ఆసనకల్పితైదభైః కుశైఃకృష్ణాజినాది
భిః ॥ తాలమాసనముత్సేధే తాలస్వయేనమాయతే ॥ ఉపవిశ్యాస
నెవశ్యం స్వస్తికాదియధారుచి ॥ బద్ధాప్రాణాననస్సమ్య గృజాకా
కాయస్వరూపితః ॥ నాసాగ్రస్యస్తనయనో దంతైదంతానసంస్పృ
శః ॥ రసనాంతాలునిస్యస్య శ్లథబాహుద్వయాన్వితః ॥ ఆకుంచితశి
రఃకుంచ నిబద్ధోయోగముద్రయా ॥ హస్తేయథోక్తవిధినా ప్రాణా
యామంసమాచరేత్ ॥ రేచనపురణంవాయో శిశ్నోధనంరేచనం
తథా ॥ హస్తేనదక్షిణేనైవ వీడయేన్నాసికాపుటం శనైశ్శనైరధబ
హిః క్షిపేత్ప్రింగశయానిలం । ద్వంత్రింశన్నాతయాకుక్షౌ పూర
యేదిడయానిలం ॥ భూయష్టోడశమాత్రాభి శ్చతుష్షష్ఠ్యాతుమాత్ర
యా ॥ సుపూణః కుంభవద్దేహం పూరయేన్నాతరిశ్వనా ॥ సవ్యద

భూతశుద్ధిః .

తత్ప్రకారః॥ నాభికందే వేద్యాకారంధూమవణంయమితి-
వాయుబీజాభ్యాత్వా తజ్జేనధూమవాయ నా ఆత్మస్థంపాపంవిశోష్య

క్షీణపర్యాయై రేచకాంతై మరుత్కృమైః ॥ మలాన్వీశయతిప్రా-
ణా న్నాభిస్థాన్పూర్వకంవిత్తా ॥ దిగంతరమపశ్యన్వై మానీసం
రోధితానిలః ॥ ఇతి ॥ పారమేశ్వరేతు ॥ ప్రాణాయామగణంకుర్యా-
త్ పూర్వమస్త్రేణరేచకం ॥ పూరకంహృదయేనాథ నేత్రమంత్రేణ
కుంభకం ॥ స్రాగుక్తేనాచరేద్భూయో రేచకంద్విజసత్తమ ॥ నాభిదే-
శస్థితంధ్యాయే న్ములమంత్రేణవైహరిం ॥ వాసనాదోషసంమిత్రా-
స్తశప్రాణాన్సగభకాత్ ॥ అగభకశ్చసగభకశ్చప్రాణాయోమోద్వి-
ధామతః ॥ జపధ్యానంవినాగభక సగభకస్తత్సమశ్చయః ॥ ఇతి ॥
మంత్రమూహ ॥ సవ్యాహృతికాంసప్రణవాం గాయత్రీంశిరసాసహ ॥
త్రిపరెదాయతఃప్రాణాః ప్రాణాయామఃసఉచ్యతే ॥ పూరణాదేచ-
నాద్వాయో రోధనాన్చాపియశ్శృమః ॥ భవేత్ప్రాణకృతంపుంసం
ప్రాణాయామస్సఉచ్యతే ॥ ఇతివిష్ణుతత్వై పంచమాధ్యాయే ॥ ప్రణవా-
ఖ్యస్యమంత్రస్య ఛందోన్యాసాదికంచరేత్ ॥ ద్వారాద్దక్షిణనాసస్య
ద్వాత్రిశంత్రాయాస్వయం ॥ వాయువిస్ఫుజ్యవామేన పూర్వప్రోడశ-
మాత్రయా ॥ మాత్రియాథచతుఃషష్ట్యా కుంభకంచతురాసన ॥
దేవయాగేషుసవేషు ప్రాణాయామేనదామనుః ॥ ప్రణవాకధ్యతే
బ్రహ్మస్తతోదక్షిణనాసయా ॥ పూర్వవద్విస్ఫుజేద్వాయు మేనం
స్త్రీశ్చతురాసన ॥ ప్రాణాయామేషుసవేషు తజ్జేనీమద్ధ్యమాంగుళీ

హృదంబుజే రక్తవణం త్రికోణం రమిత్యగ్నిబీజుభ్యాత్వా తదుత్థవ
హ్నిజ్వాలాభిః పాపంధద్వా కంఠే పీతాభంచతురశ్రం లమితిమాహేం

సస్పృశేతాయథానాసాం ప్రాణాయామస్తథోచ్యతే ॥ దక్షిణేనై
వహస్తేన ప్రాణాయామంసమాచరేత్ ॥ ఇతివిష్ణుతిలకైతృతీయాధ్యాయో
యే ॥ ధూమ్రవణాయుతంమంత్రం ప్రాణాయామేవిచింతయేత్ ॥
ఇతిశ్రీప్రశ్నే అష్టావింశే ॥ కృతయోగముద్రఃఇతి ॥ యోగముద్రాయో
గసంపుటముద్రాచ ॥ పాద్మేముద్రాలక్షణవిధా ॥ నాభేరథస్తాద్విన్యస్య
సవ్యంకరతలఃపునః ॥ ఉత్తానమితరంతస్య విన్యసేదుపరీదృశం ॥ యో
గముద్రాకరతలం సవ్యంనాభేరతస్తతః ॥ అవాఙ్ముఖంతదుపరి సవ్యే
తరతలంపునః ॥ సమాఙ్ముఖంవిరచయే ద్యోగసంపుటముద్రికా ॥
యోగాభ్యాసేచతత్త్వానాం సంహారోత్పాదసేవీచ ॥ ముద్రాద్వయ
మిదంబ్రహ్మకథితంయోగినాంహితం ॥ ఇతి ॥

భూతశుద్ధిరితి ॥ పారమేశ్వరే ॥ పృథ్వీప్రేక్షోనిలాకాశం శరీ
రంభూతపంచకం ॥ ఇంద్రజాలోపమంవిద్ధి జ్ఞానాదైర్వరుత్థితంగుణైః ॥
మలినంచాస్వతంత్రంచ రేతోమూతోద్భవంక్షయి ॥ యావన్నశో
ధితంసమ్యగ్ధారణాభినిరస్తరం ॥ తావదేతదయోగ్యంస్యా స్మంత్ర
న్యాసాదివస్తుషు ॥ జీవస్థాపనాక్రమః ॥ లక్ష్మీతంత్రే ॥ శ్లో ॥ ఏవం
పిండంసమంతృప్త్య శుద్ధలక్ష్మీమయంమహత్ ॥ పూర్వోక్తమాగేణ
తతో హృదయంజీవమానయేత్ ॥ అనంతాఖ్యైః ॥ బ్రహ్మరంధ్రాత్సము
ద్భూత ముచ్చాయంతాటుమాత్రకం ॥ కేసరై రావృతంపద్మ మప్స
పత్రంసకణికం ॥ హృత్పద్మమధ్యమాసీనం విభుముద్వాస్యదైవ
తం ॥ పరేవిమలెనరోజే సూక్ష్మరూపేణస యుతం ॥ కణిక కోద్వా

ద్రవీజంధ్యాత్వా తేనాగ్నింవాయునానహసంస్తభ్యమూర్ధ్ని వృత్తా
కారంస్ఫటికప్రభంవమితి-వారుణంబీజం ధ్యాత్వా తజ్జామృతాంభసా

సితంవిష్ణుం ప్రాధకయేద్దేశికోత్తమః ॥ అణుమానంస్మరేత్తత్ర నమ
స్మృత్యవిభంతతః దేహంవిశోషయేద్విద్వాత్ వాయుమంత్రేణమం
త్రవిత్ ॥ ఇతి ॥ దక్షిణపాదాంగుష్ఠేఅగ్నిబీజంవిచిత్వేతి ॥ లక్ష్మీతం
త్రై దక్షిణాంఘ్రేరధాంగుష్ఠ ప్రాస్తదేశేశిఖాక్షరం ॥ ధ్యాత్వాయు
గాంతహుతభు గ్రూపజ్వాలాశతావృతం ॥ తేనస్వవిగ్రహంధ్యాయే
త్ ప్రజ్వలంతంసమంతతః ॥ పతంతంసంస్మరేన్నూర్ధ్ని పిండప్ర
జ్వాలితంతతః ॥ శాస్త్రమస్తస్సత్యత్వం భస్మీభూతంరజస్తమం॥రజస్త
మోమయంభస్త్యత్వప్రోహ్యోద్బోధవాయునా॥చిదానందమహాబోధే
రంతరంగగుణాకరాత్ ॥ ప్రస్ఫుతంస్పృష్టిమాగేణసంస్మరే ద్భృతికంవ
పుః॥పారమేశ్వరే ॥ సహస్రనూయఃసంకాశం శతచంద్రగభస్తిమత్ ॥
నిమఃలస్ఫటికప్రఖ్యజరామరణవజ్జితం ॥ జనిత్రేవంస్వపిడంతు పర
మంభోగమోక్షయోః ॥ సాధనంమునిశామూల సహజంసవదేహి
నాం ॥ తమాసాద్యక్రమేణైవ సిన్ధుతౌల్యజేనచ ॥ ఇతి ॥

నాభికండెఇతి ॥ పాద్మయోగపాదే ॥ కందస్థానంమనుష్యా
ణాం దేహమధ్యేనవాంగులం ॥ పృథివ్యాదిస్థానాన్యాహ ॥ లక్ష్మీత
స్త్రై ఇంద్రః-కానిస్థానానిదేహేస్థిన్య త్రకాయోలయఃక్రమాత్ ।
క్షీదృశానిచబింబాని భూమ్యాదీనాం వదాంబుజై । శ్రీః । ఆజానుతే
భువస్థాన మాకట్యాఃపయసఃస్ఫుతం । ఆనాభిస్తేజసస్థానం నాసాం
తం మరుతస్తథా । నాసికౌపరిమూర్ధ్నాంతం నభస్థానప్రకీర్తిత
మితి ।

మూఢాఁదిపాదాన్తం శరీరం ధ్యానేనసంక్షోభయేత్ అయంశోషణా
 దివిధిః అథసమాధిపరయాధియా పాదతలాదాజానుస్థితాం శబ్దస్పృశా
 రూపరసగంధగుణాం ప్రాణోపస్థేంద్రియయుతాం పీతాభాంచతుర
 శ్రాం పృథ్వీ మసితతన్మాత్రాయాం సంహరేత్ జానోరాగుహ్యంస్థి
 తాః అధఃచంద్రాకృతీశ్వేతాశ్శబ్దస్పర్శరూపరసగుణా రసనాపాయ్విం
 ద్రియయుతా అపః అసితగంధతన్మాత్రయాసహ సితరసతన్మాత్రా
 యాం గుహ్యదానాభిసితం త్యక్తం పాటలకణం శబ్దస్పృశాయాప
 గుణం దృష్టిచరణేంద్రియయుతమగ్నిం సితరిసతన్మాత్రయాసహ జ్యో
 తీరూపరూపతన్మాత్రాయాం నాభేరాఘ్రాణంస్థితం ఘ్రామ్రవణంవృ
 త్తాకారం శబ్దస్పృశగుణం త్వక్కరయుతంవాయుం జ్యోతీరూపరూ
 పతన్మాత్రయాసహ లోహితస్పృశతన్మాత్రాయాం ప్రాణాదాహ్లాభి
 స్థితం శబ్దగుణం నీలోత్పలప్రభం శ్రుతివాక్సహితమాకాశం లోహిత
 స్పృశతన్మాత్రయా సహ శుక్లప్రభశబ్దతన్మాత్రాయాం శుక్లప్రభశబ్ద
 తన్మాత్రాం సితాసితవణస్వాంతే స్వాంతం పాటలాహంకృతౌ అహం
 కృతిం స్ఫటికప్రభబుద్ధా బుద్ధిం సితప్రకృతౌ ప్రకృతిం భాస్కరాభజీవే
 సంహృత్య నాభిచక్రస్థితం వాసనావివశం సుసూక్ష్మం భాస్కరాభం
 జీవం సుషుమ్నామాగేణ బ్రహ్మరంధ్రంభిత్యా దేహాద్వినిగమయ్య
 నూర్యమండలప్రవేశ్య తస్మాత్పరమప్రాయమ్ని శ్రీభూమిభ్యాం శేషభో
 గాననెసమాసీనం వాలవ్యజనహస్తాభివ్యాప్తా వ్యద్యప్తశక్తిభిః పరివారి
 తం సేనేశాదిపాషాదైశ్చక్రాద్యాయుధైశ్చ సేవ్యమానం మహావిభూ
 తిం షాడ్గుణ్యమయవిగ్రహం ప్రపన్నాహ్లాదకం పరవాసుదేవంప్రవిష్టం
 ధ్యాత్వా దక్షిణపాదాంగుష్ఠే రక్తవణం రమిత్యగ్నిబీజంవిచింత్య
 తదుత్థవహ్నిజ్వాలాభిరాపాదతలమస్తకం దగ్ధమభిధ్యాయ పూణా

చన్ద్రసమప్రభం వామితి నిన్పత్తి బిజమంతరితైస్సృత్వా తదుత్థామృత
వారిధిసముద్భూతపుండరీకే జీవం వానుదేవాదాగత్య స్థితమభిసంధా
యతస్సాజ్జేవాత్ప్రకృతిం తతోఽద్ధిం తతఃఅహంకృతిం తతస్సాన్వితం
తతశ్శిబ్దతన్నాతాం తతస్పశఃతన్నాతయాసహకాశం స్పశఃతన్నా
త్రాయాః రూపతన్నాత్రయాసహవాయుం రూపతన్నాత్రాయాః రస
తన్నాత్రయాసహపః రసతన్నాత్రాయాః గంధతన్నాత్రయాసహపృ
థ్వీం ఏవంక్రమేణ వ్రాగుక్తలక్షణలక్షిత జీవాదిపృథివ్యంతాని సృష్ట్యా
తస్మయమాత్మగాత్రం పునస్సంపన్నంబుధ్వా పూర్వోక్తపీయూషపా
రావారిపుండరీకవిస్మయరామృతపూరద్వారా జీవమాత్మవిగ్రహం
బ్రహ్మరంధ్రేణప్రవిష్టం తత్పూరస్సాపితమాత్మదేహమూర్ధ్వఃపుం
డ్యాదినవాలంకారసుందరమారాధనయోగ్యంచమత్వా ॥ మంత్ర
న్యాసంకుర్యాత్ ॥

మన్త్రన్యాసవిధిః.

అథ మంత్రన్యాసవిధిః ॥ తలంపుష్పంచకరయోః ఓం-శక్త్యై
వౌషడితి అస్త్రమంత్రేణవిశోధ్య (ఓం-ఓం-ఓం)(ఓం-నం-ఓం)ఓం-
మోం-ఓం(ఓం-భం-ఓం)ఓం-గం-ఓం (ఓం-వం-ఓం)ఓం-తేం-ఓం-
ఓం-వాం-ఓం)ఓం-సుం-ఓం(ఓం-దేం-ఓం)ఓం-వాం-ఓం(ఓం-యం-

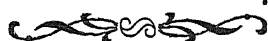
తలంపుష్పంచశోధయేదితి ॥ పారమేశ్వరే ॥ ద్వైతలహస్తపు-
ష్టే ద్వైతస్వాశ్చాంగులయస్తథా । అస్త్రమస్త్రేణసంశోధ్య ధ్యానము
ద్రాన్వితేనతు ॥ న్యాసంకుర్యాదితి ॥ సృష్ట్యాదిన్యాసత్రయే గృహస్థా

ఓం ఇతిదక్షిణకరతలమారభ్య వామతలాంతాస్పృష్టిః అస్యవై పరీ
త్యైసంహారః తలయోఃప్రక్రమ్య కనిష్ఠాపవణోవిశ్రమే స్థితిః ఏవం
న్యాసత్రయంకృత్వా ఓం-జ్ఞానాయనమగ్ని తజఃసీభ్యామంగుష్ఠయోః
ఓం-బలాయస్వాహేత్యంగుష్ఠాభ్యాంతజఃస్థానోః తాభ్యామేవ ఓం-
వీర్యాయపషడితిమధ్యమాంగుల్యోః ఓం-విశ్వరాయహుమిత్యనామ
యోః ఓం-శక్త్యైవాపషడితికనిష్ఠయోః ఓం-తేజసేఫడితినఖముఖేషు
మధ్యమాంగుల్యో ఓం-ఆదిత్యప్రతిమాయ మాయారూపిణే హుంఫ
ట్స్వహః ఓం-నమోభగవతేసుదశకనాయేతి పద్మచక్రే నవ్యేతరకర
తలఓం-నమోభగవతే శ్రీగదాయైభవరూపిణ్యైశ్చకామోద్భవ్యహుం
ఫట్స్వహః ఓం-నమోభగవతేపుండరీకాక్షాయవాయుముఖాయదీ
ప్తరూపాయశంఖపాలాయస్వాహేతి గదాశంఖౌ నవ్యకరతల ఏవంక
రన్యాసం కృత్వా ఓం-ఓం-నమగ్ని-మూర్ధ్ని-మధ్యమయా ఓం-సం-
నమగ్ని శిరఃప్రాగ్భగైలంగుష్ఠేన ఓం-మోం-నమగ్ని-శిరోదక్షిణై త
జఃన్యా ఓం-భం-నమగ్ని శిరఃపశ్చిమేలనామయా ఓం-గం-నమ
గ్ని-శిరఃత్వరైకనిష్ఠయా ఓం-వం-నమగ్ని-నేత్రయోః తజఃసీమ

దిభేదేనా స్యతమన్యాసానుష్ఠాన మనిరుద్ధసంహితాయాముక్తం ।
పాద్యైవ్యవస్థాభావేన న్యాసస్వరూపమాత్రపరిదశకేన అపేక్షితగ్రహ
ణానుజ్ఞయాచ అనిరుద్ధ వ్యవస్థైవగ్రహణ్య । అనిరుద్ధే । స్థితిన్యాసాగృ
హస్థస్య సృష్ట్యాఖ్యాబ్రహ్మచారిణః । ముముక్షోస్సంహృతిన్యాసః ఏవం
న్యాసస్త్రీధామతః । విష్ణుతిలకే । సృష్టిస్థితిలకాయశ్చేతి న్యాసస్తుత్తి
విధాభవేత్ స్థితేదేవేస్థితిన్యాసః ఆసీనెసృష్టిసంజ్ఞకః । శయనెసంహృతి
న్యాసః సప్తరశ్మయనందయది । విశ్వరూపేస్థితిన్యాసః యానారూఢేత్య

ధ్యమాభ్యాం ఓం-తేం-నమశ్చత్యాస్యేఅంజుష్టానామికాభ్యాం ఓం-
వాం-నమశ్చతిహృదయే అంగుష్ఠతజ్జకనీభ్యాం ఓం-నుం-నమశ్చతి నా
భావంగుష్ఠకనిష్ఠాభ్యాం ఓం-దేం-నమశ్చతి గుహ్యేనిరంగుష్ఠసర్వాం
గులిభిః ఓం-వాం-నమశ్చతి జాన్వోస్తాభిరేవ ఓం-యం-నమశ్చతి-చర
ణయోస్సంగుష్ఠసర్వాంగులిభిః ఇతిసృష్టిః విపర్యయేసంహృతిః నా
భ్యాదిహృదయాంతాస్థితిః సర్వత్రమంత్రాద్యక్షరంప్రథమం ప్రాగ్వ
ద్ధృదయాదిషడంగమంత్రన్యాసం హృదయాదిషుకృత్వా ॥ శ్లో ॥ అ
హంసభగవాన్విష్ణురహంనారాయణోహరిః ॥ వాసుదేవోహ్యహం
వాపిభూతావాసోనిరంజనః ఇతిభగవత్తాదాత్మన్యమాత్మన్యనుసంధా
య దేహాన్యస్తమంత్రాక్షరాణి పృథక్సాధితగంధపుష్పధూపదీప్తై
ర్వాసుదేవమంత్రేణాభ్యర్చ్యమానసయాగంకుర్యాత్ ।

మానసయోగవిధిః.

ప్రాణాయామత్రయంకృత్వా దేశకాలాసంకీర్త్య నిత్యకేం

యంభవేత్ ॥ భోగయోగేచశయనే స్థితిన్యాసంప్రచక్షతే ! వాసుదే
వాదిబింబెషునకరన్యసనంమతమ్ ఇతివిష్ణుతిలకైచతుర్థే ॥ ఇతి ॥ పా
ద్మేవ్యావకంకంచుకంయద్యేతి వికల్పాత్ శిష్యబుద్ధివైశద్యాభావం
కంచుకాఖ్య సృష్ట్యాదిదేహాన్యాస ప్రకారపవప్రయోగే ప్రపంచితః॥
దేహాన్యస్తమంత్రార్చనై గంధాదీనాంపృథగేవసాధనగతదుక్తం ॥
పారమేశ్వరే ॥ మత్పుజార్థంప్రకీర్త్యాని గంధపుష్పాణియూనిచ ॥
తానిసర్వాణ్యధాచార్యౌ ధారయేన్నకదాచన ॥ ఇతి ॥ కిన్తు శ్రీప్ర

కర్మరూపంభగవదారాధనంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య యోగసంపుటము
ద్రాంబధ్యా అక్షగ్రామంమనసు పరతంకృత్వా మనఃబుద్ధౌబుద్ధిం
జ్ఞానగోచరే భగవతినిక్షిప్య నాభిమేధాంతరే ॥ శ్లో ॥ చతుర్ముఖం
చతుర్బాహుంశుద్ధస్థితికవచఃసం । కిరీటహారకేయూరప్రముఖాకల్పభూషితం ॥ శ్రీవత్సాంకంశంఖచక్రగదావద్దాయుధైర్యుతం
తేజోమండలమధ్యస్థం ఆధారశక్తిం తదుపరి ॥ శ్లో ॥ ఏకవక్త్రంచతుర్బాహుం
జపాపుష్పసమద్యుతం । శంఖచక్రధరంకుద్ధంపద్మకామోదకీధరం । వహ్నిమండలమధస్థం
జ్వలనాపీతవిగ్రహం । నకలాభరణోపేతంకాలాగ్నికూమకం తదుపరి ॥ శ్లో ॥ స్ఫటికాద్రిప్రతీకాశంచతుర్బాహుం
కిరీటినం ॥ పూర్ణచంద్రాననంసౌమ్యంసితపుష్పైర్విరాజితం ॥ లాంగలంముసలంముఖ్యకరయోదాధతంశివం । జఘన్యకరయోశ్శంఖచక్రద్వంద్వంయథాయథం ॥ నీలాంబరధరందంష్ట్రాకరాశపదనైర్యుతం ॥ ప్రశాంతవపుషాయుక్తంసహస్రఫణమున్నతం । ఫణామణిసహస్రాంశునీరాజనవిరాజితం ॥ అనంతవక్త్రకుహారైరుద్వమంతముదచిషమనంతం తదుపరి ॥ శ్లో ॥ నిశ్శేషరత్నహేమాంగాం

శ్చై ॥ అష్టావింశై ॥ స్థిత్యాసనాదిబింబానాం పృతిష్ఠాయాంయధారమై ॥ యేనమంత్రేణయద్బింబం యథాన్యస్తంచమంత్రినా ॥ తస్మంత్రేణైవపూజాయామాత్మనోపిన్యసెద్గురుః ॥ ఇతి ॥ మంత్రసిద్ధాంతినాం వాసుదేవసాధాన్యాత్ న్యాసేతస్మంత్రస్యైవైకైః ॥ పాద్యై ఆత్మశుద్ధియంప్రోక్తా మంత్రశుద్ధిస్తువత్కృతే ॥ ఇత్యారభ్య అష్టావామంత్రవిన్శంత్రం బీజాద్యంతపుటికృతమిత్యంత్రం మంత్రశోధనవిధిమాత్రపరం । నశుమంత్రశుద్ధిపూర్వక జపవిధిపరం—ద్వాదశాక్ష

ప్రావృట్ఫ్రియమిమౌజ్వలాం ॥ పద్మాసనోపవిష్టాంపద్మాంజలిధరాం
 ధరాం । నాభౌకుందావదాతంచసితస్నిగ్ధతిజటాధరం । ధ్వా
 మానంసితంశంఖంముక్తాదామైరలంకృతం । విస్తీర్ణానవావయ
 వఃవిక్షిప్తోరుద్వయం స్థితం ॥ విక్షిప్తజానుపాదంచక్షీరాణానం తత్స
 ముత్థం ॥ శ్లో ॥ సుపక్వాంమృఫలశ్యామపాణిపాదతలోజ్వలం । రక్తా
 క్షుంచతథావిప్రకీర్ణా కేశంస్థితాననం ॥ పద్మాసనోపవిష్టమళిమాలా
 శతాకులంపద్మముద్రాన్వితంపద్మం తదుపరి పూర్వాద్యుత్తరాంతే
 షు తుహినాచ్ఛోపలస్వచ్ఛముక్తాఫలశశిప్రభాః పురుషాకృతీని మృ
 గేంద్రస్కందవదనాని ముఖ్యహస్తద్వయా రచితాంజలినంపుటాని అప
 రహస్తద్వయ ధృతయోగాసనాని ధమజ్ఞానవైరాగ్యైశ్వర్యాణి
 అగ్న్యోదీశానాంతేషు తథావిధాని పద్మరాగప్రవాళాన్ని దాడిమఫ
 లోజ్వలాన్యధమాజ్ఞానావైరాగ్యానైశ్వర్యాణి ప్రాగీశానదిగంతరే
 హేమవణంహయాననం నద్వస్త్ర సత్పుష్ప సదలంకరణాన్వితం శం
 ఖపద్మధరం పరదాభయకరం మస్తకన్యస్తయోగాసనం పురుషాకృ
 తిం ఋగ్వేదం ప్రాగాగ్నేయదిగంతరే తథావిధం చంపకవణంయ

రమన్యద్వా తదన్తేజహుయాద్బహిరితి ॥ జపన్యవక్ష్యమాణత్వాత్
 సంహితాంతరేచ తథైవవిధానాచ్చ ॥ మంత్రన్యాసైకృతే భగవత్తా
 దాత్మ్యానుసంధాన ప్రకారశ్ఛందోబద్ధనోక్తః జయాభ్యై అహంసభగ
 వాన్విష్ణురహన్నారాయణోహరిత్యాదినా ॥ మానసయాగంకుయాణ
 దితి ॥ పాద్మమానసయాగవిధేరదశానాత్ అత్రజయూఖ్యోక్త మా
 నసయాగవిధిమవలంబ్య అస్తిప్రయోగై తద్విధిః ప్రదశితః ॥ ఆ
 ధారశక్తి కూమార అనంతధ్యానం పాద్మేఉక్తం భూధ్యానం క్షీరా

జువేదం యాతువరుణమధ్యే తథావిధం హరితాలవణం అథవవే
దం సోమేశానమధ్యే తథావిధం సుపక్వాంమ్రవణం వృషేంద్రవద
నంకృతయుగం యామ్యానలాంతరే తథావిధం అతసీపుష్పప్రభంతే
తాయుగం యాతుయామ్యమధ్యే తథావిధం నీలాంజనప్రభంద్వాప
పరం వాయుసోమాంతరే తథావిధంశుకప్రభంకలియుగం యోగాన
నోపరి యుగాంతాకాగ్నిసంకాశం ప్రభామండలమధ్యగం స్వము
ద్రావ్యగ్రహణి వల్లంతంకాలచక్రం తన్నధ్యే హిమహేమాగ్నిభా
స్వరం శాంతమప్తభుజు సౌమ్యం సంస్థితంస్వస్తి కేతు స్ఫటికోపలకాం
తించ చిద్ధనంధ్రువమవ్యయం సవశక్తినిధి చిత్ప్రభాకరం వాయ
మ్రోదూభతనాశమవ్యక్తపద్మంధ్యాత్వా నాభికందాత్సముద్భూతా
త్రిదీప్తిభాస్వరా అవ్యక్తధ్వనివిగ్రహబ్రహ్మరంద్రాన్నిగత్య సూర్య
పథాత్పరంగతా పాయుద్వారేణపాతాశంగతా సుషుమ్నాఖ్యామధ్య
నాడి తదభ్యంతరే శశిసూర్యాఖ్యకమలద్వయసంపుటే సూర్యాఖ్యమ
ధకమలమాలంబ్యస్థితా శబ్దబ్రహ్మలక్షణా వణజంనాదంనదంతీ
శాంతాత్మనోవిభోశ్శక్తిస్తన్నాదావసానగగనాత్ పరదాభయదేన

ణవధ్యానం పద్మధ్యానం ధర్మాదిధ్యానంచ పారమేశ్వరైః మాన
సయాగస్యావచారప్రధానత్వాత్ తద్వ్యాగైః ఉపచారమంత్రః జయా
భ్యే ॥ ఔపచారికహృత్సంజ్ఞం క్రియతేయేనపూజనం ॥ ప్రణవాన్తై
త్రిధాయోజ్య ప్రాణంప్రాయామవిభూషితం ॥ ఇదమిదమిదంపశ్యాత్
పదందద్యాత్షడక్షరం ॥ గృహాణచతతఃస్వాహా మంత్రఃపంచదశా
క్షరః ॥ యోగ్యస్సప్రొవచారేషు పాద్యద్యేషుసదైవహి ॥ ఇతి ॥
ఈశ్వరసంహితాయాం సుదశనాచక్షున విధావప్యేవమే ప్రాక్తం ॥

శంఖచక్రాంకితేన సాణిద్వయేన యుక్తం దివ్యమంగళవిగ్రహం వా
నుదేవం ఆగచ్ఛపదాంతద్వాదశాక్షరమంత్రేణావ్యక్తపద్మే సన్నిధా
ప్య నభస్థాతస్సహస్రదళమండితపుండరీకాద్భ్యుత్సారంధమా గేణ భగ
వన్నూర్ధ్వఃపతంతీంగంగాంస్సృత్వా తదీయామృతజలేన అఘ్నూపా
ద్యాచమన స్నానీయాని సంకల్ప్య సంకల్ప్సిద్ధ్యనుసాధాయైరమృ
తాంశుపరిప్లుతైరంబరాత్పతద్భిస్సాంస్పృశి కాపచారికాభ్యవహరికాది
లక్షణైః సైస్సైభోగైః భోగవంతం ముదితం బ్రహ్మితం విచిత్ర్య భోగ
దానమంత్రేణ మనసాఽఘ్నూంసమవ్యం సన్నిధిసన్నిరోధసాముఖ్యా
ని తత్తన్నుద్వాదశాక్షరపూజకం ప్రాధ్యే యథాదేహతథాదేవే
ద్వాదశాక్షరమంత్రన్యాసంకృత్వా భోగదానమంత్రేణాఘ్నూపా
ద్యాచమనపుష్పమాల్యానులేపన ధూపదీపనమణాప్టాంగప్రణామ
జయఘోషానాదరం మనసాకృత్వా ॥ శ్లో ॥ స్వాగతం దేవదేవేశ
సన్నిధింభజమెచ్యుత । గృహాణమానసీంపూజాయథాధాపరిభావి
తాం ॥ ఇతి విజ్ఞాప్య సుప్రసన్నం ప్రసాదాభిముఖం భగవంతౌజ్ఞా
త్వా సుగంధతైలేనాభ్యజ్య ఉద్వితాక్షరపూజకం గంధోదకేనసం

లక్ష్మీతంత్రేతు ॥ సంకల్పశ్చక్రప్రదానంచ ప్రీతిశేతిత్రయంత్రయం ।
కుర్యాత్సర్వేశుభోగేషు దేశకాలాద్యపేక్షయేతి పాద్మేతు అఘ్నూపా
దిఘాపచారేషు కతావ్యేషుయథాయథం ॥ మంత్రపూజేశునవేశ
షు వాచమనాముదీరయేత్ ॥ దివ్యేనాఘ్నూపచారణేత్యాది ॥
ఏతద్వచనానాం పరామశ్చేన యత్రయత్ర తత్తదుపచారంప్రతి
పాథిః క్షేన ఉపచారమంత్రానుక్తిస్తతతత్ర జయాభ్యేక్తిపచార
మంత్రోపవ గ్రహ్య ఇతిసిద్ధాధాః : నను పాద్మేభోగనివేదన మంత్రో

స్నాప్యనుధాతాహతవాససాంగాంబునిహ్వాత్మ్య సువస్త్రమాల్యాలభ
 న నానారత్నమయ హారకేయూర కటకమకుట కటిసూత్రైఃప్రసా
 ద్య పూజేందుసదృశహేమగండాతపత్ర సుభగ మాయూరవ్యజన
 కపూరచూణః సంమిశ్రసుగంధఘృష ఘృతదీపమాలాభిరుపచర్య
 మధుసపిఃప్లుతంమధుపకంనివేద్య పావనద్వివిధ పశుశకుని శాలి
 దూవా ద్యోషధి సత్ఫలాఢ్య వనస్పతీన్పుష్పశ్య వివిధశుద్ధవృద్ధ్యా
 న్న భక్ష్యభోజ్య ఫలమూల పానకానినివేద్య తంత్రీవాఙ్మ్య నృత్తగే
 య భేరీపటహ స్తుతిఘోషైఃపరితోష్య మణికింకిణీజాలయుతచామరే
 ణౌపవిజ్య సువస్త్రాలంకృతాని గజాశ్వధేనుయూనాని సమవ్యాసం
 దాత్రుసమన్వితః ఓం-స్వంసురభయేనమః ఇతిమంత్రేణ సురభిము
 ద్రాంప్రదశ్యః సౌవణఃపుష్పపూణాంజలౌ స్ఫురదృగ్నిచయాకీ
 ణం వహ్న్యైక్యేందుశతప్రభం భగవంతం మూలమంత్రేణ

క్తావపి సంహితాంతరోక్త మస్త్రగ్రహణే కాసంగతిరితీచేత్ పాద్యై
 లబుద్ధాదినా తస్మంత్రముద్ధతుః మశక్తిరేవ సంగతిః మంత్రానుసం
 భానపూర్వక మేవ నాదావసానగగనాద్భగవదావాహనం॥ తదుక్తంజ
 యాఖ్యై ॥ సమాహూయతతఃపశ్చాత్ మూర్తిమ త్రేణచేతసేతి ॥
 ధ్యానభావనయాకమః కుర్వాద్యైచారచూర్ధికమితి మానసయా
 గేపారమేశ్వరోక్తిః బ్రహ్మహితీంద్రియత్వాత్ యత్రకుత్రవానుభూ
 తస్యైవ ధ్యానవిషయత్వాచ్చ తస్యధ్యేయత్వం కథమత్యాశంకా
 యాంతత్రోపపత్తిః పారమేశ్వరేమానసయాగ్రపకరణే ॥ అప్రత్యక్ష
 స్సదాక్షాణం మూత్రాత్తాయద్యపిద్విజ తథాప్యనేనన్యాయేన ప్రత్య
 క్షముపలభ్యతే ॥ బహిష్ఠితంయద్భూతానాం క్షోదనాంగుణవం చకం॥

వాహ్య తమాజలిమవ్యక్తపద్మస్థభగవన్నాన్నిఁ ప్రక్షేప్య అర్ఘ్యం
సమవ్యఁ ఓం-నమోభగవతేవాసుదేవాయఫలంభనతుమెపుష్పాంజ
లినాస్వాహేతిమంత్రేణ పుష్పాంజలిం పాదయోఃప్రక్షీర్య సఘంటా
నాదం సంఖ్యాహీనం యథాశక్తి ద్వాదశాక్షరమష్టాక్షరంవామంత్రం
జప్త్వా జితంతే క్యాదినాస్తుత్వా మానసహోమంకుర్యాత్ ఇతి మా
నసయాగవిధిః ॥

మానసహోమవిధిః.

అథ మానసహోమవిధిః ॥ నాభిచక్రమధ్యే వట్కీణంవ
హ్నిగృహం తత్రప్రతిస్థితం ధ్యాననిమగ్ధితారణిసముద్భూతం సుశు

తేనతచ్ఛ్చవలబ్ధవ్యం ప్రత్యక్షేణవహ్నిక్షగమితి ॥ తహి ॥ ధ్యానవిష
యాభూతస్య ప్రాకృతత్వమేవాస్త్వితిచేన్న రంజయెచ్ఛాస్త్రదృష్టేన
వ్యవహారగతేనచ స్వకేనాలంబనైనైవ దేవతాలక్షణంచేతి తత్రై-
శ్వాకైరప్రాకృతత్వమేన నమస్తేచావతారాయేతి ఈశ్వరసహింతా
యాం స్తుతివచనాత్ అచాపితాకికీయాస్యాత్సా పిషాడ్గుణ్యవిగ్ర
హేతి లక్ష్మీతరత్రైభిధానాచ్చ అచాయామవ్యప్రాకృతత్వం భగవ
చ్ఛాసనసిద్ధమేన నభూతసంఘసంస్థానో దేహస్యపరమాత్మనః నతస్య
ప్రాకృతామూతిః మాంస మేదోస్థిసంభవా ఇత్యశ్రీరహస్యత్రయ
సారే అధఃపంచకాధికారేపారమేశ్వరే మానసయాగే॥సాంస్పృశై-
శ్శాపచారాఘైః తథాచాభ్యనహరికై రిత్యుపచారాస్సామాన్యేనా
క్తాః జయఘ్నై స్సన్తతయాప్రతిపాదితాః దక్షిణంవ్యజనంఛత్రం పూ
కశంపూణఃపాత్రకం ధూపందీపం మహాసుంభం శృత్రవాద్యంచగీత

ద్ధం సుదీప్తం సదోధ్వశిఖం చిన్నయమగ్నించిదిత్య చిన్నయదీప్త్య
ప్రోల్లసంతం బ్రహ్మశక్తువ్యవబ్రహ్మితం మూలమంత్రం తదగ్నాహ
ధ్వశంధనవత్ స్థితంవిభావ్య భగవంతమ్మూలమంత్రేణ హృదయస్థా
వ్యక్తపద్మాత్ స్వభావదీప్తం నాభిచక్రస్థచిదగ్నిజ్వాలాగ్ర సమావా
హ్య అంతరిక్షస్థబ్రహ్మసపిన్ద్రముద్రదాద్భ్రహ్మరంధ్రద్వారా హృదయం
ప్రవిశ్య చిదగ్నిజ్వాలాగ్ర పతతా ఆహ్లాదాజ్ఞామృతేన సంతప్య
మూలమంత్రేణ యథాపూర్వమవ్యక్తపద్మావస్థితంధ్యాత్వా తోయ
పుష్పాక్షతపూణఃదక్షిణకరమధ్య మూలమంత్రంస్మృత్వా సశీషం
జానూభూమాకృత్వా భగవదగ్రే తత్తోయోత్సగ్గేణ లక్ష్మీరూపం
మానసయాగోత్థఫలసంపత్తిం భగవతేనివేద్య ప్రసన్నేనభగవతా తా
మాత్మసాత్కృతాంభావయేత్ సర్వంమానసికమేవ శోషణాదిమానస
హోమాంతాఆత్మశుద్ధిః ॥ ఇతి మానసహోమవిధిః ॥

— ❀ ❀ —

కం ॥ పోషితైశ్చతురంగైశ్చ మాత్రాముద్రానిరాజనైః ॥ సర్వా
కృతీదశితాన్వైవ ఔపచారికమిష్యతే ॥ తైలంచదంతకాష్ఠంచ
బిల్వామలకచూణఃకం ॥ హరిద్రామలకంవస్త్రం గంధమాల్యాను
లేపనం యజ్ఞోపవీతంభూషాంచ ఆయుధానితక్షైవచ ॥ పాదుకేవాహ
హనంచైవ సాంస్పశకమఘోచ్యతే ॥ నూపోదసంతథాశ్వేతం క్షీ
రోదనమథాపివా గుళోదనంఘృతాన్నంచ తిలాన్నంకృపరంతథాపా
యసాన్నమపూపాది లాజసక్తఫలానిచ| ఫలమూలాదికంచైవ తాం
బూలంచతక్షైవచ ॥ ఆహారాదిచసర్వాత్రాభ్యవహారికముచ్యతే ॥
లయభోగాదీనాం పాద్యైహ్యననుజ్ఞానాజ్ఞయాభ్యోక్తానైవౌపచారాః

చా హ్యాయా గ వి ధి : .

॥ అథబాహ్యయాగః ॥ టౌశినాదినా ప్రాగేవవిశోధితాం గ
ళంతికామాత్మనోదక్షిణై వామెవాపాశ్వై అఘ్నైపాద్యాచమనపా

సంగృహ్య హోమాంతమూససయాగప్రయోగః ప్రపంచితః పారమె
శ్వరై ॥ మాససయాగై ॥ తతోవిశేషయజనంకల్పయేదచ్యుతస్యతు-
ఇత్యాదినానిరూపిత పుష్పాంజలిప్రదానస్య సంగతిదేశికతా ॥ జయూ
ఖ్యై ॥ శ్లో ॥ పాదపశ్చయధాభామైః గుణైర్దూరతరైస్థితః పాదపీ
యైగుణైః స్తద్వద్దూరేతిష్ఠతిమేదిసిన్దకళాకళమంత్రాభ్యామవినాభా
వక్షదృశః ॥ కేవలాత్సకలాధ్యానాత్ఫలసిద్ధిః జాయతే ॥ స్వభావనిష్ఠ
లామంత్రా స్తద్వద్దూరేచసిద్ధయః ॥ అతఏవక్రమాధ్యాయైః పూజితై
స్తాపితైస్తతః ॥ విశేషయజనంవిప్ర కల్పయేదచ్యుతస్యతు ॥ ఇతి ॥

బాహ్యయాగవిధిరిత్యత్ర ॥ బింబాదాబహిర్యాగస్యయోగాచ
రణాశక్తి హేతుకత్వముక్తం పాద్మైయోగపాదే అన్యత్రబాహ్యవా
సనా నివర్తకతయా ముక్తినాధకత్వా దవశ్యానుప్రేయత్వం ప్రతి
పాదితం జయూఖ్యై ॥ శ్లో ॥ భగవంస్త్యత్ప్రసాదేన జ్ఞాతోహ్యజ్ఞాన
నాశనః ॥ జ్ఞానవిజ్ఞానసహితః హృద్యాగస్స వశసిద్ధిదః ॥ కిమథంబా
హ్యతః పూజా కార్యవై మండలాంతరై ॥ ఏతదాచక్షుభగవత్ త
త్రమెసంశయోమహాత్మా ॥ భగవాన్ ॥ బాహ్యోత్థవాసనావిప్ర బ
హుజన్మాజికతాదృఢా ॥ లోలీకృతోనయాహ్యత్వాశుద్ధాశుద్ధస్వరూ
పయా ॥ యామంత్రవిషయాశుద్ధా క్రియాశాస్త్రస్వరూపదా ॥ సము
త్థానవినాశార్థం తస్యాస్సంపరికీర్తితం సబాహ్యభ్యంతరాభ్యాంచ

త్రాణి భగవద్రగై త్రిపాదపీఠోపరి ప్రాఙ్ముఖక్రమేణ విన్యస్య గాళి
తాంబూలూరితాని గళంత్యాపీని నిగమాదినా పృథక్పృథక్సంస్పృశ్య
॥ శ్లో ॥ కుశాగ్రమక్షతంపుష్పం ఫలంమలయజంతథా తిలాన్నిధ్ధా
థ=సహితా న్యవానఘ్ను=స్యభాజనె ॥ తిలాన్దూవా=విష్ణుపణి=ం
శ్యానూకంపన్నమక్షతం । పాద్యపా=త్రైపదేతాని ద్రవ్యాణివినివేశ

క్రియాభ్యాంతన్నయోభవేత్ ॥ దృఢోత్థవాసనానాంచ తానవంస్యా
చ్చనైశ్చనైః ॥ ఇతి ॥ వారమేశ్వరైర్వ్యవమేపూక్తం ॥ అఘ్ను=పా
ద్యాచమనకాత్రాణీతి ॥ పూజాద్రవ్యస్థాపనస్థానాన్యాహ అనంతాభ్య
॥ శ్లో ॥ జలభాండుతతోవామె విన్యసేదాసనోపరి । పూరయేచ్ఛద్ధ
తోయేన గంధపుష్పైశ్చవాసితం । వస్త్రైశ్చాచ్ఛాద్యతత్పాత్రం బం
ధయేచ్ఛతదాననం । తత్పాశ్వే=నిశీ=వెద్ధం=సాన్వాత్మనోదక్షిణేన్య
సేత్ । పుష్పదర్పణగంధాది విన్యసేదక్షతానిచ । దీపంధూపంచర
స్త్రంచ చామరాదీన్విశేషతః । క్రమే=విన్యసేత్సర్వా= సాన్వాత్మనో
దక్షిణేతతః । ఆత్మనశ్చపూజాగే మాజయేద్వాయువిద్యయా ।
ప్రాక్షయేత్పంచగవ్యేన శుద్ధింకృత్వావిధానతః । పాత్రాధారంన్యసే
త్పశ్చాత్తప్తకాంచననిమిత్తం । త్తోశయిత్యాతుతత్సర్వా నైవన్య
పూరతోన్యసేత్ । శుద్ధవస్త్రేణపంచాచ్ఛాన్య విస్తారాయామతత్సమం ।
హస్తేనై కేనతద్వస్త్రం విరళాయామమానతఇతి ॥ అన్యత్రపారమె
శ్వరే॥ ఉపాజితంపురాయద్వై యాగోపకరణంమహత్ । తత్సర్వం
దక్షిణేకృత్వా వామేతుకరకంన్యసేత్ గాళితేనాంభసాపూణ=మితి॥
అఘ్నా=దిపాత్రస్థాపనంతు పూజకప్రాచ్యపేక్షయా ॥ తథాపారమె
శ్వరే ॥ స్వపూజ నియమేనైవ ఉదకచ్ఛేమకోణకం ॥ అఘ్నా=

యేత్ ॥ ఏలాలవంగకపూర జాతీతక్కులచందనం । పుష్పాన్యా
చమనీయేతు పాత్రైద్రవ్యాణికల్పయేత్ ॥ ఏవంద్రవ్యాన్యఘ్నాదిపా
త్రైషు ప్రక్షిప్య దక్షిణకరతలై ద్వాదశారంచక్రం తస్మిన్ ఓం-ఘృ
ణిసూర్యాదిత్యోమితి భాస్కరంచ ధ్యాత్వా తత్కరతలమవాఙ్ముఖం
గళంత్యాదిపాత్రాకాముపరి విన్యస్య ప్రసీప్తభాస్కర గభస్థిభిభాస్మి

బుకలశంన్యస్య తతఃప్రాగుత్తరాంతరే ॥ అన్యత్రవాసిష్టే ॥ ఆత్మనః
పురతస్త్రైత స్వాంతిశ్చైవీకోపరి ॥ ఆగ్నేయోదిషుకోణేషు పాద్యా
ఘ్నాచమనీయకం ॥ స్నానీయపాత్రమైశాన్యాంసవాధాంమధ్య
తోన్యసేత్ ॥ ప్రతిగ్రహందక్షిణతో విన్యసెత్పాత్రముత్తమం ॥ త
త్త్రైవ పంచపాత్రస్యలక్షణమూహ ॥ నవాంగులసముచ్చాయ మష్టాం
గులనవిస్తరం ॥ వృత్తాకారసమాయుక్తం పంచపాత్రస్యలక్షణం ॥ ఇతి ॥
॥ విహగేంద్రే ॥ దేవస్యదక్షిణైపాశ్వే పూజకస్యస్థిభిభావేత్ ॥ త
త్తైవజలపాత్రస్య పుష్పగంధాదికస్యచ ॥ వామేగంధూషపాత్రంస్యా
దగ్రైవేద్యపాత్రకం ॥ సాత్వతే ॥ పాత్రాధారపీఠలక్షణముక్త్యా
పతద్గ్రహపాత్రలక్షణంచూహ ॥ శ్లో ॥ బింబాధాధాధాయతంవాపి
నువణారజతాదిభిఃదత్తూరకుసుమాకారం కారయేతపతద్గ్రహమితి ॥ అ
ఘ్నాదిపాత్రాశాంశంఖచక్రలాంఛనమూహ ॥ బ్రహ్మసంహితాయాం ॥
యాగోపకరణాన్యేవఅఘ్నాపాద్యాదికానపి ॥ సులాంఛ్యానియథా
యోగం శంఖచక్రాదిలక్షణైః ॥ తథాయానాసనాసీని విభోన్సవాణి
యత్నతః ॥ ఆరాధకాద్యాఃకమణ్యా ఏవంచక్రాదిలాంఛితాః ॥ ఇతి ॥
పూజాద్రవ్యస్థానవ్యవస్థా ॥ వాసిష్టే ॥ ఆత్మనఃపురతస్త్రైత ఆస్తీశ్చైవీ
రకోపరి ॥ ఆగ్నేయోదిషుకోణేషు పాద్యాఘ్నాచమనీయకం ॥ స్నానీ

భూతాని విచిత్ర్య సవ్యకరతలై కలాదళం వికసితంపుండీకం తన్నధ్యై
 ఓం-సోమాయనమః ఇతిపూణః సుధాకరం బుధ్వాప్రాగ్వత్తత్కరత
 లంకృత్వా తదుత్థామృతజలేన సిక్తాని పునర్జీవితాని యాగయో
 గ్యాని మత్వా కరతలయో మూలేన నారాయణంధ్వాత్వా తా
 భ్యాం ఓం-రాం-సమఃపరాయవిశ్వాత్సనైతి సకృత్ సకృత్ సప్తపృష్ఠై
 తానిస్పృశ్య విష్ణుగాయత్ర్యాభిమంత్ర్యై ఓం-స్వం సురభయేనమః
 ఇతి గోరూపం మధుస్రవంతీం హిమశైలాభాం సురభిముద్రాం ప్ర
 దశ్యే గళంత్యాదిపాత్రాణి తద్దుగ్ధపూణాని విభావ్య ఓం-అఘ్నం
 కల్పయామి ఓం-చ ద్యంక ల్పయామి ఓం-ఆచమనీయం కల్పయామితి
 దక్షిణపాణినా క్రమేణస్పృష్ట్యా ఓం-ఝా-హం ఘంటాయేనమఇతి

యపాత్రమైశాన్యాం సవార్థంమధ్యతోన్యసేత్ || ప్రతిగ్రహందక్షిణ
 తోవిన్యసేత్పాత్రముత్తమం | పూజాద్రవ్యాణిచాన్యానిచిన్యసేత్తస్యద
 క్షిణై || విష్ణుతత్వై || పంచమే || వామేశువధిసీన్యస్య పూరితాం
 గాళితోదకైః | శేషందక్షిణపార్శ్వేతు పూజాద్రవ్యంసమస్తకం ||
 ఏవంకెచిత్ప్రశంసన్తిపరితోవాగ్రతోపివా || పంచపాత్రస్యలక్షణంచో
 క్తం || అనంతాఖ్యై || నవాంగులసముచ్చాయమష్టాంగులసవిస్తరం ||
 వృత్తాకారసమాయుక్తంపంచపాత్రస్యలక్షణం | అఘ్నదానమితి |
 సాస్త్రేణమూలమంత్రేశా ఘ్నా దీవ్యభిమంత్ర్యైతు || సషడంగేనతే
 నైవ కుర్యాత్పుష్పాదిపాచనం || ధూపపాత్రంచఘంటాంచ సమ
 భ్యచ్యయధావిధి || ఘంటావాలసపూవస్తు ధూపేనాఘ్నాది
 కాన్యజెదితి || ఈశ్వరేఅఘ్నాదీనాం ధూపదానముక్తం || తత్సం
 హితాయాం అఘ్నాదిమంత్రానోక్తాః || పాద్యైశ్చ || ఘంటాధూపా

ఘంటాం గంధపుష్పఘాపదీపైః ఓం-ధూం ఘామోద్ధిరాయనమః ఇ
తి సఘామంధూపపాత్రం ధూపమంతరాశిపై స్త్రీభిరభ్యర్చ్య ధూప
ముద్రాంప్రదశ్య తైర్గంధాదిచతుర్భిరేవ ఓం-శిబయైఅఘోరూ
పిణేఅఘ్న రూపాయనమః ఇత్యఘ్న పాత్రం ఓం-గంగేశితృప్రియక
రాయపాద్యరూపిణేనమః ఇతిపాద్యపాత్రం ఓం-నరస్వత్యమృతరూపి
ణేఆచమనాత్మినేనమః ఇత్యాచమనపాత్రమిష్టా ప్రతిగృహపాత్రేణా
ఘ్నః జలం కించిదాదాయ తత్పాత్రంసప్యహస్తేనిధాయ సవ్యేతరే
ణసిధాయ మూలమంత్రేణ సప్తవారమభిమంత్య తత్తోయేన ఓం-శ
క్త్యైవోషశిశ్యస్త్రమంత్రేణ కూచేన ద్రవ్యాణ్యాత్మానంచప్రోక్ష్య
భగవతో యోగపీఠంపరికల్పయేత్ ॥

— ౦ —

యోగపీఠాచారసవధిః.

— ౦ —

మూలబేరస్యపీఠే ఓం-పుం శ్రిం ఆభారశక్త్యైనమః ఉపర్య
పరి ఓం హూం కూర్మకాలాగ్నయేనమః ఓం-హం అనంతాయన
మః ఓం-ధరణయేనమః తదుపర్యాగ్నయే ఓం-ధం ధర్మాన
మః నైఋతే ఓం-జ్ఞాం-జ్ఞానాయనమః వాయవ్యే ఓం-వైం-వై
రాగ్నాయనమః ఐశాన్యే ఓం-ఐం-ఐశ్వర్యాయనమః ప్రాచ్యాంఓం-
అం-అధర్మానమః దక్షిణస్యాం ఓం-అం అజ్ఞానాయనమః వారు
ణ్యాం ఓం-అం అవైరాగ్నాయనమః ఉదిచ్యాం ఓం-అం అనైశ్వ
ర్యాయనమః ఏషాంమధ్యే ఓం-హూం సదాశివాయనమః ఏతేపీఠ

ఘ్నః పాద్యాచమనపాత్రపూజాయా అనుక్తావపి ఘంటాదీనాం
మంత్రోక్తైః యథ్యః పరిహారాయ తత్పూజావిధేయేత్యభ్యుగ

పాదభూతాః ఏషాముపరి ఓం-నమోభగవతేవిష్ణవేనవభూతాత్మనా
వాసుదేవాయనవాత్మనై నమోగపక్షపీరాత్మనైపీరాయనమః యో
గాననస్యప్రాగాదిచతుర్దిక్షు ఓం-ఋం-ఋగ్వేదాయనమః ఓం-
యం-యజుర్వేదాయనమః ఓం-సాం-నామవేదాయనమః ఓం-అం-
అథవ వేదాయనమః ఏతేక్షాభూతాః ఓం-ఘం-ఘృతికాహంకారా
యనమః ఓం-పూం-త్తైజసాహంకారాయనమః ఓం-వాం-వైకారి
కాహంకారాయనమః ఏతేపాశభూతాః ఓం-సం-సత్త్వగుణాయనమః
ఓం-రం-రజోగుణాయనమః ఓం-తం-తమోగుణాయనమః ఏతేగుణ
భూతాః యోగాననోపరి ఓం-త్రిం-పుణివ్యాత్మనై-హుంఘటనమః
ఓం-వాం వాయ్వాత్మనైహుంఘటనమః ఓం-ఆం-అకాశాత్మనైహుం

మః ॥ యోగపీరాచారసంకుర్యాదితి ॥ ఈశ్వరై ॥ చతుర్థైః ॥ బింబే
నసహితంపీరం యోగపీరముదాహృతం ॥ అనుసంధానయోగైతు
యోగపీరప్రకల్పయేత్ ॥ అస్యతరాధనక్రమన్తు=శ్రీప్రశ్నై=విష్ణుతిల
కై పాద్యైచ ॥ సమ్యగంతం ॥ గంధపుష్పేధూపపద్మీరచయైత
తతఃపరం ॥ ఆసీనస్యశయానస్య కచుః=బింబచ్యవైరమే=పీకల్పనకాలే
తు స్మరత్పద్మాంతమాదితః ॥ ఇతిశ్రీప్రశ్నై ॥ అష్టావింశై గంధైఃపు
ష్పైశ్చధూపైశ్చపద్మై రేషాంసమచక్షరా ॥ ప్రతిస్థారహితైస్థానై ధర్మా
ద్యావాహ్యపూజయేత్ పూజితేపూర్వమావాహ్యపూజనసంతతైసతి
పునరావాహనంనైవకైవలూచా నమిష్యతైకింఘం యోగపీర పరికల్పన
మేవ మంత్రాసనమితి పారమేశ్వర ఈశ్వరసంహితాశయః ॥ విష్వక్సే
నేచ ॥ ఆధారాద్యంతరాంతత్ మూతీ=నాంమునిసత్తను ॥ వ్యస్తై
స్సంపూజయేత్సం సమస్తైవా సచూపితః అచక్షయేదంధపు

ఫటనముః ఏతానితూలికాభూతాని ఓం-మం-జీవాత్మనేమః అయ
మాస్తరణభూతః అస్యోపరిక్రమేణ ఓం-రాం-అగ్నిమండలాయనముః-
ఓం-సాం-సోమమండలాయనముః ఓం-హం-సూర్యమండలాయనముః
ఓం-పం-వద్దాయనముః భద్రాసనస్యదక్షిణే ఓం-బ్రహ్మణేనముః
ఓం-విష్ణవేనముః ఓం-ఈశానాయనముః ఉత్తరే-ఓం-సనత్కుమారాయనముః
ఓం-సనకాయనముః ఓం-ఓం-సనందాయనముః పశ్చిమే
ఓం-దుర్గాయనముః ఓం-విఘ్నేశాయనముః ఓం-నారదాయనముః
ఓం-గురువేనముః ఓం-పరమగురువేనముః ఓం-పరమేష్ఠినేనముః ఇతి
గంధపుష్పధూపదీపై దేవతాయజననయోగపీఠంపరికల్ప్య ఆధారశ
క్త్యాదీన్మానసయాగోక్తవద్ధ్యాయేత్ ॥ ఇతియోగపీఠాచారవిధిః ॥

మంత్రస్థానవిధిః

అథమస్త్రస్థానవిధిః ॥ మూలబేరంబహుబేరంచేత్తత్తావాహ

ష్పాదైః పూజకస్తుమనోరమైః ॥ తేహంస్వనామకైమంత్రైః
దక్షిణాత్సవాయథాక్రమం ॥ ఇతివచనేన యోగపీఠదేవతాభ్యోన
ముః ॥ ఇతినమస్తేనవా ఆధారశక్త్యాదీన్తత్సంత్రైవాఽయోగపీ
ఠాచారానంవిహితమితి కేహంచిన్మతం ॥ షాడ్భుతం ॥ కల్పనంయోగ
పీఠస్యమంత్రస్యసమవచ ॥ బింబెస్థిరేనదాకాయం పూజారంభేచ
తుముఖ ॥ ఇత్యుక్తత్వాత్ ॥ మూలబింబెష్టేవ యోగపీఠాచార
సంకాయామితిసిద్ధాధాః తతోగురుంతద్గురుంచ లోకసిద్ధాకృతీచతా
లోకసిద్ధాకృతింపశ్చాత్ గురుంపరమేష్ఠినమితి ॥ లక్ష్మీతంత్రేఽత

యేత్ || తత్ప్రకారః || శుద్ధం మూలమంత్రేణాంబుపూర్ణ మావా
హనపాత్రం హస్తాభ్యాంలలాటనమ ముద్భృత్య తతస్సహస్రశీమాది
రూపం భగవతః క్రమేణానుచింత్య ఆగచ్ఛపదాంత వాసుదేవద్వాద
శాక్షరమంత్రం చతురుచ్చారణేన భగవంతంతస్పాతై సమావాహ్య

త్రైవ గురుచుంత్రోద్ధారః=పత్ర ౧-౨౭ || మూలబెరంబొహుబెరంచే
దిత్యత్ర || ఈశ్వరేపారమేశ్వరేచ || శిలయామణినావాపి లోహేష్టైర్వా
పికృతాతుయానిత్యాది సకలస్నానవిషయూరహితానదా | కర్మా
చయాపిదేవీభిః స్థితాప్యసీనతాంగతా || స్థాప్యతేకేవలామూ
తి= రేకబేరంతువిత్తతత్ || మృద్ధారుజంతుయద్భింబం కర్మార్పాది
సమన్వితం || నిత్యాదిననస్నానాథం శక్తిభిన్నహితంసవా || మ
ణివజ్రాదిశైలోత్థం నిమిత్తస్సపనక్షమం || సదాతునిత్యస్నానాథం
కర్మాచా=సహితంతుయత్ || బ్రహ్మద్భింబంతులక్ష్మ్యాది సహితం
రహితంతువా || నిత్యనైమిత్తికాద్యుక్త సకలస్సపనక్షమం || లక్ష్మ్యా
దిభిన్నమోపేతం యద్భింబంశక్తిభిన్నదా || తదేతత్త్రివిధంవిత్తబహు
బేరంమునీశ్వరాః || యత్తుచిత్రమయంబింబం భిత్తికాష్టాంబరాశ్ర
యం || కర్మబింబసమోపేతం నిత్యాదిస్నానకర్మాణి || యచ్ఛాపి
మృత్తాయంబింబా త్రివిధంచాపిచిత్రజం || నిత్యనైమిత్తికస్నానై దర్ప
ణాదినమన్వితం || కర్మబింబాన్వయేయోగ్యం విభవేచ్ఛానుసారతః
ఏతచ్చతువిధంవిత్తబహుబేరంవిశేషకం || బహుబేరంయథాయో
గం స్థితమాసీనమేవవా || శయానంయానగంవాపి భవేదిచ్ఛానురూ
పతః || బహుబేరాదిభేదాస్తు పంచధాపరికీర్తితాః || అన్యానికర్మ
బింబాని యాత్రాబింబపురస్సరం || తత్తత్కర్మవిశేషాథం బహుబే

పాత్రస్థలోయేన కూచేన ॥ శ్లో ॥ ఆవాహయామిలక్ష్మీశం పర
మాత్మానసువ్యమం । ఆతిష్ఠతామిమాంమూర్తిం మదనుగ్రహకా
మ్యయా ॥ శ్రీయానాథం జగన్నాథో దేవ్రానారాయణఃపుమాన్
ఇతిమూలబింబమూర్ధ్నిప్రోక్ష్య ॥ భగవత్తుం నింబాంతఃప్రవిశ్య

రైకబేరయోః ద్వయోశ్చకల్పసీయాని విభవస్యానురూపతః ॥ పాదైచ ॥
కర్మాచారాదిప్రతికృతి ప్రకారః ధ్యతేధునా ॥ కర్మాచారాచో
త్సవాచార చ బల్యచార తత్తైవచ ॥ స్నానతీర్థాభయాచారాచ
స్వాప్నోత్థానాచారాసహ ॥ ప్రతిమాష్టశివధాతవ్యా పూజాయాము
త్తమాభినేత్ ॥ తిస్రభిర్మధ్యమాజ్ఞేయా అన్యాయాచాధమాభవే
త్ ॥ బహుబేదేపిధిరయం కథిరఃకనులాసన ఏకబేరేతుకర్మాచారా
న్నపనాచారనేష్యతే ॥ ఇతి ॥ ఆవాహ్యాతి ॥ ఆవాహనశబ్దనివ
చనస్తు లక్ష్మీతంత్రే పట్రింశే నిత్యానంపూణాషాఢ్మణ్యా యావిష్టా
మూర్తికరుజ్వలా ॥ సైవేయంకధ్యతేమూర్తి మాంత్రిమంత్రే
శ్చిదాత్మకైః ॥ స్వీకారయతితాంనుత్ర దేవంయత్స్వేన తేజసా ॥
తదావాహనమిక్యక్తం మంత్రవిజ్ఞానపారగైః ॥ ఆవాహనంద్వైవి
ధ్యం ॥ శ్రీప్రశ్నై ॥ ఆవాహనంద్విధాప్రోక్తం అచలేపిచలేపిచ ॥ అచ
లేపూర్వమావాహ్య పశ్చాదావాహయేచ్ఛతే ॥ త్రికాలమచారా
యుక్తై ఏకదా వాహనంచరేత్ ॥ అన్యబేరాచారానాన్తు వినజ
నమధాచరేత్ ॥ అవాహనవిధిస్తు ॥ ఈశ్వరైచతుర్ధే ॥ తతస్స
వగతందేవం మంత్రమూర్తిత్వమాగతం ॥ సమాహూయన్వమం
త్రేణ త్వమాగచ్ఛపదేనతు ॥ యథాసర్వగతోవాయువ్యజ
నేనమహామతే ॥ వ్యక్తిమభ్యేతిభగవాన్ అహూతస్తద్వదేవహి ॥

బింబాంతనావస్థిత మవగమ్యాత్థాయ స్వాగతముద్రయా ॥ శ్లో ॥
 బ్రహ్మద్యాస్సకలాదేవాః యన్నస్థతుః మవీశ్వరాః । సవపభగవా
 నద్య మమప్రత్యక్షతాంగతః । స్వాగతం భగవన్నద్య మాంతారయి
 తుమాగతః । ధన్యోస్త్వయగృహీతోస్మి కృతాథోఽస్మి కృసానిధే ఇతి

భావదపణనంక్రాంతం కృత్యాహృత్కమలాత్తువై ॥ సన్నిరుద్ధ్య
 బహివిద్యాంమృత్యోచ్చారావసానతః ॥ ముత్రమాగచ్ఛమానం
 తు నిగతంతుస్వకాత్పదాత్ ॥ సాత్వతే ॥ సప్తదశపరిచ్ఛేదేఅనన్వి
 త్వసరూపంచ సూర్యబింబమివాంభసి ॥ కమణాప్రేరయేచ్ఛేవ
 వాచాతన్మంత్రముచ్చర ॥ ఆగచ్ఛపదసంయుక్తం సంస్తరేన్నససా
 కృతిఃఅన్యత్ర గౌరంకేషుసమస్తేషు క్షీరంయద్వద్వ్యవస్థితందుగ్ధం
 స్తనముఖేదృష్టం తద్వదావాహనంభవేత్ ॥ పాద్యైతోపచారప్రక
 రణై ॥ పరస్యసూక్ష్మస్యతథా స్థూలస్యతదనంతరం ॥ చింతాసంక్రమ
 ణతస్య బింబేపత్యుద్గమస్తథా ॥ స్వాగతోక్తిన్నమస్కారస్సాన్ని
 ధ్యప్రార్థనాతథా ॥ ఇత్యావాహనమష్టాంగం పరస్యపరమాత్మనః॥
 పరసూక్ష్మాదిశబ్దార్థస్తుపాద్యైశ్చానపాదేబ్రహ్మలక్షణప్రకరణై ఉ
 క్తంబ్రహ్మద్యాస్సకలాదేవా ఇత్యాదిస్వాగతోక్తిల్లక్ష్యేతంత్రేఅ
 వాహయామిలక్ష్యేమిత్యాది లక్ష్యేతంత్రే ॥ కమః బింబేషు తేజోవిభా
 గః ॥ నారాయణసగహితాయాం ॥ ఈశ్వరేచ ప్రత్యహంకమః బింబా
 నాం మూలబింబ హృదబ్జకాత్ ॥ కించిదా వాహనంకాయం తత్ర
 త్వేనంక్రమోద్విజాః ॥ మూలబేరస్యయత్తేజః షడ్భాగైకంశుకమణి
 కమః బింబాంశషడ్భాగం పంచాంశతూత్సవస్యతు ॥ తద్బింబాంశచతు
 భాగం స్నానబింబముదాహృతం ॥ తద్బింబస్యత్రిభాగాంశం బలి

స్వాగతముక్త్యా అప్రాంగం ప్రణమ్య ॥ శ్లో ॥ భగవదైవదేవేశ శరణా
గతవత్సల । మంత్రాననమయాభక్త్యా యావత్పుష్పాద్యసేవిభో ।
తావత్సాన్నిధ్యమత్రైవ కురుష్యపురుషోత్తమ ॥ ఇతిసాన్నిధ్యం ప్రా
ధ్యే ప్రతిమాముద్రాం ప్రదశ్యే జితంతేపుండరీకాక్షైతి మంత్రేణ

బేరముదాహృతం ॥ ఒలిబింబద్విభాగాంశం తీర్థబింబేనసంయుతం ॥
శయ్యాబేగంతత కుయాః దేకాం శేనవిధీయతే ॥ తత్తత్కర్మావసా
నేతు పునరూః లేనయోజయేత్ ॥ అన్యత్ర ॥ కర్మాచారాదిషుబింబే
షు పట్నునిత్యాదిసిద్ధయే ॥ ప్రతిష్ఠితేషువిధి వన్నిత్యం ప్రాభాతకై
చాన ॥ తచ్చక్త్యా యోజితాంశక్తిం మూలబింబాద్యధాపురా ॥
సమభ్యచార్యకృత్యపుష్పాద్యై స్తాంబూలాంతైః పురోదితైః ॥ పునరా
రోపయేన్నూతై తత్రతత్రనియోజితాం ॥ త్రికాలమంగలింబేషు క
ర్మాచారాదిషుపట్నువి ॥ ఆవాహ్యపూజయేన్నూ లాద్విశేషేష్యపి
కార్యతః ॥ తత్తత్కర్మావసానేతు పునర్నూతనియోజయేత్ ॥ ఏవం
తేజోమయందేవం నాడీకక్షిణమార్గతః ॥ తన్నాసాగ్రేణచావాహ్య
వీరకుంభాదిషుషీపేత్ ॥ పాద్యైతు ॥ ఆవాహనపదంపాత్రం ప్రక్షాళిత
మధాంబుభిః ॥ పూరయేచ్ఛూలమంత్రేణ హస్తాభ్యాంచనముద్ధరేత్ ॥
లలాటనమమేతస్మిన్ అంతరావాహ్యకేశవం ॥ మూలబింబాద్యధా
దీపం దీపాదవికృతంతథా ॥ చతురుచ్చారయేన్మంత్ర మాగచ్ఛపద
సంయుతం ॥ తేనతోయేనకర్తాచారాం సించేత్కూర్చేనమూర్ధని ॥ త
త్రసన్నిహితందేవం కర్మాచారాయాంవిచింతయేత్ ॥ ఇతి ॥ ప్రతిమా
ముద్రా ॥ పాద్యై ॥ అంగుష్ఠమూర్ధ్వతఃకృత్వా శేషాభిర్ముష్టివత్కృ
తా ॥ సాక్షేయాప్రతిమాముద్రా దేవదేవప్రియాధికా ॥ ఇతి ॥ కర్మ

సమ్ముఖాభవేతి సమ్ముఖీకరణ ముద్రాదాంశశ్చైత్యా మూలమం
త్రేణ సపర్యాసనమంగీకురుష్యే త్యాసనలనమ ప్యే కరన్యాసవజ్రం
ద్వాదశాక్షరమంత్రేణ సృష్టిస్థితిసంహార న్యాసాన్మూలబైరేకృత్యా

బింబైవాహనక్రమః విష్ణుతీలకైః మూలబేరైస్థితాంశక్తిం కర్మాచారా
యాంసమాహ్వాయైత్ || కర్మాచారాచోత్సహాచారాచ బల్యర్చనతత్కై
వచ || యుగాచారాత్థిర్థయాత్రాచారా శయనాచ్ఛేతిపట్కమాత్ ||
అవాహనంక్రమాదేషాం పూర్వాపూర్వాత్పరేపరే || దేవీభ్యాంవా
వినావాపి దేవార్చనముదీర్యతైః శ్రీప్రశ్నైః అష్టావింశైః అవాహనపదం
పాత్రం పూరయెన్దంధవారిభిః || మూలమంత్రేణ తులసీంతస్మిన్నితీ
ప్యవైతతః || తత్పాత్రంహస్తయుగ్గేన లలాటాంతంసముద్ధరేత్ ||
మూలస్థంరవివహ్నింధు కోటికోటినమప్రభం | ద్విహస్త హేవక్త్రాబ్జం
చక్రాద్యాయుధసేవితం || కిరీటవనమాలాభ్యాం కాస్తు భేనచశోభితం ||
ఏవలలక్ష్మీ పవతింస్సృత్యా శాఙ్గధన్వానమాదరాత్ || ద్వాదశాక్షైః
శ్చతుర్వార మాగచ్ఛేతివదేత్తతః || పాత్రస్థంపరమాత్మానం కర్మాచ
ారా యాంవిచింత్యచ || తద్వా రేణకమే బింబ శిరఃకూచేనసేచ
యైత్ || ప్రదశ్యావహనముద్రాం స్థాపనంతుతతఃపరం || విష్ణుతి
లకై || ఆసాద్యజంగమంబింబం యోగపీఠాచారాదికం || గువ
చానాంతంకృత్యాధ అఘ్నపాత్రాంతరేజలం || గృహీత్వామూ
లబింబస్యనాసాంతంతత్సముద్ధరేత్ || మూలబింబస్యహృదయ ద్వా
రాద్దక్షిణనాసయా | నిగతాంభగవచ్ఛక్తిం ధ్యాయేత్పాత్రాంతరే
జలే || సవత్ప్రావాహనకాలే సకూచఃకుంభఉచ్యతే || దీపాద్దీప
వదాకృప్య ధ్రువాద్బింబాత్తతఃపరం || కూచేనచలబింబస్య మూ

శంఖచక్రముదాం దశశ్చ మేత్ మూలబెరి మెకబెరంచెడ్డస్తా సుగంధి
నాకృత్యా గందాఘ్నపుష్పై రంజలిమాపూర్య మూలమంత్రేణ
పీరోపరి బింబాగ్రే బింబమూర్ధ్నివా పుష్పాంజలిప్రక్షిప్య భగవ

ర్ధ్నిప్రక్షిణమాచరేత్ || ద్వా రేణబ్రహ్మరంధ్రస్య ప్రవిష్టంబింబ
హృత్పదే || తచ్ఛక్తింభావయేద్ధీమాః ప్రణవేనతతః పరమితి || శ్రీ
ప్రశ్నై || త్రింశాధ్యాయే || శ్రుణుష్వావాహనంభద్రై క్రమయోగంస
లక్షణం || కర్మాచారా యాంమూలబెరా చ్ఛక్తిమావాహ్యపూజ
యేత్ || కర్మబింబాత్ స్నానబెరె తత్కర్మా నతరంరమే || పునః
కర్మాణితాంశ క్తిం తస్మాచ్ఛబలికాతుకైః బలిబెరాత్తతః శక్తిం పూజ
వత్కర్మాకాతుకైః || ఉత్సవేపునరావాహ్యతత్కార్యోపరతేపునః || ని
యోజ్యకర్మాణ్యచార్యాం స్వావేతాంసాధాయేత్తతః || స్వాహా
చార్యాః కర్మబెరె మూలేతాంవినియోజయేత్ || మహోత్సవా
ద్యుత్సవేషు వైవమావాహ్యపూజయేత్ || ఈశ్వరైః చతుర్థే ||
ప్రత్యహంకర్మబింబానాం మూలబింబహృద్బజాత్ || కించిదా
వాహనంకార్యం తత్ర త్వేవంక్రమోద్విజాః || మూలబెరెతుయత్తేజ
ష్వద్భాగైకస్తుచోత్సవే || పట్టింశదేకభాగస్తుబలికర్మాచారాది
షు || ఏక బెరవిధౌఽవాహననిషేధః || అభిముఖిభావమేవఽవాహ
నం || ఈశ్వరైః స్థితచూయతనెవాథ సాకారంపరమేశ్వరం || శంఖ
చక్రధరంవిష్ణుం సురసిద్ధావతారితం || ఋషిభిర్మన్మజైర్వాధభుక్తి
ముక్తైఃప్రతిష్ఠితం || తస్మాత్తోచ స్వమంత్రేణయజ్జేవావాహనం
వినా ఇతి ఈశ్వరైః చతుర్థే || కర్మబింబేషుపునరావాహననాడి
కాభేదాః || శ్రీప్రశ్నై || ఏకోనత్రింశైః || త్రిముహూర్తాత్పురాప్రా

స్తం స్వాభిముఖంశాస్తం స్వప్రబుద్ధంజ్ఞాత్వా బింబప్రాగ్వన్మంత్రాన్యా
సంకుర్యాత్ | ఏవమన్యతరప్రకారేణావాహ్య అర్చయామితిసామ్నా
ప్రణవేనవా పాదయోః పుష్పాంజలిం సమప్యః || శ్లో || విభోసకలలో
కేశ విష్ణోజ్ఞాప్రభోహరే | త్వాంభక్త్యాపూజయామ్యద్య భౌగైర
ఘ్నాదిభిఃక్రమాత్ ఇతివిజ్ఞాప్య మూర్ధ్నిసావిత్ర్యా ఘ్నమేక

ప్ర పూజనెపురుషోత్తమం || నోద్వాన్యపూజనకృత్వా తతోద్వాన
నమాచరేత్ || జ్వలనసూర్యకాంతేతు యథాభాతిదివాకరాత్ ||
తథాచాకప్రాధానయా మూలాత్కర్మాదికౌతుకే || త్రిస్థానేన్నా
నకుంభేచ హరిస్సన్నిహితౌరమే || విష్ణుతిలకే || అస్తిచేత్ జంగమం
బింబంనాస్తిచేత్ ధ్రువబిమ్బకం హృదంబుజాద్దేవదేవమావాహ్యచా
నమిష్యతే ఇతి || భోగలక్ష్మ్యామూలాభావే భగద్భింబాదేవఆవాహ
నంతత్కృమంచోక్తం || శ్రీప్రశ్నై అష్టావింశే || మూలాభావేశ్రియా
దీనాం భగవన్నూలబింబతః || శ్రియాదికమభింబేషు శక్తిమావాహ్య
పూజయేత్ || తత్రైవతత్కృమః || ఆవాహనపదంపాత్రం పూరయే
ద్గంధవారిభిః || మూలమంత్రేణతులసిం తస్మిన్నిక్షిప్యవైతతః తత్పా
త్రంహస్తయుగ్మేన లలాటాస్తంసముద్ధరేత్ || పౌండర్యామృతసిం
ధూత్థానవిద్యుల్లాతాప్రభే || ఆగచ్ఛావాహనపాత్రే గోవిందగృహ
మేధిని || ఏవంసంప్రాధ్యేపాత్రస్థాం శ్రియంబింబేస్తరేత్తతః || సర్వ
జీవధరకాంతైపరమాత్మపియేరసే || పాత్రేస్సిన్వాజనాయత్వం ఆగ
చ్ఛవనుధేశుభే ఏవమావాహ్యపాత్రస్థాంభువంబింబేచియోజయేత్ ||

సాన్నిధ్యప్రాధానా || విష్ణుతత్వేపంచమాధ్యాయే || బ్రహ్మ
దైవస్కలైదేవైస్సనకాద్యైశ్చయోగిభిః | వేదాద్యైశ్చిచ్ఛబ్దమ

వారం పాదారవిందయో స్త్రీణిపదేతిపాద్యంద్వివారం ముఖే ఆపఃపు
నంత్యి త్యాచమనం త్రివారమ పఞ్చిత్వా ఆచమనకాలే అంభః
ప్రతిగ్రహేణ సాక్షాదాచామంత మివధ్యాయేత్ దధిమధుపయోమ
య మధుపకం కేవలందధివా ముఖవాసంచ భోగదానమంత్రేణ
నివేద్య అష్టాంగప్రణిపత్య ॥ శ్లో ॥ దాసోహం తెజగన్నాథన పుత్రాది

నోభిశ్చేంద్రియైరపి । జ్ఞాతుమచ్యాయితుంద్రస్తు మశక్తోపిజనాదకన ।
తథాపితవభక్తానాం సదాసన్నిహితోభవ ॥ తవదాసాస్మి నైవేశ ప్రసా
దంకురుమేప్రభో । అహంత్యామచ్యాయస్యామి యథాశక్తిగృహేణ
తం ॥ శ్రీప్రశ్నై ॥ అష్టావింశైః స్వామిన్సవజగన్నాథ యావత్పూజావ
సానకం । తావన్తద్భక్తిభావేన బింబేస్త్విన్సన్నిధింకురు । ఇతి । బ్రహ్మ
ద్యాస్తకలాదేవాః ఇత్యాది-స్వాగతోక్తిలః క్షీత త్రై ఆవాహయామి
లక్ష్మీశమిత్యాది లక్ష్మీత్రై । సాన్నిధ్యప్రార్థనా । అనిరుద్ధసంహితా
యాం విష్ణుతత్వేన ॥ నవరూపనమంగికురుష్యేత్యత్ర ॥ పాష్కరైః ॥
సత్వాధారంవినాపూజాం గృహంతివ్యక్తయాసదా । తస్మాదాదాప్ర
యత్నైః కుర్యాదాసనకల్పనం । పూజాకాలభావనాక్రమంచఉ
క్తం ॥ శ్రీప్రశ్నై ॥ ౨౮ అధ్యాయే ॥ ఆచార్యశిష్యవస్తంత్ర విష్టరెన్న
పనాసనైః । జననీవశిశుంరత్యాం సతీవప్రియనాయకం । అలంకారైః
ధింభోజ్య విష్టరెతుగృహస్థవత్ । యాత్రాసనైశుశయ్యామూ సృపం
మంత్రీవసేవకః । ప్రార్థనాయాంమిత్రవచ్ఛ దేవంభ్యామైతపూజకః
యథాయువాసంరాజానం యథాచమదహస్తిసం । యథాప్రియాతి
ధిందేవం భగవంతంతథాచ్యయేత్ ॥ పాదారవిందయోదకద్యాది
త్యత్ర ॥ అనిరుద్ధైః । పాద్యదానంతువివేంద్ర ద్విదకద్యాద్యైవదాంబు

పరిగ్రహః । ప్రవేశ్యప్రశాధికతఃవ్యే మాంనియుక్త్యహితేనదా ॥
ఇతిప్రారభ్య పరివారానచయేత్ యోగాననాబద్ధాద్వదశదేశేషు ప్రా
గాదిక్రమేణ ఓం-శ్రీం-శ్రీచత్వాయనమః ఓం-వం-వనమాలాయైన
మః ఓం-చూం-మాయాయైనమః ఓం-యోం-యోగాత్మికాయైన
మః ఓం-వైం-వైష్ణవ్యైనమః ॥ ఓం-విం-విమలాయైనమః ఓం-స్థం-

జె । వస్త్రేణమాజనంకృత్వా । చందనాలెపనంచరెత్ । పుష్పం పృ
థక్పృథగ్దద్వాత్సుగంధంపత్రమెవచ । ఆచామంతుత్రిశదద్వా ద్విమృ
జ్యచసకృత్సృజేత్ ॥ విష్ణుతంతె ॥ అఘ్నంశిరసివిన్యస్య పాద్యంపాద
తలెన్యసేత్ హస్తేష్వాచమనంచైవ గంధంకాయానులెపనం । పుష్పం
మూర్ధ్నితువిన్యస్య భోజ్యంకరతలెన్యసేత్ ॥ ఇతి ॥ విష్ణుతలకె ॥ పు
ష్పంజలింవికీర్యాధ గాథామెనామునీరయేత్ విభోసకలలోకేశ + అ
ఘ్నాదిభిఃక్రమాత్ ॥ దివ్యేనాఘ్నైఃపచారైః + భగవంతంజనా
దఃసం । ఇతివిజ్ఞాప్యదేవేశం అఘ్నైఃప్రతాంతరైఃచ । గృహీత్వాం
బుసకృద్దేవ శిరస్యఘ్నంసమపయేత్ ॥ కూచేనప్రాక్షణంకు
యాత్తచ్చేషంతప్రతిగ్రహే । ప్రాతేవిన్యస్యచతతః పాద్యాంబుగ్ర
హణంతతః ॥ ప్రోక్షణంపాదయోవిష్ణోః తచ్చేషంపూజకవత్క్షిపే
త్ ॥ తచ్చేషేణాత్మశిరసి ప్రాక్షయేచ్ఛద్ధయాసహ ॥ ఎసందివిపాద్య
దానంస్యాత్ తాయమాచమనీయతః । గృహీత్వాదేవపదనె దద్వా
దాచమనత్రయం । నతత్రకూచవిన్యాసః ఆచాంతంతంస్తరేత్తతః ।
ప్రతిగ్రహేక్షిపేచ్ఛేషం మధుపకంనివేదయేత్ ॥ మధుపకమిత్య
త్ర ॥ పారమేశ్వరే ॥ మధుపకందధిస్తుతం మధుయుక్తమనంతరం ।
సమస్తమెవమేకాంగం దధివాపినివేదయేత్ ॥ విష్ణుతలకె ॥ ఫలాన్య

సృష్ట్యై నమః ఓం-పుం-పుష్ట్యై నమః ఓం-ఉం-ఉత్కృష్ణ-త్యై నమః
 ఓం-ప్రం-ప్రజ్ఞాయై నమః ఓం-సం-సత్యాయై నమః ఓం-ఈం-ఈశా
 నాయై నమః తత్పరితః ప్రథమావరణతథైవ ఓం-వ్యాప్త్యై నమః
 ఓం-కాంత్యై నమః ఓం-తృప్త్యై నమః ఓం-శ్రద్ధాయై నమః ఓం-విద్యా

లాఫలంసఖి శృకరాచమధూన్యపి । పంచానామపిసంయోగో మధు
 పకఃఉదీరితః ॥ హిరణ్యగభే ॥ గోధూమతండులైపిప్లవం శకరా
 ద్యదిదగ్ధకం । పీఠ్యాజ్య మధుసంయుక్తం మధుపకఃమితిస్మృతం । కర
 కొదకెనఅఘ్నప్రదానంచోక్తం ॥ హిరణ్యగభే ॥ హస్తాభ్యాంకర
 కంమూఘ్ని ఉద్ధృత్యపరిచారకఃఉత్సృజెచ్ఛుద్ధతొయస్యధారామవిక
 లంపురః సుభావ్యవిరజాతొయం తత్సమాదాయదేశికః । తెనా
 ఘ్నాదీన్ప్రదద్యాచ్చ దంతకాష్ఠంసమపయేత్ । అఘ్నంధద్యా
 దితి ॥ అఘ్నదానమంత్రాః సంహితాభేదేనభిన్నాః ॥ యథాలినిరు
 ధై ॥ సావిత్రిత్యావితరేదఘ్నం సాద్యంత్రీణిపదేతిచ ॥ ఆపఃపునంతుఇ
 త్యేవ మంత్రేణాచమనక్రియా ॥ శ్రీప్రశ్నై ॥ ఏకోనత్రింశే ॥ విష్ణు
 గాయత్రిత్యాఘ్నం సాద్యంత్రీణిపదేతిచ ॥ ఆపఃపునంతుమంత్రేణ
 దద్యాదాచమనంహరేః ॥ నారదీయే ॥ ఆరాధనప్రకరణే ॥ జితంతే
 పూర్వజ ॥ మంత్రోయముపచారస్య సవశిద్ధికరంపరం ॥ విష్ణుతత్వై ॥
 అష్టాక్షరేణ శ్రీమంత్రేణ హయగ్రీవమంత్రేణచ అఘ్నాదిద సము
 క్తం ॥ పాద్యై ॥ అఘ్నప్రదానమంత్రస్యాదశకానాత్ పూషాక్ష
 అనిరుద్ధశ్రీప్రశ్నోక్తమంత్రాపవగ్రాహ్యః ॥ ఆరాధనోపయుక్తతిథా
 నయనక్రమమూహః ॥ సాస్త్రదూవాంకురందత్వాచత్రంపుష్పంతిలాం
 స్తువా । సోదకానాత్తనోమూఘ్ని శిఖాస్థానేచసత్తమ । తతఃకల

యైనమః ఓం-జయాయైనమః ఓం-క్షమాయైనమః ఓం-శాంతైవ
మః ద్వితీయావరణే తిథ్యేవ ఓం-చక్రిణేనమః ఓం-మనలవతేనమః
ఓం-శంఖనెనమః ఓం-ఖడ్గినేనమః ఓం-గదాధరాయనమః ఓం-శాశీ-
ణేనమః ఓం-పద్మినేనమః ఓం-వజ్రణేనమః తృతీయావరణే ప్రణవా

శపూర్వాన్తు అంబుపూర్వాన్తుభాజనం । సమాదాయాంబరచ్ఛన్నం
పాణినాభగవద్గ్రహం ॥ ఏకాంతనిజసంయాయా న్మనోన్నదోష
వజ్జితం । అనుకూలాశుచిందత్తం సంయుతంసమయేస్థితం । ఏకాయ
నం వైదికంవా బ్రాహ్మణంచాఘ్యువాహకం ఉచ్చరద్వాదశా
ణాన్తు ప్రవిశ్యాన్తుఃప్రదక్షిణం ॥ ఇతిపారమేశ్వరైఃపరాధనప్రకరణే ॥
ముఖవాసమిత్యత్ర ॥ విష్వక్సేనై ॥ క్రముకస్యఫలంభిన్న మపక్వం
పక్వమేవవా । కపూర్వలైలనంసిక్త మసిక్తంవామునీశ్వర ॥ తాం
బూలవల్లీప్తైశ్చ తప్తహేమప్రభాధరైః ॥ ఏలాతక్కోలజాతీభిః
కపూర్వరసహితం క్రమాత్ ॥ మాతులంగఘలైర్యుక్తం నాళికేరఫలా
న్వితం ॥ శిలాచూర్ణేనసంయుక్తం కపూర్వరసహితంతథా ॥ సం
స్కృతంప్రణవేనైవ ముఖవాసంనివేదయేత్ ॥ నారదీయసంహితా
యాం ॥ చతుర్వింశాధ్యాయే ॥ నాగవల్లీదలైర్యుక్తం శుభైఃపూగఘ
లైర్యుతం । కపూర్వస్నేహసంయుక్తం గంధైశ్చవివిధైర్యుతం మా
తుశంగఘలైర్యుక్తం నారికేళఫలాన్వితం ॥ ఏలాలవంగతక్కోల జాతి
భిశ్చాన్వితంశుభం । ముఖవాసంశుభంవిద్వాత్ తాంబూలమితిచద్వి
జ ॥ ఇతి ॥ పరివారానచయేదితి ॥ సనత్కుమారై ॥ అచనాద్వి
విధాప్రోక్తా స్థావరాస్థావరాపరా ॥ ఏకబేరవిధానేతు స్థావరాదాచ
ప్రకీర్తితా ॥ కర్మాచయోసమాఖ్యాతా నిత్యమస్థావరాచ

దినమోతాః ఇంద్రాదీశానాంతాః తురీయావరణే భగవదగ్రే ఓం-
తాత్పర్యేయనమః ఐశాన్యాం ఓం-విష్వక్సేనాయనమః ఇత్యే-
తాన్ భగవదభిముఖాన్ ప్రాంజలీన్ పరివారాన్ గంధాదిచతు-
భిరభ్యర్చయేత్ ॥ ఇతిమంత్రాసనం ॥

— ❀ —

స్నానాసనవిధిః.

— : ౦ : —

అథస్నానాసనం॥మూలబింబ దక్షిణవామపాదౌ స్వదక్షిణవా-
మహస్తాభ్యాంగృహీత్వా ॥ శ్లో ॥ స్ఫుటికృతంమయాదేన ఇదంస్నానా

నా । నకుర్యాత్ స్థావరాచార్యం పరివారాన్కథంచన । అస్థావ-
రైప్రయుంజీత పరివారాన్వధాక్రమం ॥ ఉభయత్రయధాశాస్త్రం
యోగపీఠప్రకల్పయేత్ ॥ విష్ణుతిలకై ॥ తృతీయాధ్యాయే ॥ ఏకభే-
రవిధానేతు సురసిద్ధావతారికై ॥ కల్పనంపరివారాణాం నకువీతచ-
తుముఖ ॥ అవ్యత్రబహుభైరేతు పరివారాచార్యసంమతం । స్నాన-
బింబమితి॥ స్నపనబింబాభావేపాదుకాయామెవస్నపనంకాయం॥ త-
దుక్తం ॥ నశకూబరే । అభావేస్నపనాచార్యదే హేతునాసన్నిధా-
వపి కూచేవావాదుకాయంవా దేవమావాహ్యమూలతః । తత్త-
ద్బింబాక్తకర్మాణి కృత్వామూలెవినజయేత్ ॥ స్నపన తోరణాది-
విశేషానాహ ॥ పాద్యై ॥ అ ౮ ॥ తోరణాదీన్నకతవ్యం గృహాచా-
యాంతథైవచ । నిత్యేచస్నపననాపి కౌతుకంనాంకురాపణం ॥ వి-
ష్ణుతిలకై ॥ పంచమే ॥ సామనూయోపరాగేషు పుణ్యకాలేపునవ-
సా । కేవలంస్నపనంకుర్యాత్ చతుస్థానాచార్యసంవినా । మహో

సనంత్యయి । సపాదపీఠమపరం శుభంస్నానాసనంమహత్ ॥ ఆసాద
యాశుస్నానాధకం మదనుగ్రహకామ్యయేతి । నివేద్య శుకనాసాబ
హిరిధకమంటపం గోమయాంభోభిరాలిప్య సుధాచూర్ణాక్షత దూ
వాభిమండయిత్వా అర్ధమంటపమధ్యదేశే కలశస్థాపనార్థమాధక
తదధక తదధకతదధక పరిమితప్రీహిభిః తదుపరి ప్రీహితుర్యాంతరం
ఙ్గులై స్తతస్తండులతుర్యాంతరైశ్చతురశ్రం ధాన్యపీఠమారచయ్య
ప్రతిధాన్యం దర్భద్వయాస్తరంకృత్వా ఏనంధాన్యపీఠాంతరం కలశాధి
వాసార్థం తత్పశ్చిమతః పరికల్ప్య సావణరాజత తామ్రమృత్తయా
న్యతమ నవసంఖ్యాక ద్రవ్యకలశా విష్ణుగాయత్కృతప్రత్యుత్తరం
ద్రవ్యమైతి మంత్రేణ తంతునావేప్య అధివాసయేత్-తత్పూకారః
పాశ్చాత్యధాన్యపీఠ విశ్వమంత్రేణ ప్రాగగ్రముదగగ్రంవాదభానా
స్తీర్య తదుపరి బ్రహ్మదీశానాంతం ప్రణవేన కలశానవాఙ్ముఖంవిన్య
స్య తాన్పరమెష్ఠిమంత్రేణ ద్భైరాచ్ఛాద్య పురుషమంత్రేణ అ
ఘ్యుజలన కూచేన ప్రోక్ష్య విశ్వమంత్రేణాక్షతాన్వికీర్య నివృత్తి
మంత్రేణ తానుత్తానీకృత్య ఆజ్యేనాష్టోత్తరశతం అష్టావిశతి మష్టే

త్సవైప్రతిష్ఠాయాం కర్మాంగంస్సపనంచరేత్ । అంకురావణక
మాపి రక్షాబంధనకర్మచ ॥ త్రికాలమచనాయుక్తైవకదాక
మబింబెన్నపనంచోక్తం ॥ సనత్కుమారే ॥ ప్రాతఃకాలేనపయా
యాంస్సపనంకర్మకౌతుకే । మధ్యాహ్నైపిచసాయాన్తే । స్సపనంప్రా
క్షణంభవేత్ ॥ ఆలయాశ్రయబింబానాంనైవేద్యాంతంనుపూజనం ।
మంత్రన్యాసంబలించైవపరివారాన్నకల్పయేత్ ॥ పారమేశ్వరే ॥ ప్రా
యశ్చిత్తాధ్యాయే ॥ బహుబైరేతుకమాచారాన్నాపయేదగ్రమంట

వాహుతీ విష్ణుగాయత్ర్యా నిత్యాగ్నాహుత్వా సంపాతాజ్యేన
 స్నపనద్రవ్యాణ్యాసిచ్యా ఘృతజలేనాస్త్రేణాభ్యక్ష్య బ్రహ్మపదస్థమ
 ధ్యకలశం ఘృతస్నాతేతిసామ్నా ప్రణవేనవా ఘృతేన ప్రాక్కలశం
 విష్ణుగాయత్ర్యా సదూపాపాద్యోదకేన ఆగ్నేయకలశం దధిక్రావిణ్ణే
 తిదధ్నాయామ్యకలశం తద్విష్ణోరితి ససిద్ధాధకాఘృతజలేననైఋ
 తకలశం పయోనృతసామ్నా ప్రణవేనవా పయసా వారుణకలశం
 సతేవిష్ణోరితి సతకోలూచమనోదకేన వాయవ్యకలశం మధువాతేతి

పె । ప్రాసాదేవితతేయామ్యభాగస్థభద్రవిష్టరెస్నాపయేత్సాన్మకల
 త్రైఃస్థాపితైరగ్రమంటపె । ఇతి । కలశైరిత్యత్ర । సనత్కుమారై ॥
 అధకమంటపమధ్యేతుకలశాంస్త్రీస్తువిన్యసేత్ ॥ నవకాన్వాయధాలా
 భంస్థాపయేద్దేశికొత్తమః । అంగంబునిహృత్యైత్యత్రనారదీయై । శా
 టకద్వితయందద్యాత్ శిరోదేహస్థవారిహృత్ ॥ స్నపనకూచకలక్షణ
 మాహ ॥ వాసిష్ఠే ॥ ద్వాత్రింశదుత్తమంప్రోక్షం మధ్యమంషోడ
 శంభవేత్ ॥ అధమంచాష్టమంప్రోక్షం కనిష్ఠంపంచమంస్మృతం ॥
 కలశానాత్రిభిఃకూచకం కారయేద్వాదశాంగులం ॥ షోడశాం
 గులమాయామం తదగ్రంచతురంగులం ॥ గ్రంధిరేకాంగులం
 చైవ మూలమేకాదశాంగులం ॥ గ్రంధిరేకాంగులంమాసం మూ
 లమష్టాంగులంభవేత్ ॥ అగ్రంతుత్యంగులంప్రోక్షం కూచాకానాం
 క్షణంమునై ॥ తత్రైవ ॥ కుంభలక్షణమాహ ॥ నాదంప్రాణమితిప్రో
 క్తం రూపంగేహసమన్వితం ॥ ఉదకంతత్వమిత్యక్తం కలశంత్యగ్నా
 త్మకం ॥ ఉద్వత్యైఃఇతి॥వాసిష్ఠే ॥ చందనంఘనసారంవా మకరందమ
 థాపివా ॥ మాషముద్గాదిచూణాంవా తక్రంజంబీరమేవవా ॥ తింత్ర

మధునా ఉదక్కలశం విష్ణోఃకమేతి పంచగవ్యప్రతినిధి ఘృతాంధ
సా ఈశానకలశం ఫలనీత్యనువాకేన కడళీఫలయుక్తవారిణాపూర్య స
వమంత్రేణైకైకముద్భృత్య ప్రాక్కినితథాన్యపీఠే బ్రహ్మపదే విష్ణుగా
యత్యాఘృతకలశం ఇంద్రాద్యష్టదిక్షు యథాపురం పాద్యాదిఫలౌద
కాంతద్రవ్యకలశా తత్తన్నుత్రేణ సంస్థాప్య చతుర్వింశతివధా
కూచాం మధ్యకుంభే అచ్యేషు సస్తభిఃపంచభిస్త్రిభివా దృభైః
కృతకూచాం అవాగగ్రంవిషేష్య ఓం-మమస్తుదశా నాయేతి ముత్రే
ణ శరవైఃకలశాన్నిధాయ యువాసువాసాఇతి నవచస్త్రైః కంఠేషు
వేష్టయిత్వా స్నానబింబం మూలబింబనికటంబినియ ద్వాదశాణవా
నుదేవమంత్రేణ మూలబింబస్థ తేజోగమావాహనపాత్రే సమావా
హ్య కూచేనతత్పాత్రజలేన ॥ ఆవాహయామిఽక్షి శ్చ మిత్యాది
మంత్రేణ స్నానబింబశిఃసిప్రోక్ష్య తప్రబింబాత్తనాఽష్టితం విభావ్య
ప్రణమ్యాత్థాయ న్వాగతోక్త్యనారం ప్రతిసముద్రాం దశా
యిత్వా సాన్నిధ్యంప్రాధ్యే పుండరీకాక్షవిద్యయా సముఖీకరణము
ద్రయాచ సముఖీకృత్య ప్రణవేనపాదయోఃపుష్పాంజలింసమప్య-

ణ్యాశ్చకషాయంవా కేతరంజనమాచరేత్ ॥ ఇతి ॥ స్తవసపర్యాయ
ద్యవ్యాణ్యాహ ॥ నారదీయైర్వావిగళైః ॥ స్తవనాదాతుసవత్రప్రోచ్య
తెశ్శుణతద్విజ ॥ అఘ్నేసిద్ధాధాకంప్రోక్త మలభేష్వస్యవస్తుషు ॥
పాద్యద్రవ్యేష్వలభేషు వయాన్ముస్తామునీశ్వర ॥ అలభేషితకోఠే
తథాచుదనవస్తుషు ॥ దధ్యభా వెపయ ప్రోక్తం పయోభా వెదధిస్సృ
తం ॥ గుళోదకంమధ్వభా వె విూతంముచిపుంగవ ॥ అలభేషకషాయే
షు త్వగశ్చత్తవ్యసాన్ముతా ॥ అలాభేక్షుతోయస్య శీతవారివిశిష్యతే ॥

ప్రాగ్విదమ్యుక్తాపాద్యాచమన మధుపకా ముఖవాసైరుపచర్య ప్రణి
 పత్య భోగదానమంత్రేణ సాదుకైసమప్యక ఇదంవిష్ణురితి త్రీణిపదేతి
 స్నానబింబస్థభగవతః పాదుకారోహణః జ్ఞాత్వా ఉత్తిష్ఠబ్రహ్మణస్పత
 ఇతిమంత్రేణ మూర్తిన్వైస్సాకం స్నానబింబముద్భృత్య భద్రంకణేభి
 రితి అధామంటపస్థ స్నానపీఠంప్రాపయ్య పుణ్యాహం వాచయిత్వా
 తజ్జలేన స్పృశనసంభారాన్ప్రేక్ష్య అధ్యయనవృత్తగీత వాద్యవాదన
 ఘ వితన్యమానేఘ మూలమంత్రేణాజ్యేన కలశసంఖ్యయా నృసూ
 క్తేన చగుణాఘోడశాహుతీర్చ్య నిత్యాగ్నోహుత్వా సావణాదిసాత్రే
 ఘ ఘృతందూవాకంకురాక చందనంశాలితండులాన్నిక్షిప్య హస్తా
 భ్యాంపాత్రాణ్యాదాయ స్నానబింబమాసాద్య తత్సన్నిధౌనిధాయ
 ఘృతకలశే ద్వాదశాక్షరేణవాసుదేవం పాద్యకలశే ఓం-నమోభగ
 వతేవిష్ణువెఱితివిష్ణుం దధికలశే ఓం-నమోభగవతేశ్రీధరాయేతి శ్రీధ
 రం అభ్యుక్తకలశే ఓం నమోభగవతేమధుసూదనాయేతి మధుసూ
 దనం క్షీరకలశే ఓం-నమోభగవతేహృషీకేశాయేతి హృషీకేశం
 ఆచమనీయకలశే ఓం-నమోభగవతేత్రివిక్రమాయేతిత్రివిక్రమం మ

ముక్తాఫలంతురత్నానా మలాభేవిహితంసదా ॥ ఫలానామప్యలాభేతు
 విహితంకడళీఫలం ॥ అలాభేనర్వలోహానాం సువణంతువ్రశస్యతే ॥
 సహదేవీష్వలభ్యేషు మాజునోదకవస్తుషు ॥ గంధద్రవ్యేష్వలభ్యేషు చం
 దనంతువ్రశస్యతే ॥ ఘృతాభావేతు తైలేనకుర్యాదిక్షురసేనవా ॥ త
 ధాగుళోదకాభావే ఇక్షుతోయేనకారయేత్ ॥ అలభ్యేష్విక్షుతోయే
 షు కుర్యాద్వైగుళవారిణా ॥ నారికేళరసాభావే కుర్యాత్తత్ప్రయసా
 ద్విజ ॥ అలాభేశాంతివస్తూనాం గుళస్యైవవిధీయతే ॥ తథామంగళవ

ధుకలశే ఓం-నమోభగవతేపద్మనాభాయేతి పద్మనాభం పంచగవ్య
కలశే ఓం-నమోభగవతేవామనాయేతివామనం ఘోషకకలశే ఓం-
నమోభగవతేసత్యాయేతి సత్యమావాహ్య తైరేవమత్యైరఘ్నైః
పాద్యాచమన ఫలపుష్పఘాపదీపై రభ్యుచ్చిన్నానబింబమపితథై వారా
ధ్య స్నానబింబస్యచరణయోః సుశోభనమితి కట్యాంసుభద్రమితిమూ
ర్ధ్నిసుచుగలమితి దూవాఁగ్రేణ ఘృతంతై రైవమత్యైస్త్రక్రమేణ
దూవాఁకురం గంధమక్షతాంశ్చ విన్యస్య ఏవంఘృతానోవెకృతైప్రా
గ్వదఘ్నైఃపాద్యాచమనాని సమప్య తద్విష్ణోరితిపావణేన రసాలస్య
వాకాప్తేన ఆగతేప్రదర్శనపూర్వకం ప్రాదక్షిణ్యేనదంతథావసం తద్వి
ప్రాసత్తి తథావిభవతేణ జహ్వనిలైఃఖరంచకృత్వా ఆచమనోదకేన
గంఢాగ్రంసమప్య విష్ణుగాయత్ర్యా ఆచమనోదకేన ముఖతొళ
నవిధాయ శుద్ధసత్త్రిణ ముఖంవిమృశ్య స్నానశాటకంసమప్య
ముఖవాసనివేయ ప్రాత్రంసుగంధతై లేనాపూర్య తత్ప్రాత్రంమాత్రే
నాలంకృత్య ధూపేనపరిమళీకృత్య స్నానాచాన్మంధా వస్త్రే కా
చ్ఛాద్య కేశాన్వికీర్ణాన్సంభావ్య శిరోమధ్యే వామదేవ్యేనప్రణవేన

స్తూతా మలాభైర్భక్తకారయైత్ ॥ పుష్పపూతినిధింపత్రంపత్రపూతినిధిం
పుష్పం మూలాలాభేత్వగుచ్ఛతే ॥ ధూపాలాభేతుదీపేన దీపాలాభేతు
ధూపయా ॥ ఇతి ॥ సమ్ముఖీకృత్యేతి । ఉత్తానముష్టియుగళీ సమ్ముఖీ
కరణీచుతా ॥ దంతకాష్ఠమితి ॥ పారమేశ్వరే ॥ విష్ణుతిలకేచ ॥ దంత
కాష్ఠంతతోదద్యాత్ । ఖదిరొదుంబరంతథా । చూతదండేన దేవస్యదం
తథావసమాచరేత్ । కాప్తేన దేవవదనెనవ్యాదారభ్యపశ్చిమం । శో
ధనాథంతుదంతానాందశ్చైత్వాతతఃపరం । ఇతి । ఘృతానోపణ

వా తైలమాసిచ్య భావనయావృత్త్యావృత్త్యనిష్పీడ్య నఖైస్సుసుఖం
 కంఠాయనంకృత్వా తైలలవాన్సంమృజ్య కేశాన్బధ్వా తాన్మృష్మ
 మాలయానంవేప్త్య తోయేనహస్తాప్రక్షాళ్య స్కంధవస్త్రమపసీయ
 పునస్తైలంస్పృష్ట్యా అంగోపాంగాని నిష్పీడంమనఃకయిత్వా విష్ణోనుక
 కమితి చందనేనాగాన్యవృత్త్య నతేవిష్ణురితి గంధామలకవారిణా
 దేవగాత్రంప్రక్షాళ్య ఆపోహిష్ఠేతితిస్మభిః శుద్ధోదకేనాభిషిచ్య అతో
 దేవాలవంత్వితి కంకతేకకేశాన్విశోధ్య ఆద్రవస్త్రంవ్యపోహ్య సోత్ర
 రీయమన్యధ్ధారయిత్వా అఘృణపాద్యాచాను ఫలపుష్పఘావనీవైః
 అభ్యర్చ్య విష్ణుగాయత్ర్యా కలశోద్ధారపూజకం ప్రథమంప్రసాగా
 ద్యుత్తరాంతపాద్యాదిచతుభిఃరనంతరమాగ్నేయాదీశానాంతదధ్యా
 దిచతుభిఃకలశైస్తతోబ్రహ్మపదస్థ ఘృతకలశేనాంతరాంతరా ఉప
 స్నాన స్తోత్రవస్త్రోత్తరీయదానాఘృణాది దీపాంతసప్తపంచారసహితం
 పూజానాక్త స్సవనద్రవ్యపూరణమంత్రైశ్చసూక్తీయ ప్రథమాది
 ఋక్షునకేన ఇదంవిష్ణురితిఋచాప్రాక్షరేణ ద్వాదశాక్షరేణ విష్ణుగా
 యత్ర్యా తత్తన్మాతి-మంత్రేణవా దేవంసంస్నాప్య ఉష్ణదకేన

మితి ॥ పారమేశ్వరైస్తదశై ॥ పాద్మేఉద్వాహవిధౌచ ॥ శ్లో ॥ దేవ
 స్యపురతఃస్థాప్య పాత్రంలోహవినిమితం ॥ ఘృతేనాపూయతత్పా
 త్రం ప్రాగ్వత్సంస్కృత్యదేశికః ॥ ఉభాభ్యాంచైవహస్తాభ్యాం దూ
 ర్వామాదాయమూలతః ॥ ఘృతేనిమజ్యచాగ్రాణి దేవపాదేషు
 సేచయేత్ ॥ తతస్తుకంఠపాశ్చేతు తతోదేవస్యమూఢాని ॥
 పాణిప్రక్షాళనంకురూఢదస్తరాస్తరయోగతః ॥ దూర్వాభేదస్త
 థాప్రోక్తౌ ఘృతారోపణకమణి ॥ హస్తవిన్యాసమగేణ ఘృతా

గాత్రస్నేహంనిరస్య హిరణ్యవణాశ్శుచయశ్చత్యాది చతస్రభిదేవ
దేహం గంధాంబునాసంతౌశ్య పునస్తంవిష్ణుగాయత్యా కుంకు
మేనాలిప్య పావమానీభిః బ్రహ్మజ్ఞానం కయానశ్చిత్రేత్యేతాభ్యాంచ
శుద్ధోదకేనసంతౌశ్య ప్రాగ్వనఘ్నాః దిదీపంతైరిష్ట్యా సావిత్యాశు
ద్ధోదకేన స్నానబింబమూర్ధానం ప్రాదక్షిణ్యేనపరిషిచ్య బద్ధాంజలిః
॥ శ్లో ॥ దేవదేవసురాస్సిద్ధాస్తీర్థానిచమహాషయః త్వత్ప్రేవాధా
మిహాయతాస్మానేనైతాన్సృతాధాను ॥ సవకమంగళసంయుక్త
వేదవాద్యాదిఘోషణైఃసహసృధారయాస్నానంకతుం దేవపృథివీ
ఓ-ఇతిప్రాధ్యేన సృసూక్తేన సహస్రధారయా శుద్ధోదకేన కుంభేన
వాభిషిచ్య నీరాజచుశిరఃప్లోత ముష్టిషుచపమప్య అగ్నిమూర్ధా
తిష్ఠోతేనాం గాంబులిచూత్య విష్ణుగాయత్యాభాతవస్త్రంధారయి
త్వా అఘ్నాః దిదీపంతైరుపచర్య శయనబింబవత్ స్నానబింబస్థక్తిం
మూలైఃసమాహోవ్య స్నానాచాంస్వస్థానంనివయేత్ ఇతిస్నానాసన
విధిః ॥

— ❀ —

రోపణమూచశేత్ ॥ పాదేసుమంగలాచేతి కంఠేధద్రమితిద్విజ ॥ శు
శోభనంతుశిరసి క్రమాన్మంత్రాః ప్రకీర్తితాః ॥ యద్వాసవస్య
మంత్రస్య ద్వారశాక్షరపంజ్ఞకః ॥ ఇతి ॥ దేవదేవసురాస్సిద్ధాః ఇత్యా
దిస్నానాసనప్రాధానా ॥ విశుంగైదే ॥ స్తవనకుంభలక్షణమాహ ॥
విష్ణుసిద్ధాంతే ॥ కుంభానామాకృతింవత్స్యే లక్షణైరుపశోభితం । పంచ
మిశాంగులాయామం విస్తారంతత్త్రయంభవేత్ । వింశదంగులమానం
వా ఉదరంతాపదేవతు అష్టాదశాంగులోచ్ఛాయం ద్వాదశంపాద

అలంకారాసనవిధిః.

అథఅలంకారాసనం॥మూలబింబప్రణవేనఽమృతానూత్రధాతో
త్రరీయూతరీయైరలంకృత్య ఆచమనంసమప్యే కృతాంజలిః ॥ శ్లో ॥
భగవదేవదేవేశసవః భూహృద్ధితః । అలంకారాసనం దేవసమాశ్ర
యహితాయమే ॥ ఇతిప్రాధ్యే ప్రాగ్వత్పాదుకేసమప్యే పాదుకా
మధిష్ఠాయ అలంకారాసనమాసాద్య తత్రసుఖాసీనంవిభావ్య ప్రాగ్వ
దఘ్యే పాద్యాచమనానిదత్వా అగరుఘూపేన కేశాస్నూధానందివ
ఇతిమంత్రేణవిశోష్య చందనైః ఇగంవిష్ణురితిదేవగాత్రమాలిప్య జితం
తైదక్షిణత ఇతికీటాదినూపురాంతభూషణైః స్తద్విష్ణురితిమాలాభిస్సగ్ని
శ్చ భగవంతమండయిత్వా ॥ ఇరావతీతి అక్షతాన్పాదయోఃప్రక్షిప్య
విష్ణుగాయత్ర్యా స్వర్ణాదిశలాకయా సయనయోరంజనంసమప్యే

శౌతువా । మహాసంభంతుమవీత త తదధఃంచనమాచరేత్ । కుం
భస్యాధఃంచమానేన వధః సీంకారయేత్తతః । తస్యోదరేన్యసేద్ధోణం
యథాలోచనసుప్రియం । అష్టాంగులసముచ్చాయా మాకృతింకుం
భవత్తతః ద్వారకుంభమితిప్రోక్తం కలశస్తత్రచోచ్యతే । షడంగులం
తదుచ్చాయః నాళికైరఫలాపమః । కలశంకారయేద్యత్నా దైవస్య
న్నపనేషుచ ॥ కుంభరత్నాన్యహ ॥ కపింజలై ॥ వజ్రాబ్జరాగంవై
ఘూయం గారుడం ముకతధా । పుష్పరాగంతధానీలంగోమేదంర
త్నముచ్యతే । స్ఫటికంసూయం కాంతంచచంద్రకాంతమణిత్రయం ॥
అలంకారాసనమితి ॥ విహగేంద్రే ॥ మన్తాసనంతధాన్నన మలంకా
రంసుభోజనం । యాత్రాసనంతధా శైత్యక్షైతే దేవతాచారానమితి ॥

వ్యాహృత్యా దపణంప్రదశ్య జితం తెదక్షిణతథితి అగరుధూపం
వామనాసికాయాంసమశ్య ఉద్దీప్యన్వేతి సామాన్యదీపనపణయి
త్వా హేమాద్విదవ్యమయమంభసాపూణం స్రగ్వణమక్షతాచి
తం గంధోదకాభ్యక్షుతం ముఖేశ్వత్థదశయుతం సాపిధానం చతురం
గులాత్సేధనతిక్యక్తం మహానసాగ్నావాదీప్తం నీరాజనకుంభం దీ

అలంకారాసప్రసాదనా ॥ అనంతాభ్యోక్తమేవ ప్రయోగప్రపంచి
తః ॥ ఘటదీపమితి ॥ కుంభదీపేన షష్టదీపైశ్చ ద్విధానీరాజనముక్తం
పాదై ॥ నిత్యోత్పవాధ్యాయాంతే ॥ అష్టోత్తరశతోపచారాధ్యాయాంతేచ ॥ నీరాజనాంగభూతషష్టదీపానామహానసాగ్నినాప్రజ్వల
నాదివిధ్యనురోధేనకుంభదీపస్యాపితధాప్రజ్వాలనమాధారోపరివిన్యస
నాదికంగ్రాహ్యం ॥ వాసిష్ఠే ॥ షోడశాంగులమాయామంచిస్తారం
ద్వాదశాంగులం ॥ పృత్తపాదనమాయుక్తచుగ్రేపద్మసచున్వితం ॥
స్నానాంతేభోజనాంతేచఅలంకారాసనాంతరే సాయాహ్నోతువిశేషే
ణనీరాజనపురస్సరం ॥ ఇతి ॥ ఈశ్వరేచతుర్థే ॥ కృతంస్వణాదిభి
ద్రవ్యైః కుంభమౌపూయవారిభిః ॥ ఆఘ్ర్యపాత్రోద్ధృతైయ
ద్వా కేవలై గాళితైఃపునః ॥ అంతస్సిద్ధాధకాన్నిష్టా ॥ కంఠేకు
ర్యాదలంకృతిం ॥ అశ్వత్థపల్లవైస్సస్థిశ్చందననాక్షతైరపి ॥ అన్యత్రర
జనీపిష్టై ర్కపయెత్సనవతోద్విజాః ॥ తదాస్యేమల్లకంపుష్పం నం
పూణంతునియోజయేత్ ॥ సంస్కృతాగ్నిసముద్భూతా పురాదీ
పానాన్ప్రదీప్యతు ॥ తమఘ్యుకంగంధస్థూపైః హృన్మంత్రేణతు
పూజయేత్ ॥ దీపకుంభంతుపాణిభ్యా ముద్ధృతంపరిచారికా దేనస్య
దక్షిణంపాద మారభ్యేతరపశ్చిమం ॥ భ్రామయెత్సనవతోంగాని ఏ

క్షీతపరివారకేణ బ్రాహ్మణ్యావా దేవదాస్యావా మహానసాదా
నాయ్య భగవద్రగభావోపర్యవస్థాప్య టం-రం-జగజ్యోతీరూపా
యనమఃఇతి గంధపుష్పధూపదీప్తైరభ్యచ్యక్ష దీపముద్రాంప్రదశ్యక్ష
ద్రువబేరేషడంగమంత్రన్యాసంకృత్వా అఘ్నాక్ష దినస్తోత్రచారైర్ధ్వం
వబేరమారాధ్య నీరాజనకుంభంహస్తాభ్యాంగృహీత్వా సవాద్యఘ్నా

కదావాద్విధాత్రిధా । హిరణ్యగభేక్ష ॥ పంచవింశాంగులాయామం
విస్తారంతత్సమంభవేత్ । ముఖంనవాగులంప్రాక్తం పాదంచచతురం
గులం । నాశంసప్తాంగులత్సేధ మష్టపత్రంసకణికం । ఎవమేవప్ర
కారేణ ఘటదీపస్యలక్షణం ॥ ఘటదీపంచదూపంచ పాత్రకర్పూరదీప
కం సర్వాక్ష దేవాక్ష సమభ్యచ్యక్ష చక్రకారంత్రివేష్టయేత్ ॥ సాద్యే ॥
ఆలయోస్థాపితం దేవం నదానీరాజయేద్ధరిం । సంపూర్ణాక్ష మభసాకుంభం
హేమాద్విద్రవ్యనిమిత్తం । స్రగ్వీణంసాక్షిధానంచ ముఖైశ్చత్యక్షై
యుతం । అక్షతైరచితంగంధ వారిణాభ్యుక్తీతంతథా । చతుష్ట
యాంగుల త్సేధ దీపవతిక్ష విరాజితం । ఉచ్చైరదాదాయహస్తాభ్యా
మాపాదతలమస్తకం । త్రిపరిభ్రామ్యదేవేశం బలిపీఠేవినిక్షిపేత్ ఇతి
॥ విష్ణుతిలకే ॥ సేవాధాన్వైష్ణవాదీనాం ఘటదీపాచక్షనంచరేత్ ।
ఘటదీపంసముద్దీప్య దేవదాస్యోమహానసాత్ ॥ ఆధారపాత్రదేవస్య
స్థాపయేయఃపురోభువి ॥ ఘటదీపంతుయఃపశ్యేద్దేవస్యశ్రుతస్థితః ॥ సప్తజ
న్తాజితంసాపం తత్క్షణాదేవశ్యతి । అచక్షానావిశ్వమంత్రేణ ఘ
టదీపస్యపద్మజ ॥ ఇతి ॥ త్రైలోక్యమోహన ॥ ఉత్తమంత్యంగులం
జ్వాలా మధ్యమంత్యద్వియంగులం అధమైకాంగులాప్రోక్తా దీప
జ్వాలేతిలక్షణం । పంచదీపంనివృత్త్యాదా వెకదీపంసంస్వతీ । అష్ట

పం ఉద్దివ్య స్వేతి దేవస్యాపాదమస్తకం త్రిఃపరిభామ్య బలపీరేకుంభ
 దీపంవివృజేత్ మాత్రాధం నస్త్రహేమతాంబూలతండులఫలగ
 వ్యాజ్యతీలాన్నాత్రైకృత్వా దేవస్యనర్మయిత్యాసోమంరాజానమితిమం
 త్రేణ దేవనన్నిధావాచార్యాయప్రదద్యాత్ తతోభక్తానుకంపయా
 యవనికామహీయ తూర్యాదివాద్యాన్యాఘోష్య గీతనతనాదికం
 కారయిత్వా ॥ క్లో ॥ స్తోత్రా శిచకధాశ్చిత్త్రావేదానంగానిషట్ట
 థా । పఠేమురగైదేవస్యనవకమన్యచ్ఛమంగళం ॥ ఏవంసీరాజనాంత

దీపంతుశక్త్యాచ ద్వాదశంకేశవాచకం ॥ ధూపదీపంచఘంటాంచ
 చామరవృజనాదికాః । కూచేనమాజయేక్షువం ముష్టిము
 ద్రాంప్రదశయేత్ ॥ అనిరుద్ధేదీపారోణక్రమమాహ ॥ దక్షిణంపాద
 మారభ్య వామపాదంతుపశ్చిమం ॥ వాద్యమంగళసంయుక్తం గీత
 మంగళసంయుతం దీపమారోపయేన్నత్ర ఉద్దివ్య స్వేతిమంత్రతః ॥ గీత
 నతనాదికానితి ॥ శాండిల్య ॥ అలంకారాసనస్యాంత స్వాధ్యాయా
 ద్యంతయోరపి ॥ మధ్యరాత్రేచయోగాంతే గానేనారాధయేద్ధరిం ॥
 చందనేనగాత్రమాలిష్యేతి ॥ తద్విపాసేతిమంత్రేణ గంధేనోధ్వార
 మాలిపేత్ ॥ లలాటేభుజయోఃకంఠే నాభాపక్షసిచక్రమాత్ ॥ మా
 త్రాదానమిత్యత్ర ॥ విష్ణుతిలకే ॥ తృతీయే ॥ మాత్రాదానంతతౌద
 ద్యా త్తత్ప్రకారభిహోచ్యతే । సావణాదిషుపాతేషు యద్వావేత్ర
 లతాకృతే ॥ తండులంచతతోవస్త్రం తదూద్ధేవ్యవిన్యసేత్తిలా ॥
 తిలేషువిలిఖేత్పద్మం విశ్వమంత్రేణపద్మజ ॥ కణికాకాకేసరయుతం
 చతుర్దశసమన్వితం । హేమంఫలంచమధ్యాజ్యప్రతివణంపుథ
 క్షృథక్ ॥ సచూణాపూగతాంబూలం విన్యసేత్కణికాకాతలె । పా

మభ్యుచితేమూలభేరే సాధకాః యోగవీరకల్పనపరివారాచారానమం
త్రన్యసనావాహనవజ్రమేకభేరవదభి ముఖికరణపూర్వకం మూలబిం
బవత్ స్నానాదినీరాజనాంతం కమలబింబాన్దేవీభిస్సహచర్యేయః
ఇత్యలంకారాసనం ॥

—————: 0 :—————

భో జ్యోతనవిధిః .

— ❁ ❁ —

అభభోజ్యోతనం ॥ భగవద్గుండరీకాక్ష సచ్చిదానందలక్షణ ।
బలవీర్యమయైభోగైర్నిత్యతృప్తస్తవ్యమవ్యయః । తథాపిచాత్మ

త్రముద్ధృత్యహస్తాభ్యా ముద్దీప్యస్వేతిదశయైత్ । దేశికాయస్వయం
దద్యాద్దోషిన్దఃక్రియాతామితి ॥ అన్యత్ర ॥ నళికుబరే ॥ ద్రోణమధం
తదధంవా సాత్రైవిషీప్యతండులం ॥ తదధేనతీలైర్యుక్తం సువ
ణానహితంక్రమాత్ ॥ దశయేద్దేవదేవస్య సోమంరాజానముచ్చ
ర ॥ ఆచార్యాయప్రదాతవ్యం మాత్రాద సంతుసోదకం ॥ ఇతి ॥
అన్యత్ర ॥ తస్మైభాగవతాయేద మచయిత్యాక్షతాదిభిః ॥ తిలపద్మం
ప్రదాతవ్యం సన్నిధౌవారిపూర్వకం ॥ ప్రీయతాంభగవాన్విష్ణు రిత్యు
చ్చాయతుమంత్రవిత్ర ॥ తత్రైవప్రతిష్ఠాధ్యాయే ॥ అష్టధాన్యాని
గాశ్చైవ కన్యకాః పురతస్తథా ॥ గురువేగాప్రయచ్ఛేత గోవిందః
ప్రీయతామితి ॥ హవిరాదీని ఇతి ॥ తత్క్రమస్తావత్ ॥ పారమేశ్వరే ॥
చత్వారోప్రీహయఃకుంజ తేఽష్టైమంజుష్యుడ్యతే ॥ తేశతంషష్టిరధి
కం నిష్కంనిష్కాష్టకంఫలం ॥ ఫలానిపంచకుడుబం ప్రస్థంసాన్వితృచ్ఛ
తుగణం ॥ తచ్చతుగణకంవిద్యా దాధకంతద్వయంశివం ॥ తద్వ

సిద్ధ్యర్థం మహతాహవిరాదినా । భవంత్యపర్యాయస్యామి సం
పూర్ణాంతత్ప్రకల్పితం । అనుగ్రహార్థంభక్తానాం భోక్తుమాసాద
యప్రభో । ఇతివిజ్ఞాప్య ప్రాగ్వత్పాదుకెసమవ్యక్త పాదుకారోహణం

యంద్రోణముద్దిష్టం ఖారీతద్విత్తయంభవేత్ ॥ తత్ఖారీతయంభారం
పరిమాణముదీరితం ॥ తేనపరిమాణేన పరిచ్ఛేద్యంఘృతాదికం ॥ ఇతి ॥
అన్యత్ర ॥ పారమేశ్వరే ॥ నిత్యంనైమత్తికంకామ్యం ప్రేషిధాహవిరు
చ్యతే ॥ వ్రథమనిత్యయాగేతు హవిషోలక్షణంశృణు ॥ స్వహస్తే
నాష్టతాలోచ్చ యస్సమధ్యమపూరుషః ॥ తస్యదేశికముఖ్యస్య మ
ధ్యమాంగులీసంభవః ॥ ద్విపవప్రసాదినీబిందు ద్వాప్రతిశద్భిందుభి
స్త్రుటిః ॥ త్రుటిద్వయంతథాశుక్తి స్తద్ద్వయంప్రస్తుతంభవేత్ ॥ ప్ర
స్తుతాభ్యాంప్రకూవంతు తద్వయంకుడుబంభవేత్ ॥ మానికాకుడు
బాభ్యాంతు ప్రస్థంతస్మానికాద్వయం ॥ ప్రస్థద్వయంశివప్రోక్తం త
ద్వయంచాధకంభవేత్ ॥ శివమాధకయుగ్మంతు ద్రోణంతద్విగుణం
భవేత్ ॥ ద్రోణద్వయంతుకారీ స్యాత్తత్త్రియంభారముచ్యతే ॥ శా
లితండులముద్గాది దధిక్షీరాదికాన్యసిప్రోక్తేనానేనదీయంతే హవిఃసా
కాదికమను ॥ చత్వారోప్రహయఃకుంజః తేఽష్టైమంజిష్ఠుడచ్యతే ॥
తచ్ఛతంవష్టిరధికం నిష్కంనిష్కాష్టకంఫలం ॥ చందనాదీనిగంధాని
గుడఖండయుతానిచ ॥ కదలీపనసామ్రాణి కూశ్మాండప్రముఖాని
చ ॥ తులయాతులితానిన్యు యథోక్తఫలమానతః ॥ జ్ఞాత్వైవంని
యతంమానం హవిషాంసాధనాయచ ॥ నిత్యంనైమిత్తికైకామ్యే ప్రా
యశ్చితైతత్తైవచ ॥ మానంసప్తవిధంవిప్ర శ్రుణుముఖ్యానుకల్పయోః ॥
క్రమాత్ప్రపణపూర్వాణాం ద్రవ్యాణాముత్తమాధికం ॥ అతైక

కృత్వా మణిమయభోజ్యాసనమాసాద్య తత్రసుఖాసీనంభగవన్తంవి
జ్ఞాయభాగదానమంత్రేణాఘ్నైవాద్యాచమనమధుపకాన్వృణవేన
తాంబూలంచనివేద్య ధృతోష్ఠీమైస్పృతకంచుకధరై స్పృతవస్త్రస్థితము

మూతేరేకస్థి కాతభారద్వయేసతు || కల్పయేత్ప్రాపణంచైత
దుత్తమోత్తమసంజ్ఞితం || ఏకైకద్రోణమాత్రేణ క్రమాద్రానంస
మాచరేత్ || అధమాధమసంజ్ఞంస్యా ద్యధాద్రోణచతుష్టయం ||
ముఖ్యకల్పమిదంవిద్ధి అనుకల్పశృణుష్వమే || ముఖ్యమూతేస్త
వైకస్థి న్యాగభారేణకల్పితం || ఉత్తమోత్తమసంజ్ఞంతు ప్రాపణం
ద్విజనత్తమ || ఆథకద్వయహీనంతత్ భవేదుత్తమసంజ్ఞకం || అధ
మాధమకంయూవ దేవంగ్రాసంసమాచరేత్ || యథాద్రోణద్వయం
విప్ర ఆధమాధమసంజ్ఞితం || యద్వాఢకద్వయంప్రోక్త మధమాధ
మసంజ్ఞితం || క్రమేణతస్మాదారభ్య ద్రోణాథంవధకయేద్ద్విజ ||
అథోత్తమోత్తమంవిప్ర సాధకద్రోణచతుష్టయం || కుయాదాథ
కమాత్రంతు ప్రాపణంసంకటేనతి || పురుషాశనమాత్రంవా భవేద్ర
వ్యానురూపతః || ఆథకద్వయమానేన తదధేనాధవాద్విజ || పృథ
క్పాత్రేషునిఃప్రం యావద్భారద్వయావధి || నిత్యనైమిత్తికైకామ్యై
ప్రాయశ్చిత్తాఖ్యయోరపి || విధిరేషస్సమానాస్యా దతఊర్ధ్వంమ
హాహవిః || దత్తైకభారమాత్రంతూ త్తమోత్తమసంజ్ఞితం || మహోద
నోఽనుకల్పేతు భారైకహాసమాచరేత్ || అధమాధమపర్యంత మస్మి
న్భారద్వయంయథా || యద్వావింశతిభారం తూత్తమోత్తమసంజ్ఞ
ితం || భారద్వయద్వయంహాసం యద్వాస్యాదధమాధమే || చతుభా
రప్రమాణంతు ముఖ్యకల్పేవిధింశృణు || ఏకబేరవిహీనైస్తుత్రింశ

ఖనాస్మికైః పరిచర్యాపరైః గణశంతీ నిగణశద్వారి భారాపురస్సరం
సవాద్యఘోషం మహానసాదానీతం సుసాధితంసోపదంశం సభక్ష్య చో
ష్యలేహ్యపానీయంవ్యంజనముద్ధాన్నాదిహవిహావిమాత్ర్యంవాభగ

ద్భారైఃప్రకల్పితం ॥ ఉత్తమోత్తమసంజ్ఞంతు భారాణాంతుత్రయం
త్రయం ॥ హానయేత్కృమయోగేన యథాస్యాదధమాధమే ॥ పం
చభారప్రమాణంతు ఏవంవాపరికల్పయేత్ ॥ పంచాశద్భారమాత్రం
స్యాదుత్తమోత్తమసంజ్ఞతం ॥ పంచపంచపరిత్యాగా దేవంసనవిధం
భవేత్ ॥ దశభారప్రమాణంతు యథాస్యాదధమాధమే ॥ తస్మాదూ
ర్ధ్వంతు గృహీయాన్మహాదనవిధాద్విజ ॥ సహస్రభారపర్యంతం వి
భవేచ్ఛానుసారతః ॥ మాత్రాధకంతుడులంక్రేష్ట మాధకత్రయక
ల్పితం ॥ అధమాధమపర్యంతం ప్రస్థప్రస్థంతుహానయేత్ ॥ ముఖ్యక
ల్పేభవేచ్ఛేష్టం సాధకద్రోణవినిమిత్తం ॥ ప్రస్థద్వయద్వయహాన
మాచరేత్తుయథాక్రమమితి ॥ సుసాధితమితిశాండిల్యే ॥ ప్రథమావ
రణేకుర్యాద్దివ్రీయావరణేపివా ॥ పచనాలయేతునైవేద్య మచక్షు
గృహేధవా ॥ అన్యగేహేతుయత్పాకం తదోజ్యంరాక్షసంస్మృతం
కృమిభిఃపుత్రనాశస్సృత్యై దాకరవినాశనం ॥ పాషాణైర్గరణంవిధి
అశన్యావహ్నినాజలైః ॥ నారదీయేచ ॥ నదద్యాన్మంత్రహీనంచ పా
కహీనంవివణకం ॥ విస్రావితంగంధదుష్టం నిరీక్షితమదీక్షితైః ॥ అప
కృమతిషక్వంచ ప్రమాణరహితంతథా ॥ అన్నభాండగతంతద్వద
కాతపహతంతథా ॥ కేశపాషాణసంపృక్త మంగారతుషిసంయు
తం ॥ తంకులేపిక్రిమియతం చర్మదార్వాదిసంయుతం ॥ తథైవపాశ
సంపూర్ణ మభిఘారవివణకం ॥ అవ్యంజనమభక్ష్యంచ దధియక్తమ

వదగ్రమాజ్ఞానాదిశుద్ధదేశేవివ్యస్య అస్త్రమంత్రేణప్రోక్ష్య వమణా
పరిషీచ్య ప్రణవేనాహాణం భగవతేదత్వా హవిషః ప్రాగ్నద్వహన
స్థావనాదికంకృత్వా సురభిముద్రాంతస్తంత్రేణప్రదశ్య అఘ్నఃపు

భావితం || ఏవందుష్టహవిజ్ఞాత్వా వజ్రయత్వాక్షిపేజ్జలే || వజ్రే
తంతుహవిర్తోహ ద్యదిదద్యాత్తువిష్ణవే || నిష్ఫలంపూజనంచాస్య వినా
శంచాధిగచ్ఛతి || తత్రతద్దోషశాంత్యర్థం మష్టోత్తరసహస్రకం ||
మూలమస్త్రంజపేత్సత్సాద్దోషాత్ప్రముచ్యతే || ఇతినారదీయే ||
హవిఃప్రకరణే || విష్ణుహస్తమిత్యత్ర || పాద్యైః దీప్తోవిధౌ || గురుశ్చ
మూఢ్నిశిష్యస్య హస్తేధ్యాత్వాబ్జమండలం || హస్తేస్య సెద్విష్ణుహ
స్త్రం తతశ్శిష్యస్యదేశికః ఇతి || అబ్జమండలమిత్యత్ర || విష్ణుసంహి
తాయాందిప్తితీయాధ్యాయే || స్వహస్తేనకలంధ్యాయే దంగులాదిక
మాదరాత్ చతుర్ద్వారంపురంతచ్చ బ్రహ్మతీర్థాద్యనుక్రమాత్ ||
మధ్యపద్మంయథాప్రోక్తం పత్యాణ్యంగులయస్సృతాః || విష్వక్సేనే||
వ్యంజనానిప్రకృత్య || శ్లో || కదళీఫలసామ్యేషు సారముద్భృత్యనారద||
సాత్రైరిక్షిప్యదేవా య దద్యాచ్చమాదివజ్రయేత్ || వజ్రేణంవ
జయేద్యత్నాత్ నివేదయతియోమునె || సాపూజానిష్ఫలంయాతి
నవదోషవివృద్ధిక్రమే || ఫలానియత్నపక్వాని వజ్రేనీయానియత్నశః||
కదళీఫలమేకంతు యత్నపక్వంతుగృహ్యతే || హవినిధానక్రమచూ
హ||సారమేశ్వరే || అచ్ఛిన్నానినువృత్తాని కదళ్యాదిదళానిచ||ప్రాగ్రా
ణ్యదగ్రాణి బహుశఃక్షౌళితానిచ || మధ్యకంపాయసద్రోణీం గుడా
న్నపరిపూరితాం || ప్రతిష్ఠాప్యాధపరిత స్త్విన్యామ్యాహ్వాప్రకల్పయే
త్ || శేషభోజనప్రయోజనచూహశ్చతౌ || తదన్యప్రియమభిపాథౌ

ష్పంనిశీష్య విష్ణుహస్తేనస్పృష్ట్యా నతగాత్రోగ్రాసమద్రయా దేవ
స్య త్వేతిమంత్రే హవిరాదీని పృథక్పృథక్భవద్దక్షిణకరే ఏకవారం
త్రివారం పంచవారంసప్తవారంవా ధ్యానయోగేనవిన్యస్య ఆదాయా

శ్వాం || నరోయత్ర దేవయ ప్రామదంతి || ఉరుక్రమస్యసహిబంధురిథం
విష్ణోఃపదేవరమేమద్భవతః || అస్వాధః || అన్యవిష్ణోఃప్రియంత
త్పాదఃతన్నివేదితమన్నాదిక మశ్వాం దేవయ ప్రానః దేవారాధకాజ
నాః యత్రమదంతి యస్మిన్నివేదితే హృష్యంతి నివేదితం తీర్థంప్ర
సాదాదికం స్వీకృత్య పుష్టాభనంతీత్యధః || ఇత్థా ఇత్థంప్రతిదినం
వత్సమానః ఉరుక్రమస్య విష్ణోః బంధుఃసవీవాతీవాభిమతః పరమే
సంవృత్తృష్టై మధ్వే మధువద్యోగ్యతమే విష్ణోఃపదే ఉత్సః ఉత్సు
కః || ఇతి అన్యత్ర || పదోద్భవే || భాజ్యాసనంతతోదద్యాదఘృత
దైవ్యరుపచారకైః | దేవచూరాధ్యవిధివల్ల క్షీకంచజనాదనం |
నివేదనైశ్చవివిధై భక్ష్యైభోజ్యాదిభిస్తతః | ఫలైరపితథామూ
లైః శ్రీనీశాసహితంహరిం | దేవస్య త్వేతిమస్త్రేణ మూలమస్త్రేణ
వాపునః | త్రివారమేకవారంవా పంచవారమధాపివా | సప్తవారం
హరేఃపాణౌ నైవేద్యంతత్సమపయేత్ | అఘృతాదిభిస్సమభ్యచ్య
తాంబూలందాపయేత్పునః | విష్వక్సేనాయనైవేద్య మశేషంతత్స
మప్యచ | ఇత్థంభోజ్యాసనాంతేతు ప్రసాదస్వయమాచరేత్ | దత్వా
స్వగురువేపూజం అచక్షఃస్వయమాహరేత్ | పరిచారకముఖ్యా
య సవేషాంక్రమతోదదేత్ | తతశ్శయ్యాసనంవిష్ణో రారభేత్త్రి
యాసహేతి || అనంతాఖ్యై || పాణినాదక్షిణేనైవ దద్యాద్దోకణ
ముద్రయా || తృపంచనవమేకేన దాపయేత్క్రమయోగతః || భక్త్య

దాయ భుంజానంవిభావ్య పానకంపానీయంచాముద్రాప్రదశశేన
భోగదానమంత్రేణనివేద్య ఆచమనంసమప్యే ధ్యానేనాచమనోదకే
న కరమాస్యంచప్రత్యక్ష్య తేనైవ్రాదకేనగండాపంసమప్యే శు

భోజ్యాన్నపానాదీ స్ఫుగవద్దక్షిణైకరే || నివేద్యదేవదేవేశం మూలమం
త్రేణమంత్రవిత్ || లక్ష్మీంనివేదయేత్తద్వద్వస్థుధాంచనివేదయేత్ |
అముద్రాప్రదశశేనఇతి | అనంతాఖ్య | నైవేద్యానిచసర్వాణి
ప్రత్యేకంగ్రాసముద్రయా | అపూపాదిఫలాదీనిదశశేయేన్ముద్ర
యావినా | గ్రాసముద్రయాఇతి || పాద్మే || పంచాంగులీనా
మగ్రంతుసంయోజ్యకమలాసస | అన్వారభైనవామెన పాణినాదక్షిణై
నచ | నివేద్యంపరమాన్నాది ముద్రాసాగ్రాససజ్జకా ఇతి-అన్యత్ర
పంచాంగులీనామగ్రస్తు సంయోజ్యకమలాసస | సశీషేజానునీభూ
మా కృత్యావిష్ణోర్నివేదయేత్ || నైవేద్యతానిసర్వాణి ప్రత్యేకం
గ్రాసముద్రయా || అపూపాదిఫలాదీని దశశేయేన్ముద్రయావినా || ఏక
వారంత్రివారంవా పంచవారమథాపివా | సప్తవారంహరేపాణౌ
నైవేద్యంతత్సమపయేత్ || కారిదానంతతోదద్యాన్మధుపకపురస్స
రం || కారిదానమితిప్రోక్తం దేవస్యప్రీతయేధుగ్రవం || ఇతికపింజలై ||
నివేదితంతుయద్ద్యవ్యం చతుర్థావిభజేత్తతః || ఏకాంశంచసమాదా
య ఆచార్యాయప్రదాపయేత్ | శైషాంశంచసమాదాయ సపభ
క్తాస్ప్రదాపయేత్ || ఇతినారాయణసంహితాయాం || ఉత్సవాధ్యా
యై || పారమేశ్వరే || నైవేద్యంపురతోన్యస్తం చక్షుషాపరిగృహ్యతే
రసాభక్తస్యజిహ్వైగ్ర అశ్నామికమలద్భవ || ఆచార్యభోజనహీనై
దేవపూజాచనిష్ఫలా || యథాచాగ్నిముఖేభుజ్జేతథాకారిముఖేహరిః ||

ద్ధవస్త్రేణక రావాస్యంచవిమృజ్య చందనేక రావాల్ప్య ప్రణవేన ము
ఖవాసనివేదయేత్ ఉత్సాద్యంగబింబానాం పృథక్పృథక్పాత్రఫ
హవిరాదీనిపూర్వవన్ని వేద్యమూర్త్యేగస్థంభగమతంజితం తెఘండరీకా

ఆచార్యసుప్రసన్నేతు దేవదేవఃప్రసీదతి || కక్షిత్థస్యఫలయాతి యావ
త్కుంజరభక్షితం || తద్వత్సరస్తుగృహ్ణీయా త్తథాభోజ్యహరిన్వ
యం || ఇతిసంహితాంతరే || భగవద్వంశజాతానా మచక్షానాందినే
దినే || పరాధే పూజనంకార్యం స్వాధే చైవవిశేషతః స్నానాంతేభో
జనాంతేచ శయనాంతేచశాశ్శీః || అచక్షానాంవిశేషేణ పరిచా
రాయతత్పునః || సేవాజనానాంసవేషాం ప్రసాదందాపయేత్ప్ర
మాత్ || అన్యథావిపరీతంచే త్కోపయాతిజనాదనః || ఇతిఖగప్ర
శ్నసంహితాయాం || విష్ణుర్నివేదితాన్నప్రయోజనంచోక్తం || విష్ణుతి
లకే || తృతీయే || విష్ణుర్నివేదితాన్నేన శ్రాద్ధకర్తాణి కారయేత్ || భుం
జీతవిష్ణునైవేన్యం దేవీభ్యోపినివేదితం || చండాదిపరివారాణాం యద
న్నంచనివేదితం || తన్నభుంజీతమమజఃజలేగ్నావావినిషీషేత్ || ఆల
యేదేవదేవాయ యద్యత్తస్మైనివేదితం || తేనైవన్యగృహేవిష్ణుంతో
షయేదవిశంకితః || పాద్యేపి || హవిఃప్రకరణేవమేవప్రాక్తం || అన్యత్ర ||
అనంతాఖ్యే || ప్రసాదంకృపయాదత్తం విష్ణుభుక్తోజ్ఞతంయది || ఉప
వాసచ్ఛలాన్నాత్తితమాహుబ్రహ్మఘాతుకం ఆదౌమలకమా
త్రంతునైవేద్యంపురతొహరే || నాచామోనాగ్నిసంస్కారః ప్రాశ
యేదవిచారతః || అస్త్యైవణైహీనవణై సాంకరప్రభృతై
రపి || దృష్టంజగత్పతేరన్నం భక్త్యాసర్వాఘనాశనం || ఇతి ||
|| ద్వాదశాక్షరమస్త్రమిత్యత్ర || మస్త్రసిద్ధాంతినాంవాసుదేవ

క్షేత్యాదినాస్తుత్వా వాసుదేవద్వాదశాక్షరమంత్రయథావిధిజపేత్
 । ఇతి భోజ్యాసనవిధిః ॥

— ❀ ❀ —

జ ప వి ధి : .

తత్ప్రకారః । దేశికఃస్వాసనోపవిష్టః ప్రాణానాయమ్య భగవ
 దారాధనాంగవాసుదేవద్వాదశాక్షరమంత్రజపంకరిష్యే ఇతినంకల్ప్య ॥
 ఓం-వాసుదేవాయనమఃఇతిశిరసి ఓం-దేవీగాయత్ర్యైనమఃఇతిముఖే ॥
 ఓం-వాసుదేవాయనమఃఇతిహృదయే ॥ ఓం-హం-నమఃఇతిగుహ్యై ॥
 ఓం-అం-నమఃఇతిపాదయోః శుక్లోవణః దేవతాయాంభగవత్సమా
 రాధనేవినియోగః ఇతిప్రథమం ఋష్యాదిన్యాసనసంతరిం సృష్ట్యాది

ప్రాధాన్యాత్ తత్రతత్రపాద్యవిష్ణుపురాణాదిషు బహుధాప్రశంసితత
 యాతస్కంత్రస్యజపవిధిః ప్రయోగేదశితః పాద్యై ॥ ద్వాదశాక్షరమం
 త్రకల్పప్రకరణే ॥ గత్వాగత్వానివతం తెచంద్రనూయూదయోగ
 హః । సకదాపినివతం తెద్వాదశాక్షరచింతకాః । ఇతి । నను ద్వా
 దశాక్షరమన్త్రః అష్టాక్షరవత్ నశ్రుతిచోదితఇతిచేన్న నారదీయేషకో
 నత్రిశే ॥ అత్రమంత్రాస్తుయేకేచిత్పంచరాత్రైప్రకాశితాః । తెనవే
 వైదికాజ్ఞేయారహస్యంవైదికంత్యదం । పంచరాత్రమితిఖ్యాతంవేదా
 ధ్వప్రకటికృతమిత్యుక్తత్వాత్ తత్సమానమేవ ॥ అనంతాఖ్యై అష్టాక్ష
 రేణమోక్షార్థే శ్రీకామీద్వాదశాక్షరం । అష్టాక్షరంజపేత్సాయమ
 ధ్యాపన్నద్వాదశాక్షరం । ప్రాతశ్చవిష్ణుగాయత్రీద్వాదశాక్షరణంత్ర
 వేదా । జపకాలేభావనాక్రమమాహ ॥ సంహితాంతరే । జపకాలే

క్రమేణకరన్యాయసంచక్రత్వా ॥ ఓం-క్రుద్ధోల్కాయస్వాహా జ్ఞానా
యనమఃఇతిహృదయై ॥ ఓం-మహోల్కాయస్వాహాబలాయస్వాహేతి
శిరసి ॥ ఓం-వీరోల్కాయస్వాహా వీర్యాయవషట్ ఇతిశిఖాయాం
ఓం-ద్యూల్కాయస్వాహా ఐశ్వర్యాయహుమతిబాహ్వాః ॥ ఓం-
సహస్రోల్కాయస్వాహా తేజసే ఫణితి నేత్రయోః ॥ ఓం-తేజఃల్కాయ
స్వాహా శక్త్యై వౌషడితిశిరఃపరితః ఏవంషడుగన్యాయం ప్రాగ్వాద్దేహ
న్యాయసంచవిధాయ అగ్నిప్రాకారమంత్రేణాత్మనఃపరితొదిగ్బంధనంకృ
త్వా హృదయఃమత్రేయోగాసనాసీనంవాసుదేవం ॥ శ్లో ॥ చతుర్భు-
జముదారాంగం సవః లక్షణలక్ష్మితం శుద్ధస్ఫటికసంకాశ మయు తేందు
సమప్రభం । చారుహసంసుతాంమ్రోష్ణం కణాంతాయతలోచనం
నిర్ధూతపద్మరాగాభ దంతచ్ఛువినుశోభితం । మహోరస్కంమహా

జపేన్నాత్రంనద్రుతంనవిశంబితం ॥ లక్ష్మీకృత్వాచ్యుతంధ్యాయస్తదధీన
మనోమతిః । అపిశంభగవద్బింబమాపీరాదవఃకోకయన్ । జసంసమా
వ్యవిధివన్నయసేన్నయికృతంజపం । అక్షమాలయాఇతి ॥ లక్ష్మీతంత్రే ॥
చతుర్వింశే । అక్షమాలాతథా కాయా నదృశ్యాప్రాకృతైర్యథా ।
అక్షస్థిమాత్రామణయః ఉత్తమాఃపరకీర్తితాః । ధాత్రిఫలాస్థినదృ
శా మధ్యమాఃపరీక్షితాః । అథవాబదరాస్థాభా శ్చైష్టమప్తశతా
త్మకం । తదధఃమధ్యమంప్రోక్తం తదధఃమధమంస్తృతం । సౌవ
ర్ణంద్రవ్యసిద్ధ్యథః పుష్ప్యధోపిత్పకమణిః । రాజతంత్రామరూపంతు
మేధావీర్యజయూప్తయై । త్రాపుషంయక్షిణీసిద్ధౌ సై సంయక్షుఃపి
శాచయోః । వేతాశనాధనాధఃతు రీతిజంకాంస్యజంతుతత్ । అక్ష
మాత్రంపరిజ్ఞేయంనాగవన్నగనాధనై । ఆయనంక్షుద్రకమాధః

బాహుం ప్రసన్నేందునిభాననం । సుభూలలాటంసుముఖం ఘనకుం
చితమూర్ధజం । తటిచ్చతసహస్రాభ వీతనిరులవాసనంపాపిపాదత
లాంభోజం పుండరీకాయతేక్షణం । శ్రీవత్సాంకంకిటాదినవాభర
ణభూషితం పద్మచక్రగదాశంఖ ధారిణంకాస్తుభోరసం । దివ్యగంధా
నులిప్తాంగదివ్యమాలావిభూషితం శేషాహిభోగేవిపులె సుఖాసీనం
మనోరమం । శ్రీగృహిసహితందేవం లలాటశ్వేతమృతస్మయా కృ
తోధ్వపుండ్రతిలక మండితంచండభానుభిః । నియుతైరయుతైశ్చం
ద్రైర్విద్యుత్కాలాగ్నికోటిభిః సమవేతైరివైకత్ర తేజఃపుజైవిశిష్ట
భిః । భ్రాజమానం దురాలోకందేహమండలనిగతైః భాసయంతం
జగత్సవం ధ్యాయామ్యాత్మానమద్యతమితిధ్యాత్వా చక్రముద్రాం
బద్ధామత్రవణాస్సృత్యేకంప్రణవసంపుటనేనవిశోధ్య శుద్ధమత్ర

మితిధాతుమయోమణిః । మోక్షాయశాంతయేచైవ స్ఫటికోమణిరు
చ్యతే । సాభాగ్యైవైద్రుమఃకాయః పాత్రదీప స్తుముక్తయే । శాం
తయేముక్తయేపుష్ట్యే తులసీమూలజోమణిః । సవసిద్ధికరఃపాద్మో
మణిశ్యాంభుశ్శీయైమతః । ఆయుఃప్రజాయశోదస్స్యా న్నాక్తికోమణి
రుత్తమః । ఆదవ్యాదేకమేతేషాం శుభకాలెగుణాధికే । అస్త్రేణగం
ధతోయేష మాళయేత్తదసంతరం । స్నానకాపాసజోణానాంకృత్వా
సూత్రంనవందృఢం । త్రిగుణంత్రిగుణీకృత్య చతుర్థావాయుధాధృఢం ।
క్షౌళయిత్వాస్త్రతోయేష తేనైవగ్రథయేన్మణీమ్ । అనూనానధికాం
స్తుల్యానచలన్గ్రథితాన్తరామ్ । ఇష్టసంఖ్యామణిప్రాత సూత్రా
న్తద్వితయోపమం । మణింప్రకల్పయేన్నేరు మక్షమాలావిధిస్త్యయ
మితి ॥ తత్రైవలక్షమాలాప్రతిష్ఠాచద్రష్టవ్యా । అన్యత్ర ॥ జ్ఞానా

మక్షమాలయా వణమాలయా దక్షిణహస్తకనిష్ఠాప్రథమపవాత
రభ్యా నామికాపవాంతంవా అష్టోత్తరశతవారా నష్టావింశతిమేవ
వా అష్టావాద్యంతయోబీజప్రణవసంపుటితం యథాతథాజన్తా ప్ర
ణవేనజపముపసంహృత్య సపుష్పదకమాదాయ ॥ శ్లో ॥ పుండరీకా
క్షువిశ్వాత్మస్మృతమూర్తైజనాదేన గృహశాస్త్రిస్థపనాథమమదీనస్య
శాశ్వతైతి మూమంత్రసహితం భగవదగ్రవిసృజ్యస్వాసనేఽస్త్రమం

ణవే ॥ అంగులీజపసంఖ్యాతు మేకమేకగుణంభవేత్ ॥ ఏకాదష్టగు
ణందద్యా త్పుత్రజీవైదేశాంశకం ॥ శతంస్యాచ్ఛుఖమణిభిఃప్రవా
హైస్తునహస్యకం మాక్తికైదేశసహస్రంతు రాప్యస్తులక్షముచ్యతే
స్ఫటికైదేశలక్షంతు సువజ్రైఃకొటిరుచ్యతే ॥ వద్మాక్షైదేశశకో
టిస్తు శ్వేతపద్మాక్షకేమితం ॥ కుశగ్రంధిశ్చతుశసీ అనంతాగణికాభవే
త్ ॥ వణమాలయాశ్చ ॥ మన్తశాస్త్రైః ఇతీరితాసకలజగత్ప్రభావినీ
కృమాత్కృమాద్గుణితమహాణవమాలికా అభీష్టసాధనవిధయేచ
మన్త్రిణాంభవేన్ననుప్రతిపుటితాక్షమాలికా ॥ అస్యాధాః ॥ అకా
రంసబిందుకం ॥ పూర్వముచ్చాయాభీష్టమన్త్రం జపేత్ ఇత్యై
కోజపః పునఃఆమితి సబిందుకముచ్చాయానంతరమభీష్టమన్త్రం జ
పేదిద్వితీయజపః ఏవంకృతేపంచాశద్వారం జాయతేపునఃక్షకారం
మేరుస్థానీయం మన్తగ్రహీతం కేవలంజపేత్ పునఃప్రతిలోమాథకం
పూర్వంమన్త్రంజపేత్ తన్మంత్రాంతేశఃఇతి శకారం సవినగముచ్చ
రేత్ పునరపిమన్త్రః ఏవమకారాంతం జపశతవ్యః ఏవంఅనులో
మేన ప్రతిలోమేనచ కృతేమాత్మమంత్రేణ సంపుటితాభవంతి ఏవం
కృతేశతసంఖ్యాపూయతే తత్ప్రతిష్ఠోత్తరశతసంఖ్యాపేక్షాయాంస్వ

త్రంవిన్యస్యయథావిధికారిప్రదానంకృత్వా నిత్యహోమాధంపాకాలయంయాయాత్ । ఇతిజపవిధిః.

—————:0:—————

నిత్య హోమ విధిః .

————— ❁ —————

అథనిత్యహోమః । తత్రత్యాగ్న్యగారద్వారపూజాం గర్భాగ్రహద్వారవత్కృత్వా కుండస్యపశ్చిమేదక్షిణేవాసనేసముపవిశ్య ఆత్మనోదక్షిణేపాశ్వేషుష్పభాజనం జలపూణకరకం వామేహోమద్రవ్యాణ్యవస్థాప్య నిత్యాగ్నింసంధుత్య కుండాద్బహిరింద్రాదీనక్షత్రైరభ్యర్చ్య అగ్నిమధ్యమూలమూర్తిస్థంమూలసమానాకారంభగవంతంధ్యాయకమూలమంత్రేణ ఘృతాక్తసమిధాంశతం తదధంపాదమప్టేవా నృసూక్తేనప్రత్యచం ఆజ్యావసిక్తచరుం మూలమంత్రేణ సమిత్సంఖ్యయాజ్యోహుత్వా శాంత్యాదికామనాయాం తత్రద్రవ్యంచ జహ్వభేదేనజుహుయాత్ సుగత్యైకుక్కుటాండప్రమాణంఘృతాప్లుతంచరుపిండం ససమిద్దభకుసుమంనిశీప్య మూలేనస్వాహం తేనస్విష్టికృతంహుత్వా పంచోపనిషద్భిరాజ్యేన ప్రతిమంత్ర

రాదివర్గాష్టకేనవా పంచవర్గాదియాది త్రితీయాంతైవక్షణైకరప్తభిర్వా సంయోజయేత్ ఏవంఅనుహోమ విలోమక్రమేణ మాతృకాక్షమాలయాజపఃకార్యః ఎవంజపతః సవకమత్రాః ఝడితిసిద్ధంతి।సోత్తరీయమితివిష్టుతిలకే ॥ దేవాచక్షునాయాంయోగేచ । జపేస్వాధ్యాయకమణిఉత్తరీయంద్విజైధాకాయముపవీతవదబ్జః।ఆపస్తంబస్మృతౌ ॥ స్వాధ్యాయాచామపూజాసువస్త్రంయజ్ఞోపవీతవతోధా

మహోత్తరశతమష్టావింశతిమహావా సుకల్పపూర్వకం ప్రాయశ్చిత్తా
 ధంమలత్వా ఆజ్ఞేనస్మచమాపూర్వ సమిద్ధభావతత్రనిశ్చిప్య
 స్రువేణాభిఘోరహస్తాభ్యామానాసముద్ధృత్య మూలమంత్రేణపూర్ణా
 హుతింహుత్వా జలేనస్మచమాపూర్వ కుండంవమణాపరిషిచ్య పరి
 షేకావశిష్టవారిణాన్వశిరసిప్రోక్ష్యగంధాదిచతుర్భిరగ్నిమాతృనః
 పురతోభ్యచ్య భస్మనాతిలకంఘృత్వా గభాగేహంప్రవిశ్య ॥ శ్లో ॥
 భక్త్యా యదగ్నే విహితం యథాశక్తియథావిధి । ఆరాధనంత దేవేతి
 గృహాణవరమేశ్వర ఇత్యుక్త్యాదకదానేన హోమంభగవతేనమ
 వయేత్ ఇతినిత్యహోమవిధిః ॥

నిత్యోత్సవవిధిః.

అథనిత్యోత్సవః ॥ నిత్యహోమాంతే శుక్లాంబరధరం సోత్త
 రీయం ఊర్ధ్వపుండ్రశోభితం పంచాంగభూషణభూషితం సోష్ణిషం
 సామ్యం గరుడాస్థనాభావితం దీప్తితపరివారకమాహూయ తన్నా

యంవివ్రేణవిధిపదన్యథాకమనిష్ఫలం ॥ ఊర్ధ్వపుండ్రమితి ॥ వ
 శ్యాభీరక్తయాశ్రీచూణపీతయాశాన్తికామికః । శ్యామయామో
 ష్మకామీచశ్వేతయాచోర్ధ్వపుండ్రకం । వతిదీపాకృతించైవవేణుప
 త్రాకృతింతథాపద్మస్యముకళాకారముత్పలం మకుళాకృతిమత్స్య
 కూర్మాకృతించైవశంఖాకారమతఃపరం । పుష్టిప్రదేనాంగుష్ఠేనత
 జన్యాముక్తిసిద్ధయే ॥ వాంఛితార్థప్రదాయిన్యామునేనామికయా
 ధవా । ఆయుష్కామీమధ్యమయాఅంగుల్యాచాధదైవతాః । ఏతాభి

ఘ్నిః సువర్ణాః ద్యున్యతమపాత్రం విన్యన్య తండులైః పుష్పైరన్నేనవా
పూర్య తత్రద్వాదశదశపద్మమాలిఖ్య కణిః కాయామూలబింబాద్భ
గ వస్తంఛలబింబేష్వావాహ్య పాత్రస్థభగవత్పరితః ప్రాగాదిద్వాద

రంగులీభిస్తు కారయేన్ననఖై స్పృశేత్ లలాటేవాసు దేవంచహృదినంక
మణంన్య సేత్ । పృథ్వీమ్నందక్షిణేచాంసేలనిరుద్ధోత్తరాంసకే । జ
లనిమణితేనైవహూయధర్వపుండ్రంచతుష్టయం । మస్తకేకుక్షి
హృదయేకంరేదక్షిణపాశ్వయోః । వామపాశ్వేభుజేషుష్ఠే
పీఠరేకేశవాదికం । సాస్తరాశంఘుజంసౌమ్యంద్వాదశంవిష్ణుమందిరం॥
కుక్షిహృత్పాశ్వే శ్వయోచ్చైవబాహుభ్యాంచక్రమౌభవేత్ ॥ షడే
తేష్టాంగులీదీర్ఘాశేషంచచతురంగులం । రేఖాణాంయవమాత్రం
స్వాదంతరాశంత్రయాంగులం । ధారణంబ్రాహ్మణానాంచజపహోమా
చనాదిషు । ఆయురారోగ్యరక్షాధంతస్యలాంఛనమేవవాపుండ్రం
పవిత్రంపాపఘ్నమూర్ధ్వపుండ్రధృతోభవేత్ । ఏవంధృతోధర్వపుం
ద్రైరన్యైశ్చాలంకృతోభవేత్ । ఇతిపరమేశ్వరేక్రియాకాండతృతీ
యాధ్యాయే । ద్వ్యంగులంత్రయాంగులంవాపిమధ్యేభిద్రంప్రకల్పయేత్ ।
పాశ్వేమంగులమాత్రస్తు ఊర్ధ్వపుండ్రస్యలక్షణం । నాసికాయాస్త్ర
యోభాగాః నాసామూలంప్రచక్షుతేకుక్షేదశాంగులంప్రొక్తం హృది
స్తవేష్టాంగులంభవేత్ । శాండిల్యే ఊర్ధ్వపుండ్రంమృదాధార్యం సా
స్తరాశంత్రయాంగులం లక్ష్మ్యసార్థంసుఖాసీనఃరమేహంతత్రనిర్విఘ్నః ।
ఇతివిష్వక్సేనె । గీతసతనాదికమితి ॥ పాద్మే ॥ సమతాశంసమంవా
ద్య మైంద్రాద్వాదిశివావిభుజః । బద్వాతాశవిధానంతు యమస్యదిశి
భ్రంగిణీ । నైఋత్యాంమల్లతాశంస్వాద్వారుణ్యాంమంగళాహ్వయం

శదేశేషు విష్ణ్వస్యని రుద్ధాంతమూర్తీస్తత్తన్మంత్రేణావాహ్య గంధ
పుష్పధూపమధువక్తైరభ్యర్చ్యన సూక్తాదినూక్తంస్వస్తివాచనా
దికంచ పరతాతేనపరిచారకేణ బింబేత్యోతనశ్చేత్తద్బింబం శిబికా
దాశిరసివారోష్య తేనసాకంప్రస్థాయ చుడాదిద్వారపాలాగరుడంచ
తత్తన్మంత్రేణగంధాదిభిరభ్యర్చ్య పురతఃశుచాదేశే తత్తన్మంత్రేణైవ
సోదకంబల్యన్నంప్రసీప్య వాద్యాన్యాఘోష్య నతఃనంకారయిత్వా

వాయవ్యాంజంఘతాళాఖ్యం కౌబేయాంభద్రశబ్దితం । ఐశాన్యాంక
కేశరీతాళం తాక్ష్యస్యగరుడాహ్వయం । భూతానాంబలితాళాఖ్యం
సేనేశన్యాపితాదృశం । అన్యేషామపిదేవానాం తాళంభద్రప్రశస్యతే ।
షడ్జమభాచగాంధారం మధ్యమంపంచమంతధా । ధైవతంచైవ
నిషదం పురహూతాదిషుస్వరాః । సప్తజ్జేయార్ధైవతస్తు భవస్యస్వర
ఇష్యతే । విలాసంసవతోభద్రం ఖేటకంచక్రమండలం । కాంతార
కుట్టిమంపుష్ట కుట్టిమంకటిబంధనం । వామజానూర్ధ్వస్మత్తంతు పురు
హూతాదికంస్మృతం । విష్ణుకాంతంఖగేశస్య స్మత్తంగయంచమధ్య
మం । స్మత్తంతువిష్వక్సేనస్య స్వస్తికంపుషభస్వరః । హస్తిస్మత్తం
గణేశస్య స్వరఃపంచమఇష్యతే । ధైవతంస్యాత్సన్వోస్మత్తం దుర్గా
యాస్సవఃమంగళం । అన్యేషామపిదేవానాం స్మత్తంస్యాత్సవః
మంగళం । గానంచధైవతంప్రోక్తం గాంధారంపంచమంతధా । దిక్షు
సర్వాసుసర్వేశామందిరావరణేశుచ । స్మత్తంగేయంచ వాద్యంచసా
కలేనసమీరితం । ఖగధ్వజందశయిత్వా మంగళాష్టకమేవచ । సన్ని
ధానేచదేవస్యసవత్రబలిరిష్యతే । నివేద్యత్రత్రతాంబూలం భక్ష్యం
చపుష్పకాదికం । సర్వేషావరణేష్వేపం స్థానంప్రతిసమూచరేత్ ।

సవితాసద్వజచ్చత్ర చామరాద్యుపబహుం సవేదవాద్యఘోషం ప్ర
థమాద్యావరణంగత్వా భగవత్స్సన్నిధావేవ పరివారాచారసవత్
తత్రతత్ర ద్వారపాలాదితత్తదావరణదేవానా మచక్షానాదిబలిదానాం
తంకృత్వా తత్త ద్వేయనతక్షానాదికంకారయిత్యా ప్రత్యావరణంపుథ
కృత్యతాంబూలాని భగవతేనివేద్య శంఖఘోషైరేవావరణ ద్వారే
భ్యోనిగక్షమ్య మహాబలిపీఠోపకంఠే మందిరాబిముఖంబలిబేరేణాన్న

కేవలాంబుజనాదేన ప్రాకారద్వారనిగక్షమః । నిగక్షత్యచమహాపీఠే
మందిరాభిముఖంస్థితః । దిక్షుసర్వాసుపీఠస్య వాదిత్రైఘ్నాపి తేభృశం
యోశితేపీఠికామూర్ధ్ని పూజయేద్విష్ణుపాషణదాక్షా । బలినీరవశే
పేణ దత్వాపీఠస్యమూర్ధాని । ఇతి । బలిద్రవ్యమితి ॥ సారసముచ్చ
యై ॥ ఉత్తమంకబళంప్రోక్తం మధ్యమం ముష్టిమాత్రకం ॥ అధ
మంత్యాహుతేర్థానం బలిమానంత్రిభాభవేత్ ॥ కపింజలై ॥ పా
రుణాదినిఘుత్యంతం పశ్చిమద్వారవేశ్మని ॥ బలింకుర్యాద్యధాన్యా
యంబలిపీఠేషువైమునై ఇతి ॥ శయ్యాసనమితి ॥ పాద్మేశయ్యాసనమ
నుక్తావపికథం గ్రాహ్యమితిచెన్న ॥ పాద్మనిత్యోత్సవాంతే ॥ భాస్కర
సోదయాత్పూర్వం బహవస్సూతమాగధాః । ప్రబోధయేయదేవ
వశం స్తువంతోవాద్యవాదనైః । ఇత్యుక్తశయ్యాసనావేషితగ్రహణా
నుజ్ఞయా అనంతాఖ్యోక్త శయ్యాసనమనుసృత్య ప్రయోగేతద్విధి
ప్రదశ్చనాత్ ॥ అనంతాఖ్యై ॥ పుష్పంజలింతతఃకృత్వా ప్రాథమ్యే
ద్వేశికోత్తమః । శయ్యాసనంతతొదద్యా స్మృదుతల్పసమన్వితం ।
శిరోపధానసూయుక్తం పాదగండుపశోభితం । అఘృణంపాద్యంతథా
చామం పాదుకాంపాదపీఠకం । గంధమాల్యానులేపంచ ప్రకీర్యా

మూత్యావాసాధం ఆస్థాయ పీఠస్యపరితో వాదితేషాద్భుష్యమూ
 గేషు మహాబలిపీఠమూధానంప్రత్యక్ష ఓం-విష్ణుపాఠః దేభ్యోనమః
 ఇతి తత్రగంధాది చతురుపచారపూర్వకం బలిద్రవ్యశేషం నిశ్చే
 షంప్రక్షిప్య బలిబేరం మహాబలిపీఠప్రాదక్షిణ్యేన ధామప్రవేశ్య ము
 ఖమంటవె పాదుకెనమప్య యానాదేరవరోప్య తత్రభద్రపీఠే స్త్రాజ్ఞ
 ఖమవస్థాప్య ఔపచారికసాంస్పర్శికా భ్యవహరికైర్భాగైః పరితో

స్సుక్తపుష్పకైః । తస్యోపరియజ్ఞేదేవం శ్రీభూమినహితంవిభుం । ప్రా
 పణాతపణజలగ ముఖవానపురస్సరం । ఏతచ్ఛయానసంప్రోక్తం
 నమస్కృత్యతుదేశికః । కోటిముద్రానమస్కారం పుష్పాంజలిసమ
 న్వితం । సవంన్యూనాతిరిక్తంచ మయాపూర్వంహియత్కృతం
 తత్సవం దేవదేవేశ క్షంతుమహాసిమేప్రభా॥ఏవంహిప్రాథమేద్దేవ
 ముద్వాసనమథాచరేత్ । ప్రజ్వాల్యనిత్యదీపంవై నమస్కృత్యపునః
 పునః । ప్రదక్షిణంనమస్కృత్య దండవద్దేహబాహ్యతః మూలమం
 త్రంజపిత్యాతు స్వగృహంసంప్రవేశయేత్ ॥ ఏవంసంపూజయేద్దేవంత్రి
 కాలావాధదేశికః! తద్దామఃప్రాప్నుతేబుద్ధిం తద్రాష్ట్రంచతథైవచ
 సుభిక్షుంక్షేమమారోగ్యం పుత్రశ్శ్రీకీర్తివధానం । తస్మండలాధిపస్యా
 పి సవసిద్ధిభావిష్యతి ॥ ఏవంసంపూజయేద్దేవం సాయంప్రాతర్దిన్
 దినెఇతి ॥ కవాటంబధ్వేతి ॥ విష్వక్సేనే ॥ కవాటంబంధయేత్పశ్చాద్దే
 హంకృత్వాప్రదక్షిణం । సంధ్యయోరంతరేకాలక వాటంసవిమోచ
 యేత్ । అకాలెబింబదశైతునుకృతంతునిశ్యతి । ఆస్థానస్థస్సదాసే
 వ్యఃవిమానస్థస్తకాలతః స్వగృహేనవదాసేవ్యఃమధ్యరాత్రంవివాప్ర
 భుః । అన్యత్ర । కవాటోద్ఘాటనంకృత్వా అకాలెబింబదశానం గ్రా

వ్య ఉపహారాస్పృదశ్యః గభః గేహం ప్రవేశ్య పాత్రస్థేబింబస్థేవాభ
గవతి మూలబింబేనసంయుజ్యమానేనతి న్యూనీభావనమాధాతుం
నృత్యమంటపే గేయవాద్య ఘోషశుద్ధతాండవానిసేవకాఃకువీరకా
॥ శ్లో ॥ మహావాతాదిసంక్షోభేననిత్యోత్సవమాచరేత్ । బలిప్రదా
నమాత్రస్తుకుర్యాచ్చసతినంభవే ॥ బలించండప్రచండేతుకేవలంవావి

మనాశశ్చదుభిక్షోరాజారాష్ట్రంచనశ్యతి ॥ ఆరాధనకాలవిభాగమా
హ ॥ పాద్మే ॥ ఆరాధనకాలంద్వాదశధావిభజ్యతేషు ఉత్సవావసి
తంశ్రేష్ఠమారాధనముదీరితం । హోమాంతంమధ్యమంపాక్షం ప్రా
వణాంతమధాధమం । త్సుద్రంతుధూపదీపాంతమధమారాధనంభవే
త్ । ఇత్యారభ్య కాలభేదేషుసర్వేషుశ్రేష్ఠంకాలత్రయందిదుః ॥
ప్రాతర్మధ్యందినంరాత్రిర్ముఖ్యంచకమలాసన । అవశ్యంభావినాతేషు
బలినిత్యోత్సవాపుభౌ । హోమపయంతమన్యత్రకాలభేదేషుశస్యతే
ఉత్సవాద్యంగింబానిసేనాన్యంవిహగేశ్వరంచండప్రచండౌద్వారస్థా
నవకాలేషుపూజయేత్ ॥ అన్యత్రపారమేశ్వరే ॥ శ్రేష్ఠంప్రధానకా
లేవైత్రిషుకాలేషువాపునః ॥ యథావన్నత్రవిన్యాసంస్వాత్మనఃకరదే
హయోః ॥ హృద్యాగంస్థానసంశుద్ధిసాయామాం భౌతకీంతధా ॥
నిత్యంప్రభాతికేకుర్యాదన్యత్రేచ్ఛానురూపతః ఇతి ॥ హోమవర్యంతమి
తి॥పారమేశ్వరే॥ ముఖ్యకల్పేతుహోమాంతం నిత్యనైమిత్తికాత్మికాం
పూజాంక్రమేణవైకుర్యాత్తత్తద్ధోమావసానికాం ॥ అనుకల్పేతుజ
స్యాంతం యాగానంతరితేషువై॥యాగేషుహవనానైషు నిత్యనైమిత్తి
కాదిషు ॥ తత్తద్వాగంజపాంతం చక్రమాత్కృత్యాతతఃపరం ॥ త
త్తద్ధోమాన్తునిశ్రేష్ఠక్రమాత్కుర్యాద్యధావిధిఅనుకల్పేషు యాగేషు

నిషీ పేత్ ॥ తయోమధ్యేతుపురతోమూలమం త్రేణాసాధకః భూతే
భ్యోనమఇత్యేవంప్రసీ పేతోద్దకంబలిం । ఇతినితోత్సవః ॥

— ❁ —

శ య్యాసనవిధిః .

— ❁ —

అథ శయ్యాసనం ॥ రాత్రాపుత్రవాంతమారాధ్యపుష్కైరం
జలిమాపూర్య ॥ ౧ ॥ స్వామికలక్ష్మీ శభగవనసంజ్ఞపురుషోత్త

ఉపకాలోదితేషువై ॥ ఆసనాఘ్నేతతః పాద్యమాచామంసప్రతిగ
హం గంధంమాల్యంతథాదీపం ధూపంమాత్రాంక్రమేణతు ॥ దత్వాభో
జ్యావసానంక్రమాత్కుర్యాద్విచక్షణః । కర్పూరదీపవతీంచ అన్న
దీపంతథైవచ । పిష్టదీపంచతుర్థం చక్షీ పేద్భూహాపునస్సృజేత్ ॥ ప్ర
దీపైస్తుమహాజ్వాలైస్తిలైలాజ్యపూరితైః । అభుక్తాహతసుశ్వేతరంజ
తైర్వస్త్రవేష్టితైః ॥ ఇతి ॥ అష్టాంగపూజనమూహసంహితాంతరే ॥
హృద్యాగమాద్యమంగుస్యాద్యోగేపీరేప్రపూజనం ॥ ద్వితీయమంగం
న్నవనం తృతీయం వేషపూజనం ॥ తుర్యంభోజ్యాసనవిష్ణోః పూజ
నంపంచమతతః ॥ గురోశ్శుద్ధిప్రాశనంతుషట్కం నిత్యాగ్నిపూజనం ॥
సప్తమంతూత్సృప్రానిత్యశ్చష్టమంగమితీరితం ॥ అష్టాంగపూజనం
త్వేపం గర్భగేహేవిధీయతే ॥ చతుర్థాదిషడంగాంతం మంటపా
దిషుపూజయేత్ ॥ ఇతి శ్రీప్రశ్నై ॥ ఏకోనత్రింశే ॥ పారమేశ్వరసంహి
తాయాం ॥ యత్రద్వాదశకాలేజ్యాకతవ్యాభూతినిర్వరాత్ ॥
తత్రప్రాభాతికిం కుర్యాత్పూజామష్టాంగసంయుతాం ॥ అంగద్వయం
పాశ్చాత్యంవినావాతాంసమాప్యచ ॥ పితౄణాంసంవిభాగంచ అను

మ । శయ్యాసంసంయక్తిస్తంయోగనిద్రాముపాశ్రయేతి ॥ పుష్పాం
జలిదానేన మూలస్థంభగవంతంప్రాధ్యక్ష శయనబేరస్థం గంధపుష్ప
ధూపమధుపక్షైకరభ్యచ్యక్ష పాదుకేసమప్యక్ష మూర్తిపైదేవీ
సహితం శయనబేరం సలక్షణాంశయ్యాంప్రాపయ్య అఘ్నపాద్యా
చమనగంధమాల్యానిసమప్యక్ష పుష్పాంజలిమంత్రేణపుష్పాంజలింప్ర

యాగంయథోదితం ॥ దేశికస్వేచ్ఛయాకుర్యాన్నిత్యం మధ్య దినా
చక్షన ॥ త్రికాలేష్వేకమష్టాంగంషడంగంచాచరేద్ద్యయం ॥ ఇతి ॥
మూలబింబారాధనాసంతరం అంగబింబానాం మూలబింబవదారాధన
ముక్తమీశ్వరై ॥ మూలబింబం సమభ్యచ్యక్ష పురాసీరాజనాంతిమం॥
పశ్చాద్బహిష్కృతాన్బింబాన్ పూజయేత్తు యథావిధి ॥ పారమేశ్వరై ॥
అలంకారాసప్రకరణై ॥ పశ్చాదుత్సవబింబాని క్రమేణైవతు పూజ
యేత్ ॥ తత్రైవహవిఃప్రకరణై ॥ మూలమూర్తింసమభ్యచ్యక్ష కర్తా
చాభిస్సశక్తిభిః స్నాపయేత్కమబింబస్థంకలశైః ప్రాగుదీర్ఘతైః
॥ ఇతి ॥ నారదీయే త్రయోదశాధ్యాయే చ ॥ ఏకబేరాచక్షననిత్యం
మూలబింబేసమస్త్రవిత్ ॥ తత్రైవన్నపనం కుర్యాన్నైమిత్తికవిధా
వపి ॥ అన్యేషుకమబింబేషు కుర్వీతవిధినాప్రభోః ॥ అజసంబలిదా
శంచ తీర్థయాత్రామహోత్సవం ॥ బ్రహ్మస్థానం పరిత్యజ్యస్థితమస్థా
వరంస్మృతం ॥ తదేవబహుబేరస్తుబింబముక్తంమనీషిభిః ॥ సవైశ్శి
లాదిభిర్వింబంబహుబేరవిధాభవేత్ ॥ వినావాసహవాకుర్యాద్దేవీనాం
బహుబేరకం ॥ తత్రైవ ॥ అసన్నిధానైబింబానాం సవేశామేవమా
చరేత్ ॥ సవంవైకర్మబింబేస్త్రిన్నుత్సవంస్తవస్తధా ॥ తీర్థయా
త్రాంచకువీతచలబింబేపివాద్విజ ॥ తత్రైవైత్యవబింబేవాసవశమేత

కీర్త్య ప్రాపణతపణముఖవాసానినివేద్య నమస్కృత్య ॥ శ్లో ॥
సవంన్యూనాతీరిక్తంచమయాపూర్వంహియత్కృతం । తత్సవం
దేవదేవేశక్షుంతుమహాసిమెప్రభో ॥ ఇతిపుష్పాంజలింపునస్సమప్య
పునఃపునఃప్రణమ్య నిత్యదీపాన్పుజ్జ్వల్య బద్ధాంజలిః పృష్ఠమదక్ష
యన్ బహిరాగత్య కవచమంత్రేణకవాటంబధ్వా మంత్రోచ్ఛారణ

తస్మాచరేత్ ॥ సన్నిధౌసవంబింబానాం వ్యత్యాసంస సమాచరేత్
వినోత్సవవిధేర్ధౌతీతత్రకుర్యాద్యధాచుచి ॥ మన్త్రవిహీనాచక్షపూ
జనప్రత్యవాయమాహ ॥ సంహితాంతరే ॥ దృష్ట్వారణ్యమహావ్యా
ప్రం భీతోభవతిమానవః । అచక్షకం మన్త్రహీనంతుతథాభీతోజనా
దక్షనః । అగమ్యమానంచుత్తైభంవిహ్వలాంగోయథానరః । మన్త్ర
హీనంతథాపశ్యన్నచక్షకం విహ్వలోహరిః । దృష్ట్వామృగపతిచ్ఛా
యాంయథాద్రవతివారణః । అమన్త్రమచక్షకందృష్ట్వాతథాభీతో
జనాదక్షనః । సవందృష్ట్వానరభీత్యాకంపతేచయథాముహుః ।
అమన్త్రమచక్షకం దృష్ట్వాతథాయాతిజనాదక్షనః ॥ ఆలయాశ్రయ
బింబానాం ఆరాధనక్రమమాహ విష్ణుతిలకే ॥ ఆరాధనప్రకరణే ॥
దేవాచక్షనే సమాప్తేధ దేవీనామచక్షణంమతం ॥ ఆలయాశ్ర
తదేవానాంఅచక్షణంతదనంతరం । పుండేవాచక్షణతఃపశ్యాత్ స్త్రీ
దేవాచక్షణమిష్యతే ॥ పర్యాప్తైపూజనై తెషాంద్వారపాలాన్స
మచక్షయేత్ ॥ అనంతసేనశఖగ పూజనం తదనంతరం ॥ భక్త
బింబాచక్షణం కుర్యాత్ విహగేంద్రాచక్షణాత్పరం తదంతేబలిదా
నంస్యాత్ చండాదీనాంయథాక్రమం ॥ తీర్థప్రాశనక్రమస్తు ॥ పరమ
పురుషసంహితాయాం ॥ పూజాంతైస్థాపకస్సమ్యగ్విజ్ఞాస్యాధజనాదక్ష

పూజకం చక్రగరుడముద్రాదశశేన తౌద్వారరత్నాయాంనియోజ్య
ధామప్రపక్షిణంకృత్యాసాష్టాంగప్రణమ్యస్వగృహంప్రవిశేత్ ఇతిశ
య్యాసనవిధిః ॥

పాదాభ్యుత్తన్నదుగ్ధాభేసముద్భృత్యరమాపతేః ।

అరాధనప్రయోగాభ్యసవనీతం సమపితం ॥

సం స్పృహనాంతే తథావిష్ణోస్తీర్థంసేనాపతేద్దేవేత్ ॥ ఆచార్యా
యాచకోభూయః ప్రదద్యాత్తదనంతరం పశ్చాన్నద్వంశజాతాయ
పూజకాయప్రదాపయేత్ ॥ తతస్సాన్యతేనకానాంచ యథావశాశ్ర
మేషుచ । తీర్థాదికమశేషంచ ప్రదదేత్కృమతస్తథా । అన్యథా
విపరీతంచెత్కోపమిచ్ఛతిదేవరాట్ ॥ తీర్థం పిబతియోమర్త్యస్స
వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ చతుర్విధంఫలంప్రాప్యమమలోకే మహి
యతే ॥ వరాహే ॥ వస్త్రంచ ద్విగుణీకృత్యపాణౌపాణించవిన్యసేత్ ॥
తత్రతీర్థంప్రతిష్ఠాప్యత్రిపిబేద్బిందువజితం ॥ పరమాణుసమంతీర్థం
యావత్తుపతితంభువి ॥ తావద్వక్షాసహస్రాణి నరకేపరిమజ్జతి ॥ హిర
ణ్యగర్భే ॥ ప్రాశనంవిష్ణుపాద్యస్యత్రిభిరుక్తంచతుర్భుజ ఆద్యంత
యోప్రోక్షణంస్యాద్గంధపుష్పాణిధారయేత్ ॥ వరాహసంహితాయాం॥
అభిషేకావసానేచ విష్వక్సేనస్యపూజితః ॥ తీర్థందద్యాత్స్వగురవే
పీత్వాతీర్థం స్వయంగురుః ॥ సేవకానాంతతోదద్యాత్ ॥ సవేషా
న్తుయథాక్రమం ॥ యదిస్యాదవివేకేన పూజకఃకృతవాన్సునః ॥ స్నా
నాసనకృతంకర్మ తత్సవకంనిష్ఫలంభవేత్ ॥ శరగోపధారణక్రమ
శ్చోక్తః ॥ అచేకస్తుద్విజ్రక్తేష్ట బింబంవైష్ణవమూనితే ॥ వర్ణానాంశిర
సామధ్యే శరగోపంవినిక్షిపేత్ ॥ పునఃపూజాంసమారోప్య తత్ర

ఇతిభగవద్వంశజ కాశికకులతిలక ఫణిపురం శ్రీ కేశవభట్టాచార్య
 విదుషా లబ్ధ పాంచరాత్ర తత్త్వజ్ఞేన తస్యతనుజన్మనా
 మహీశూరపురీ రాజధానీవిద్యోతమాన శ్రీ ప్రసన్న
 కృష్ణారాధన దురంధరేణ ఫణిపురం రంగస్వామి
 భట్టారక శర్మణావिरचितః షడాసన
 యుక్త ఆలయ భగవదారాధన
 ప్యయోగః

తిష్ఠంతివై హరిః || ప్రాయశ్చిత్తం కిమిత్యక్తే శరణోపన్య పద్మజ ||
 అచక్షుఃకన్యపవిత్రస్య స్పృశమాత్రేణ శుభ్యతి || ఇతి || విష్వక్సేన
 || ప్రసాదదాపనక్రమః || సఖకూబరే || అపితం దమనీమాలాం పా
 త్రేనిషీప్యదేశికః | ఆచార్యుః క్షుత్పిజాంచైవ సేవకానామతః పరం |
 వైష్ణవానాంచ భక్తానాం వర్ణాశ్రమవిభేదతః | ప్రసాదంశిరసాభ
 క్త్యా యోబిభత్తి నరొత్తమః | తస్య కాయగతం పాపం తత్క్షణాదేవన
 శ్యతి | తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన ప్రసాదంధారయేత్సదా | శుభంచ
 వాంఛితార్థాం చ జ్ఞానదంచామృతం ప్రదం | తస్మాద్భాగవతాదీనాం
 ప్రసాదం దాపయేత్క్రమాత్ | అన్యత్ర మాకంఠేయే || తీర్థం
 ప్రాసాదం సీత్యాచ ఆచార్యా యప్రదాపయేత్ | యతీనాంచ ము
 నీనాంచ వైష్ణవానాంతథైవ చ | దీక్షితబ్రాహ్మణానాంచ దాపయే
 త్క్రమయోగతః క్షుత్రియాణాం విశాంచైవ శూద్రాదీనాం యథావిధి ||
 ఇతి కాశికకులతిలకేన ఫణిపురం శ్రీ కేశవభట్టాచార్య తనుజన్మనా
 ఫణిపురం రంగస్వామిభట్టారకేన విరచితా భగవద్గ్రాంథికా
 స మాప్తా

శ్రీయైనమః

అగ్ని ప్రతిష్ఠా పన విధిః .

—:0:—

కేశవార్యగురుపూజాసంతతిం వాసుదేవపదపద్మశేఖరాం ।

సాంచరాత్రపరిశీలనోద్యతాం భావయామినతతందయానిధిం ॥

శ్రీరంగరాజఃకురుతే కేశవాయతనూద్భవః ।

అగ్నికాయప్రయోగంతు పాద్మతన్త్రనముద్భవతం ॥

కుండస్యస్థండిలస్యవా పశ్చిమేదక్షిణేవాపాశ్వైః ఆచార్యః ఆన
నెసముపవిశ్య ఆత్మనోదక్షిణేపుష్పభాజనం అన్యనిహోమద్రవ్యాణి
వామేవిన్యస్యకుండస్యోత్తరపాశ్వైః ప్రాగగ్రంచతుర్వింశతిదర్భానా
స్తీర్య తేషు ॥ శ్లో ॥ ఆజ్యసాత్రంచరుస్థాలీం ప్రోక్షణీంసమిధఃకుశా
ప్రణీతాంతంమలాంస్తాయం పరధీన్యక్కువౌతథా ॥ దవీమగ్నే
విహరణం వ్యజనానిచమేక్షణం ॥ శుష్కంచకాష్ఠంఘంటాంచ గం
ధద్రవ్యంచసాక్షతం ॥ ద్వంద్వశస్త్రీరశ్చీనం పశ్చిమతఃప్రాగపవగమా
సాద్య ప్రాణానాయమ్య హోమాధామగ్నిప్రతిష్ఠాపనంకరిష్యే ॥ ఇతి
సంకల్ప్యకుండస్థంషిలేవాప్రాగాయతా ఉదగాయతా తిసస్తిస్థారే

తిస్థారేఖాఇత్యత్ర ॥ కపింజలె ॥ యామ్యాదిచోత్తరాతస్తు
ప్రథమంవిలిఖేద్బుధః । పశ్చిమాదిస్తుపూవాంతం పశ్చాతస్సుమ్ముల్లి
ఖేత్క్రూత్ ॥ జయాభ్య ॥ ఉల్లిఖేదస్త్రరాజేన దభాకాండేనయ
త్తుతః ॥ ఇతి. అభ్యుత్యేత్యత్ర ॥ విష్ణుతిలకె ॥ జలమాదాయహస్తే
న దక్షిణేనాథదేశికః ॥ అవాక్కరితలంకృత్వా సేచనంతదమ్రోక్ష

ఖాదభఃస్వయేన మూలమగ్రతేజోల్లిఖ్యదభఃస్తంభేనాద్భిరభ్యుక్ష్య
మధితంతాకికంవాగ్నిం కుండమధ్యేనిభాయ ప్రజ్ఞావల్య ఆద్రఃపాణి
నానఖవృషమదశఃయః ప్రణవేరపరిసమూహ్య ॥ శ్లో ॥ ప్రాగగై
రుదగగైశ్చదభైఃపంచభిరేవవా ॥ సప్తభిర్నవభివాఃపి యద్వై

ణం ॥ కరేణజలమూదాయ ఊర్ధ్వఃంగుప్తేనముష్టినా ॥ అభితస్సేచ
యేత్తత్ర హ్యభ్యుక్షణముదాహృతం ॥ హస్తేనవారిసంగృహ్య తత్తలం
చాప్యథోముఖం ॥ సంసేచనస్తుయత్కుర్యాత్తత్ప్రోక్షణమితీర్యతే ॥
మధితంతాకికాగ్నిమితి ॥ తదుక్తంవిష్ణుతిలకే ॥ నిత్యాగ్నివృద్ధిత్యు
క్తోఉత్సవాగ్నియుఃవాభయేత్ ॥ దీక్షాశాంతిప్రతిష్ఠాదా బాలాగ్ని
రభిధీయతే ॥ అరణ్యమధితోవహ్ని బాలసంజ్ఞశ్చతుర్ముఖ ॥ సూర్య
కాంతశిలాజన్మా యశావ్వనాగ్నిరుదాహృతః ॥ వృద్ధాగ్నిరుచ్యతేబ్ర
హ్మః శ్రోత్రియాగారసంభృతః తత్తత్కమానుగుణ్యేన వస్త్రింధ్య
త్వావిచక్షణః ॥ జహ్వభేదేనేతి ॥ అగ్నేజహ్వభేదాఃహోమఫలభేదా
శ్చసంహితాంతరేసాద్భేద ఉక్తం ॥ కాళీక రాశీసుమనా లోహితాధూ
మ్రవనహి ॥ స్ఫులింగినీవిశ్వరూపీ సప్తజహ్వఃప్రకీర్తితః ॥ కాశ్యా
స్తుమధ్యమస్థానం కరాశ్యాఃపూర్వదిగ్భవేత్ ॥ మనోజయాయాస్తా
గ్నేయః లోహితాయాస్తువారుణం ॥ సుధూమ్రాసోమనిలయా స్ఫు
లింగన్యనిలాశ్రయా ॥ ఐశాన్యాంవిశ్వరూపీతు ఏనంస్థానంస్మరేత్కృ
మాత్ ॥ జహ్వాయాంఽక్షిణేవక్త్రై ధూమ్రాయాంమారణాదికం ॥
లోహిన్యాంచవశేకారః కాశ్యాంకమఃచశాన్తికం ॥ సవఃసిద్ధిస్సృ
లింగిన్యా మాననదక్షిణేతరే ॥ విశ్వరూప్యాంరసజ్ఞాయా మణిమాది
మహాఫలం ॥ కరాశికావిజయదా పుష్టిదాచమనోజవా ॥ కాష్ఠ్యం

కాదశసంమితైః ॥ గంధీకృతాగ్రదవ్వందై వ్యపంచవింశతినిష్ఠితైః ॥
 ఇత్యగ్నింవాసుదేవసంకషణప్రమ్యున్నానిరుద్ధమంత్రైః ప్రాగాదిప
 రిస్తీర్య ప్రణవేన పాత్యాణ్యుత్తానానికృత్వా ఆశ్మనఃపురతః పరిస్తర
 ణాగ్నిచుధ్యే ప్రణీతానిధాయ అష్టైరాపూర్య ప్రాదేశఃస్మృతం ద్విద

లోహిత్యమేతాసాం వణంశ్యామత్వమేవచ ॥ స్ఫులింగరూపంచత
 తో వణస్ఫటికసన్నిభః ॥ తపనీయనిభఃప్రోక్తో జిహ్వాయామాను
 పూర్వశః ॥ ఇతి ॥ అగ్నేశ్శ్రోత్యాదిరూపం ॥ పాద్మే ॥ యత్రకా
 ప్తస్తుతచ్ఛ్రోత్రం యత్రధూమస్తునాసికా ॥ యత్రాల్పజ్వలనంనే
 త్రం యత్రభస్మస్తుతచ్ఛిరః ॥ యత్రజ్వాలాతత్రజహ్వ తత్రైవజు
 హుయాద్ధవిః స్రువేణాజ్యంహునేదగ్నా హస్తేనసమిధాదికం ॥ చరుం
 పలాశపత్రేణ హునెత్పూణాహుతిః సువా ॥ కుండధ్యానంరూపంచ
 ఉక్తం ॥ సంహితాంతరే ॥ ప్రాచ్యంశిరస్సమాఖ్యాతం బాహుయు
 గ్మంవ్యవస్థితం ॥ ఐశాన్యాగ్నేయకోణేతు జంఘేవానుశ్యనైః ॥
 ఉదరంకుండమిత్యుక్తంయోనిశ్శోనివిధీయతే ॥ హోమకాలేభావనా
 క్రమమూహ ॥ విష్ణుతన్త్రే ॥ సమిద్ధోమెస్థితంధ్యాయే దాసీనంచరురా
 హుతో ॥ ఆజ్యహోమేశయానంస్యా చేపాణాస్తుగతాగతం ॥ సమి
 ధఃఇతి ॥ తదుక్తంమూకంజేయే ॥ పాలాశంబిల్వసమిధం శమీవై బ
 దరంతథా ॥ అశ్వత్థంవటవృక్షంచ ప్లక్షమాదుంబరంతథా ॥ ద్వాద
 శాంగులదీఘంతు తతశ్శాంతికరించిదుః ॥ త్రయోదశాంగులందై
 వమాషకంతుచతుదశం ॥ పంచదశాంగులాయామ మాభి
 చారకముచ్యతే ॥ సవేష్వనామికానాహం ప్రమాణమితి నిశ్చ
 యః ఇతి ॥ నిషిద్ధసమిల్లక్షణమూహ ॥ పాద్మేచతుర్ధే ॥ చమక

భావకూచం తత్ర నిక్షిప్త్య త్రివర్ణకూచేన సహాయ అక్షతైరభ్య
చ్యుత్యోక్షణీ ప్రణీతా జలేనాహ్వాన తత్తత్సద్విదభావకూచం పో
క్షిణ్యానిధాయ తత్త్వాత్తమాత్మనోగ్రవిన్యయ్య పోక్షణీపవిత్రం కర
యోఽంగుష్ఠానామికాభ్యాంఘృత్వా త్తిరుక్మాయ కరకోదనేన పోక్ష

హీనేనాశస్యాద్భేదక్షణకరంభ వేత్ । ఆద్యై నుబంధునాశస్యా
త్పుత్రనాశః పురాతన । త్తతాసు గాయామరణం కలహాయచ శాఖినీ
ఉద్వేగాయ వేత్ స్థూలా హ్రావాపగ్రహకారిణీ । దీర్ఘాతిస్పృష్టికర
ణీ త్యాజ్యాగోషయతాసమిత్ । హోమముద్రాః ॥ ఖగప్రశ్నై ॥
చరూణాం సూకరీముద్రా ఆజ్యేన్యగముభితథా । సమిధోహంసము
ద్రేతి హోమముద్రాః ప్రవీతితాః । సూక్తికరసంకోచీ మృగీము
క్తకనిష్ఠకా హంసీముక్తకతజ్జన్యా హోమముద్రాః ప్రవీతితాః ।
చరుంపలాశపత్రేణ యద్వాహస్తాదినాభ వేత్ । ఇతిపాద్మై । హోమ
ద్రవ్యవిశేషానాహ ॥ పాద్మై ॥ యజ్ఞవృక్షోద్భవైశ్చాన్తి శ్చాభాగ్యం
కుసుమైశ్శుభైః । ధూపద్రవై స్సదారోగ్యం పుష్టిందధ్వాపయశ్శుచిః
అన్నేనవిధాన్కామానా జ్యేనాయుష్కీప్రజాః । శ్వేతపద్మైస్తుజ
హుయా దిచ్ఛాబ్రహ్మశ్రియంపరః లక్ష్మీపుష్పైస్తుజహుయా ల్ల
క్ష్మీకామోధవారుణైః । పద్మైర్బిల్వసమిద్భిర్వా జ్ఞానకామస్తుసహి
షా । కన్యాకామఃకాలపుష్పైర్గోకామోగోమయైపునః । ఆయు
ష్కామస్తుదూర్వాభిర్భూమికామస్తుమృత్స్మియా । యవాగ్వేం
ద్రీయకామస్తు తిలై స్సర్వజనప్రియః । బ్రహ్మవచసకామస్తు బ్రహ్మ
వృక్షసముద్భవైః వేణుభిశ్చయవైశ్చైవ నీవారై శ్చాలిభిస్తథా । సర్వే
కామాః ప్రసిద్ధంతి హోమశీః జైర్యథోచితైః । లాజహోమేనసిద్ధ్యం

ణీప్రోక్ష్య ఆజ్యసాత్యాది హోమద్యవ్యాణిసర్వాణిప్రోక్షణీతోయే
న కూచేనప్రోక్ష్య తానినామాదేశం స్పృష్ట్యా ప్రోక్షణీవారిణా
ప్రసక్తిణంపరిషిచ్యప్రోక్షణీం పునరద్భిరాపూర్యతత్రవాసుదేవ మక్ష
తైరభ్యర్చ్యప్రోక్షణీం అగ్నికోణేనవసంఖ్యాకదధానంస్త రేనిషీవ్యవ

తి సర్వేకాయాసచంశయః | అన్నైరన్నాదికామస్తు పుత్రకామస్తుపా
యస్తైః | నింబపుష్పై హిరణ్యాధీనవంసిధ్యతినపిషాహోమే
నపిర్యధుక్షీర ధారాస్యాచ్యుతరంగులూ | శుక్తిదకధ్యాహుతిర్గానం
పాయసాద్యాహుతిథవేత్ | భక్త్యాహుతిస్తదర్థంస్యా త్ఫలైఃపు
ష్పైరఖండితైః | నిష్పావబీజమానాతు ధూప్రదవ్యాహుతిథవేత్
అష్టాంగులాతదధావా సమిద్ధూవాషడంగులూ | మృన్దీకాక్షప్ర
మాణాతు గోమయాహుతిరివ్యతే | ఇతి. ప్రజ్ఞాల్పేతి || విష్ణుతిలకె
పంచమే || వాయుమస్త్రైణగుండాగ్నింవ్యజనేనప్రబోధయేత్ | ఇతి.
పరిసమూహ్యేతి || ఈశ్వరెపంచమే || హృదాదక్షిణహస్తేనకురూ
త్పరిసమూహనం | ప్రదక్షిణక్రమేణైవహ్యన్యపాణితలనతు | తియ
గ్వాధోముఖస్తేన నఖపృష్ఠమదశేయం | సాగ్రాంశ్చదభా
నంగృహ్య బహూనపికుశానపిషట్త్రింశదంగులాన్ముచాన్ నృసిస్తర
ణకమణి | ద్వాదశాంగులమాయాయుంపవిత్రంసముదాహృతం |
హస్తమాత్రసమాయామం కూచప్రోక్షణకమణి | ప్రణీతా
యామిత్యత్ర || కపింజలె || పూరయత్వాతతోత్పూయ అగ్నేరీశాన
పాశ్వేతః || స్థాపయత్వాసమభ్యవ్యక దభేణచపిథాయవై || ఇతి.
|| అగ్నివధిశ్రయేదితి || విష్ణుసంహితాయాం || యంత్రేణాగ్నివధిశి
త్య శ్రవయేద్యజనానితైః || పర్యగ్నికృత్వేతి || విశామిత్రే || ఉత్తరే

ఃతాయాంతివిక్రమం ధ్యాత్వాభ్యచ్యః ఐశాన్యతాద్వితదభః సు
స్తరైవిచ్యసేత్ అగ్నేదఃక్షిణతోనవ దభః సుస్తరై ద్వాదశదభః కూ
చే బ్రహ్మాణం తస్మాత్తేజావాహ్యా అభ్యచ్యః విష్ణుగాయత్ర్యా
చరుస్థాలీంప్రత్యాశ్య తత్యాధకపరిమిత తండులాన్ప్రక్షిప్య హృదయా
ద్యంగమంత్రైః ప్రత్యాశ్యాధిశ్రయేత్ ద్రావితగాళితమాజ్యం ఆజ్యస్థా
ల్యాంనిరూప్య తత్రదభాః ౧౧ ద్వయమంత్రేణ నిధాయతామగ్నా
వంగారేషువిన్యస్య తస్యావీప్తేనబహిఃషా పర్యగ్నికరణంకృత్వా
ఉద్ధృత్య స్వపురతోనివేశ్య ద్విదభః కూచేః నోత్పాయ కూచమ

ణాగ్నిమంగారేష్వరోప్యాధస్వపహ్నినా ॥ దభేః కృత్వాపర్యగ్నిం
త్రీన్వారానవతార్యచ ॥ దభః మగ్నావినిష్క్రియ ఘృతంస్వపురతోన్య
సేత్ ॥ ఇతి ॥ ఆజ్యసంస్కారంపరిస్తరణాంతమేవకుర్యాత్ ॥ ఇతి
చోక్తం విష్ణురహస్యే ॥ అగ్నేః పరిస్తరాదంతః ఆజ్యసంస్కారమా
చరేత్ ॥ అజ్ఞానాచ్చేద్బహిఃకుర్యా న్నోహీనరకభాగ్భవేత్ ॥ ఆజ్యపా
త్రమితి ॥ అధస్తాదాజ్యపాత్రస్తువిస్తారచతురంగులం ॥ ఉపర్యష్టాంగులంపు
త్తంతన్నాశంహస్తసమ్మితం ॥ పణితాంప్రోక్షణీంచైవనాశహీనంతుకా
రయేత్ ॥ ఇథాయామోద్వితాలేన పరిధిభావహుమాత్రకః ॥ పరిధీన్విన్య
సేదితి ॥ విష్ణుతిలకే ॥ శ్రీధరేణన్మసింహేన హయగ్రీవేణవైజవళే ॥
పరిధిః త్రీంశ్చసంస్థాప్య పశ్చిమంపరిధంతతః ॥ ఛందసామాదినాస్పృ
ష్టాలగ్నేరైశానకోణయోః ॥ అగ్నిశాసమన్త్రాభ్యామామారసమిధాపపి ॥
తత్తక్కోణేవినిష్క్రియ చోధ్వాః ౧౧ చతురానన ॥ బృహద్భృహస్ప
హితాయాం ॥ చతుర్థపాదే ॥ పరిధీన్విన్యసేద్దిక్షు ప్రాచీవజః ౧౧ గు
రూత్తమః ॥ విష్వక్సేనచ ॥ పరిధిహస్తమాత్రస్యాత్ స్థండిలేకుండ

ద్విఃస్పృష్ట్యా అగ్నౌప్రహృత్య ఆజ్యంసురభిముద్రయా అమృతీకృత్య
 దధైరాచాచ్య కుండమభితః ఇంద్రాదీనభ్యచయేత్ స్రుక్సు
 వౌ ఉష్ణాదకేనప్రత్యాశ్య తయోర్హులమధ్యాగ్రాణి కుశపంచకకూచా
 మూలమధ్యాగ్రైః క్రమేణ బ్రహ్మమంత్రేణ సమ్మృజ్య కూచాగ్రం
 ధివిస్పృజ్య అగ్నౌప్రహృత్య ఆత్మనఉడిచ్యాంనిదధ్యాత్ స్రువేణాజ్య
 మాదాయ హోమనస్తుషునంసిచ్య చరుమాజ్యేనాభిఘార్య ఆత్మనో
 పాశ్వే తంఅవస్థాపయేత్ ॥శ్లో॥ కేవలాన్నంతథామాద్ధం పాయసాన్నం
 గుహోదనం । చతుర్విధశ్చరుజ్జేయః పాకచుల్యామపీష్యతే॥ యాదృ

ఏవవా ॥ మధ్యమేఖలయాతుల్యమంగుప్తవహనంవిదుః ఇతి. కపింజలె
 ॥ పరిధిపశ్చిమేభాగే విన్యసేత్సుసమాహితః ॥ దక్షిణోత్తరపాశ్వే
 తు విన్యసేత్పరిధీన్క్రమాత్ ॥ వరాహానుహితాయాంఅధవద్యైవిశే
 షేణ పరిధీనాంక్రమస్తతః॥పరిధిహస్తమాత్రస్తు ప్రమాణంమేఖలో
 పరి ॥ శక్రాదిచకుబేరాస్త్రాత్రీణిచైవతునిషీచేత్ ॥ ఇతి ॥ నిత్యేప
 రిధినిషేధః ॥ పాద్మే అష్టదశే నారదీయేపంచవింశేచ ॥ కామ్యేపరి
 ధయోనేష్టానిత్యైకర్కణివాసవా ॥ నిత్యహోమేషుపరిధీన్బహిర్దిశా
 దాపయేత్ ॥ఇతివిష్ణుశిలకెపంచమాధ్యాయే ॥ నారదీయేషు ॥ నిత్యేప
 రిధయోనేష్టాయథాలాభాత్తువౌత్తరం ॥ ఆఘారాహుతింతి ॥ అనిరు
 ద్ధకపింజలేచ ॥ అనిలాద్యగ్నిపర్యస్త మాఘారంప్రథమంహునేత్ ॥
 నైఋతేశానపర్యస్త మాఘారస్తుద్వితీయకం ॥ ఇతి. నిత్యాగ్నౌవై
 ష్ణవీకరణనిషేధమాహ ॥ శ్రీప్రశ్నైర్వావింశే ॥ మత్స్యంగానుత్థితంధ్యా
 త్వా వస్తింకుంజేవినజయేత్ । ముఖాస్తమాహుతీహుత్యా
 తతోవస్తేయాధాక్రమం । జాతకమక్రియాదీనికల్పయేదస్యవైర

జ్ఞీవేద్యతేబింబే హోతవ్యశ్చాపితాదృశః॥ ప్రత్యగారంభం ఉదకస్సంధం
 త్రీస్పరిధీశ్రీధరహయగ్రీవ సృసింహమన్తైః పరిస్తరాద్యహిశ్శిఖిశాన
 కోణయోః ఊర్ధ్వసమిధౌచ అగ్నిశానమన్త్రాభ్యాం నిధాయ మనసా
 బ్రహ్మాంధ్యాయకలగ్నపంచశసంఖ్యాకం ఇద్ధం ముష్టిముద్రయా
 దద్యాత్ ॥ సప్తకుశకూచకవేష్టిత వామకరే ఆద్యపాత్రం నిధాయ స్రు
 వేణాజ్యచూదాయ ప్రథమం నైఋతేశానపర్యంతం ప్రాజాపత్యం
 ద్వితీయం అనిలావ్యగ్నిపర్యస్తం వింద్రం ప్రణవాదినమస్వాహంతం
 ఆఘారం హుత్వా ఆద్యభాగాధకం తథైవదక్షిణైశ్చేయముత్తరేసా
 మ్యం మధ్యేవ్యాహృతిత్రయేణ జహుయాత్ ॥ శ్లో ॥ ద్వితీక్షకం

మె । మదస్య దేవతాహోమే త్వితమగ్నేస్తు సంస్కీయా । ఆవయోస్తు
 యదాహోమః క్రియతే గురుణాయది । తదా మన్ముఖతో వన్తి ముత్ప
 న్నం మనసాన్ధరేత్ । ఏతస్య జాతకమాది క్రియానా స్తికదాచన ।
 ప్రతిష్ఠాయాం ఉత్సవేచ మాముద్దిశ్యాన్యకర్మను ఇత్థముత్పాద్యజహు
 యాద్వన్తిందేశికనత్తమః । ఇత్యుక్తత్వాత్ పాద్యసంహితాయామ
 పి వైష్ణవాగ్నీకరణానుక్త్యావచనానాం పాథక్యేనచ లక్ష్మీనారాయణ
 యోవిణా ఇతరదేవతా సంబాధహోమే వైష్ణవాగ్నీకరణంకత
 వ్యమితి నిశ్చయః । పూణాహుతిరితి ॥ సంహితాంతరే ॥ ప్రాయశ్చి
 త్తాథకమాజ్యేన పంచాపనిషదాశతం ॥ అనుయాజేద్ధనమిధః పరి
 ధీంశ్చ పృథాప్లుతా ॥ సమాదాయ హునేదగ్నా విష్ణుమం త్రేణదేశి
 కః ॥ స్రువంస్య సేతుపురతో ఘృతస్థాలీంచదక్షిణైః ॥ స్రుచోత్తరేతథా
 శ్యస్య స్రువంవైదేశికోత్తమః । పరిస్తరకుశాన్పశ్చాత్ ॥ సవా
 నాదాయదేశికః ॥ ఉత్తరాగ్రాంశ్చహస్తాభ్యాం గృహ్ణీయాత్కృ

సప్తహస్తం త్రిపాదంసప్తజిహ్వకం । వగదంశక్తిపాణించ బిభాణం
 (సుక్కు)వౌతధా ॥ అభీతిదంచమధరంవామేచాజ్యధరంకరే ॥ ఇత్య
 గ్నింధ్యాత్వా అగ్నిజననశాంతయే ద్వాదశాక్షరవిద్యయా తిలానాఘ
 రసంమిశ్రా నష్టోత్తరశతవారంజుహోతివర్షణాఽరిషించతి నిత్యాచార
 నాతిరిక్తవిధావగ్నిమధ్యే ఆరాధనోక్తవద్యోగపేరం ప్రకల్ప్య తత్త
 న్నంత్రేణసపిషా సకృత్సకృద్ధుత్వా ద్వాదశాక్షరవిద్యయా హృద
 యాకాశాత్ దక్షిణనాసికామాగేణ అగ్నిచుద్యస్తయోగాసనభగ
 వత్సమావాహ్య ధ్యాత్వా అగ్నిమధ్యగదేవస్య మంత్రన్యాసకృత్వా
 అఘ్నంసమపాయామి పాద్యంసమపాయామి ఆచమనంసమపా

మయోగతః ॥ దభామూలానధాజ్యేన స్రుచోమధ్యేతుమధ్యమం ॥
 స్రువగతేతధాచాగ్రాన్ స్పృశయిత్వా యథావిధి ॥ త్రికృత్వా
 తుయథాన్యాయం ఓంకారంసముదీరయన్ స్పృశయిత్వా యథాచా
 యో విశ్వరూప్యాంహునేత్కమాత్ ॥ ప్రణీతాజలమధ్యస్థం వా
 సుదేవంశ్రియఃపతిం ॥ ఉద్వాస్యహృదయేపశ్చాత్ ప్రణీతాంపురతో
 న్యసేత్ ॥ ప్రోక్షణీవారిమధ్యస్థం దేవదేవంత్రివిక్రమం ॥ హృదయాం
 భారుహౌస్థాప్య దేశికస్తదనంతరం ॥ ప్రోక్షణీపాత్రతోయంచ ప్రక్షి
 పేత్ప్రణీతాజలై ॥ బ్రహ్మదీశానవర్యతం ప్రోక్షయేన్నూలవిద్యయా ॥
 ప్రోక్షణీపాత్రతోయేన పరిశిష్టేనదేశికః ॥ నామత్రయంసముచ్చార్య
 ప్రోక్షయేదాత్మసస్తనం ॥ పాత్రాసనకుశాంశ్చాథ ప్రణీతాసనమేవ
 చ ॥ ఇధ్నప్రవచనంచాగ్నా నిక్షిపేదోమితి ఋచా ॥ బ్రహ్మణంగంధ
 పుష్పాద్యై రచయిత్వాథదేశికః ॥ బ్రహ్మణంతుసముద్వాస్య త
 త్కూచంతువిసజయేత్ ॥ పరిషేకంతతఃకృత్వా పూజాకృతి

యామి మధుషకం నివేదయామితి ప్రథమం సంకల్పప్రత్యుపచారం
తత్తస్మంత్రేణ సకృత్సకృత్ జపార్థం సకృత్ పరివారార్థమపి
తత్తస్మంత్రేణ సర్వమాజుహు ఋత్ ప్రతిష్ఠాదావేవ మగ్నిం సంసాధ్య
తత్తదుక్తవిధినా ప్రధానాహుతీహుత్వా కుక్కుటాండప్రమాణం
ఘృతాప్లుతం చరుపిండుం ససమిద్ధభక్తుసుమం స్రుచోగతే నిక్షిప్య
స్రువేణాభిఘోర్య మూలమంత్రేణ స్విష్టికృతం హుత్వా పంచోపనిష
న్నాత్రైరాజ్యేన సకృత్సకృద్ధుత్వా పూర్ణాహుత్యర్థం సుగ్రవమా
జ్యేన సంపూర్య ససమిద్ధభక్తం నాసికాగ్రాంతముద్ధృత్య స్రువేణాభి
ఘోర్య మూలమంత్రేణ హుత్వా శాంత్యర్థమాజ్యేన ఓం-అయా

ధినాగురుః ॥ ఇతి. అన్యత్ర జహుయాన్మూలమంత్రేణ పూర్ణాహు
త్యాంతు దేశికః ॥ స్రుచంజలేన సంపూర్ణా బహిఃకుండాత్ప్రదక్షిణం
సేచయేద్వారిశేషంతు నిసయేచ్ఛిరసిన్వయం ॥ మూలమంత్రం జపిత్యా
ధ కించిదాదాయ భస్మనా । లలాటమూలమధ్యే చ ధారయేద్దేశికో
త్తమః ॥ అగ్నిమధ్యగతం దేవం హృదయేశు సమపయేత్ ॥ ఇతి. ప్ర
ణీతావారిప్రయోజనమాహ ॥ సంహితాంతరే ॥ ప్రణీతాపత్రమధ్య
స్థతోయేనై వాధ దేశికః ॥ మధ్యక్తాన్వోక్షయేత్సమ్యక్ గ్నామత్రయ
ముదీరయ ॥ తత్త్వా తేంద్రాదితోయైశ్చ శాంకరాద్యైర్ధాక్ర
మం ॥ సవస్యాన్వోక్షయేత్సాన్ ద్విషట్కూతురవిద్యయా ॥ ఇతి.
నామత్రయంతు ॥ అద్యతాయనమః అనంతాయనమః గోవిందాయ
నమః ॥ ఇతి ॥ కపింజలపూర్ణాహుతిశబ్దవివచనమాహ ॥ న్యూ
నం నావ్యధికం వాపి ప్రమాదాత్కర్మయత్కృతం ॥ యయాహు
త్యాచపూర్ణాస్యాత్ సాతుపూర్ణాహుతిస్సన్నతా ॥ ఇతి ॥ శాంతిమం

హ్యగ్నేభూర్భువస్వస్వాహా ఓం-త్వం దేవానాంబృహత్తరజాతవేదో
హుతాశనభగజాత్వం మాహింసీస్వాహా । ఓం-ఉత్తిష్టపురుషరంహ
రిపింగలదేహిక్షద్రవిణంప్రయచ్ఛస్వాహా । ఓం-పతనమాహయాగ్నే
భూర్భువస్వస్వాహేతి శాంతిమంత్రచతుష్టయేన సకృత్సకృద్ధృత్వా
ప్రాగ్వదగ్నింధ్యాత్వా గంధపుష్పఘాపాక్షతానాత్మనః పురతోగ్నిము
ద్దిశ్య సమప్యక్ మధువకం నివేద్య సుచంచ లేనసంపూయక్ బహిః
కుండాత్ప్రదక్షిణం వమణాసిక్త్యా వారిశేషం నినయేచ్ఛిరసిన్వయం
భస్మనాతిలకంధృత్వా పుష్పాంజలిస్సక్ ॥ శ్లో ॥ ఆసనాద్యంతపు
ణాంతం హవనంయన్తయాకృతం ॥ ద్రవ్యహీనంక్రియాహీనం మ

త్రచతుష్టయేన ఇతి ॥ ఏతేశాన్తిమంత్రాః పాదోద్ధృతాః పాద్యై అగ్ని
ప్రతిష్ఠావిధౌ శాంతిమంత్రప్రయోగస్య అనుక్తావపి తద్వైయ్యథాపరి
హారాయ అర్పిక్షప్రయోగై ఉపయుక్తాః ॥ పరిషిచ్ఛేత్సత్ర ॥ నారదీ
యై ॥ ముళకంపూరయిత్వా తువారిణాపరిపేచయేత్ ॥ స్రువేణజహు
యాదితి ॥ విష్ణునంహితాయాం ॥ స్రువేణైవద్రవద్రవ్యం దధీక్షీరాది
సవకదా ॥ హోతవ్యంవిధినాసవక్ మన్యధాదోషమాప్నుయాత్ ॥
ఈశ్వరసంహితాయాం ॥ అగ్నికార్యేనైష్టవీకరణే ॥ హృదానలంపు
టీకృత్య కర్తనామసముచ్చరేత్ ॥ సంపాదయామిస్వాహాంతం సవక
ర్తస్వయంక్రమః ॥ ఇతి, ఆహుతిప్రమాణమాహ ॥ విష్వక్సేన ॥ ద్వి
శతైఃపంచవింశద్భిః ప్రహిభిశ్చైవపూరితం ॥ శుక్తిమాత్రమితిఖ్యాతం
మానం తేనైవకల్పయేత్ ॥ పరిస్తరణదధక్షప్రయోజనమాహ ॥ వి
శ్వామిత్రే ॥ దభాన్సనాన్సమాదాయ వినియుక్తాన్యథాక్రమం ॥
ఆద్యప్రభృతినకలం దద్ధాన్విరవశేషతః ॥ అనుయాజంతధాఘార సమి

స్త్రీహీనమభక్తికం ॥ తత్సంక్షయమతాం దేవ దీనమామాత్మసా
త్మరు ॥ ఏవమగ్నిస్థందేవం ప్రాథ్యం పుష్పజలినమవ్యం ప్రణమ్య
ద్వాదశాక్షరసహితం భగవన్నంత్రమూతే స్వపదమాసాదయాసా
దయేత్యగ్నిస్థం భగవంతం వామరాసికామాగేణ పూరకవాయు
నాంతఃపూజేత్య స్వహృత్పద్మగతం ధ్యాయేత్ ॥

ఇతి కాశికకులతిలక మహీశూరరాజధానీవిద్యోతమాన శ్రీ పృథ్వీ
కృష్ణారాధకేన ఘణిపురం కేశవభట్టాచార్య తనుజన్మనా
రంగస్వామిభట్టాచార్యేణ విరచితః అగ్నికాయః
ప్రయోగః సమాప్తః

—:0:—

ధౌపరిధీనపి ॥ ఊర్ధ్వం హుత్వా ప్రణీతాంచ స్థాపయేదాత్మనఃపురః ॥
న్యసాదానమస్వాహాదియోగః ॥ పాద్యై ॥ త్రయోవింశే ॥ న్యసిన
మోంతస్వాహాంతో జపపూజాహుతీష్వపి ॥ వశ్యేచాకర్షణవిధౌ ఉ
చ్చాటేహుంకృతిభవేత్ ॥ మారణేఘట్ కృతిజ్ఞేయా స్తంభవిద్వేష
మోహనై ॥ సతింవినాంగమన్యతస్య ధర్మాదానతిరేపసా ॥ అన్యత్ర
హవిష్టో మేప్రయోక్తవ్యః స్వాహా స్తంసకలంమునై ॥ అభ్యంతరోపచా
రేష్వప్యగచ్ఛంతోభిముఖీకృతిః ॥ తుమస్వాంతోవిసగేతు సమోం
తశ్చాన్యకమణి ॥

ఇతి కాశికకులతిలకేన ఘణిపురం శ్రీ కేశవభట్టాచార్య తనుజన్మనా
ఘణిపురం రంగస్వామిభట్టారకేన విరచితా అగ్నికాయాదీపికా

సమాప్తా

శ్రీయై నమః

వాసుదేవపుణ్యాహవిధిః.

— ❀ —

అథాచార్యః ఆసనేనముపవిశ్య పవిత్రపాణిః ప్రాణానాయమ్య
శుక్లాంబరధరంవిష్ణుం శ్రమాశ్రయే || దివ్యాకారం ఉపాస్మహే || హ
రిః ఓమ్ తత్ సత్ ప్రాసీప్తితస్య కర్మణః నివిఘ్నేన పరిసమాప్త్యథాం
ఆద్యాశ్రీవిష్వక్సేనారాధనంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య ఓం-భూవిష్వక్సే
నమావాహయామి ఓంభువఃవిష్వక్సేనమావాహయామి ఓంసు
వఃవిష్వక్సేనమావాహయామి ఓంభూభువఃసమస్తవిష్వక్సేనమా
వాహయామి విష్వక్సేనాయనమః ధ్యాయామి ఆవాహయామి
ఆసనంసమర్పయామి అభ్యుక్తంసమర్పయామి పాద్యంసమర్పయా
మి ఆచమనంసమర్పయామి స్నాపయామి స్నానాంగమాచమనం
సమర్పయామి వస్త్రార్థమక్షతార్థం సమర్పయామి ఉపవీతార్థం
మక్షతార్థంసమర్పయామి గంధంసమర్పయామి పుష్పాణిసమర్ప
యామి ధూపంసమర్పయామి దీపంసమర్పయామి ఏతేగన్ధాక్షత
పుష్పధూపదీపాస్త్రీయాభరణాన్సర్వాణాంకారాన్సప్రార్థనాపచారాః
విష్వక్సేనాయనమః గుడఖిణ్డానివేదయామి తామ్బూలం సమర్ప
యామి మంత్రః స్పృశంసమర్పయామి సువణంపుష్పంసమర్పయామి

పాద్యే ప్రణామవిధేరదశకనాత్ తత్త్రైవైరేషికధితంను
క్తంగ్రాహ్యమేహి ఇతిపాదోక్తాభ్యుపగమః శ్రీయేన ఈశ్వరోక్తపు
ణ్యాహవిధిః ప్రయోగే పరిష్కృతః సనువిష్ణుతిలక నారదాదిసంహితా

సంస్కారాన మపయ్యామి ఇత్యత్సంసారతోకలశస్యదక్షిణపా
శ్చైవ విష్వక్సేనమభ్యర్చ్య తతః విష్వక్సేనసోమ్యత్తరారాధనంకరిష్యే
ఇతిగంకల్ప్య పూర్వోక్త్యాదిభిరభ్యర్చ్య విష్వక్సేనాయనమః
యథాస్థానంప్రతిష్ఠాపయ్యామి త్యుద్వాసయేత్ అగాచాయఃదేశ
కాలసంకీర్త్యస్పృశనప్రవృత్తంధర్మార్థసన్నిపుణ్యావ వాచనంకరిష్యే
ఇతిగంకల్ప్య ఆత్మనఃపునఃశోధితేభూతలెథాన్యపీఠంకల్ప్య తదు
పరి సావణంరాజతంత్రమృంవా కరకం సుగంధోఽపూరితం రత్న
హాటక కూచక స్రగ్వస్త్ర పల్లవసంయుతం చందనాదుఃపలిప్తం నాళికే
రశిరస్కం విస్యస్య కుంభస్యచతుర్దిక్షు చతురోమూర్తిపాన్విన్యస్య
తేషుహస్తేషు ఓమ్అః ఓమ్గంధాః ఓమ్సుమనసః ఓమ్అక్షతాః ఓమ్
దక్షిణాః ఓమ్దభాః ఏవంసాధకాలభ్యర్చ్య ఓమ్అపస్సన్తు ।
ఓమ్గంధాఃపాన్తు ॥ ఓమ్సుమనసఃపాన్తు ॥ ఓమ్అక్షతాఃపాన్తు ఓమ్ద
క్షిణాఃపాన్తు ॥ ఓమ్దభాఃపాన్తు ॥ ఇతిప్రతివచనంప్రత్యుక్తై తతః
కరకే ఓమ్ఓమ్ఓమ్పరమసామాన్యత మదనుగ్రహకామ్యయోద్యతా
వతారేహాభిమత సిద్ధిద మస్త్రశరీరోమ్ నమోనమః ॥ సహస్రారహం
ఫట్ ఓంనమోభగవతే సుదశనాయాగచ్ఛాగచ్ఛేతిసుదశనమూ
వాహ్యఅఘ్నాదిభిరభ్యర్చ్య మంత్రన్యాసంకృత్వా సాధకాన్వృ
తి ఓంభవద్భిరనుజ్ఞాతఃపుణ్యాహంవాచయిష్యే ఇత్యుక్త్వా వాచ్య
తామితి ప్రతివచనంప్రత్యుక్తై దక్షైఃకలశంస్పృశక ఓంభగవానేవ

తాసు పుణ్యాహవిధిరుక్తోఽపికథమిశ్వరోక్తేవ గ్రాహ్యఇతిచేన్న
పూర్వాచార్యైఃశ్రీయామునాచార్యశ్రీభాష్యకారదేశికప్రభృతిభిః
స్వీయసమయాచారగ్రంథేషు బహుధాప్రశంసితాసు రత్నత్రయమితి

స్వశేషభూతేనమయా స్వకీయైరేవ కల్యాణతమైః జౌహచారిక సాంస్ప
 శికాకాభ్యవహరికై భోగైస్సవః పరిచ్ఛదాన్విత మాత్మానం
 ప్రీతం కారయితుముప్రకమతే ఓంభగవతోబలేన భగవతోపిర్యేణ
 భగవతస్తేజసా భగవతఃకర్మణా భగవతఃకర్మకరిష్యామి । ఓమ్భగ
 వాఃపవిత్రం వానుదేవఃపవిత్రం తత్పాదాపవిత్రం తత్పాదోదకంపవి
 త్రం ఓమ్తత్సత్ పుణ్యాహం భవన్తోబ్రువన్తు పుణ్యాహమస్త్వితిప్ర
 తివచనం ఓమ్తత్సత్పవిత్రం రేణ్యం భగోదేవస్యధీమహి ధియోయో
 నః ప్రచోదయాత్ । ఓమ్నారాయణాయవిద్మహే వానుదేవాయ ధీ
 మహి తన్నోవిష్ణుః ప్రచోదయాత్ । ఏకపదీద్విపదీ త్రిపదీ చతుష్పద్యస్య
 విపదసి నహిపద్యసే నమస్తే తురీయాయ దశితాయ పదాయ
 పరోరజసే అసావదోమాప్రపతత్ ఏషసాపరావకృతి రేషతత్పరం
 బ్రహ్మ ఏషప్రభవ ఏషోవ్యయః ॥ ఏషఆత్మా చతువిధః నవజ్ఞస్స
 వఃదశేః సవేశ్వర స్సవశక్తిస్సమృద్ధిమానగ్రంధిరన్యూన ఆద్యో
 షశీ స్వాధీనోనాదిర నన్తోవ్యపగతినిద్రా భయక్రోధతన్ద్రీవ్య పగతే
 చ్ఛాతమః క్లమవ్యాధినిదోః ఘో నిరధిష్టో నిరవద్యః ఏవంభగవన్తం
 వానుదేవమేవం విదుః యేనైవంవిదుః సతేవిదుః ఏషాకృతిరేషభగవా
 న్వానుదేవః ఏషాకృతిరేషభగవాన్సంకషణః ఏషాకృతిరేషభగవా
 న్సృద్యమ్మః ఏషాకృతిరేషభగవాననిరుద్ధః ఇత్యుక్త్యాశుద్ధిమన్త్రా
 పఠేత్ శుద్ధయేన్తుపరోదేవౌ వానుదేవౌన్తుశుద్ధయే ॥ సంకషణ

ప్రసిద్ధాను సాత్వత పౌష్కర జయాఖ్యసంహితాను అస్యాః సాత్వతా
 ధోపపాదకత్వాత్ యథా॥ ఈశ్వరసంహితాయాం ప్రథమాధ్యాయే
 । శ్లో ॥ అతస్సాక్షాదీశ్వరోక్తశాస్త్రాణాంమునిపుంగవాః । సారభూ

శుద్ధయేస్తు ప్రద్యుమ్నశ్చాస్తుశుద్ధయే ॥ శుద్ధయే స్తవనికర్థోఽపి కేశ
 వశ్చాస్తుశుద్ధయే ॥ నారాయణోస్తువిశ్వేశ శ్శుద్ధయేసర్వకర్మసు ॥
 శుద్ధయేమాధవశ్చాస్తు సర్వలోకహితేనతః ॥ గోవిందశ్శుద్ధయేచాస్తు
 పరమాత్మాననాతనః ॥ శుద్ధయేవిష్ణురస్తాద్విద్య శ్శుద్ధయేమధుసూదనః ॥
 సర్వలోకహితోదేవ శ్శుద్ధయేస్తుత్రివిక్రమః ॥ వామనశ్శుద్ధయేచాస్తు
 శ్రీధరోఽద్యాస్తుశుద్ధయే ॥ శుద్ధయేఽస్తుహృషీకేశః పద్మనాభోస్తు
 శుద్ధయే ॥ సదాదామోచరోదేవ శ్శుద్ధయేస్తుజగత్పతిః ॥ శుద్ధయేపన్న
 నాభోస్తు శుద్ధయేఽస్తుసదాధ్రువః ॥ అనంతశ్శుద్ధయేచాస్తు శక్త్యా
 త్మాచాస్తుశుద్ధయే ॥ సర్వకర్మసుచైవస్తు శుద్ధయేమధుసూదనః ॥
 సదావిద్యాధిదేవోస్తు శుద్ధయేకపిలస్తథా ॥ శుద్ధయేవిశ్వరూపోఽస్తు
 శుద్ధయేఽస్తువిహంగమః ॥ క్రోడాత్మాశుద్ధయేచాస్తు శుద్ధయేబడబా
 ననః ॥ శుద్ధయేఽస్తుసదాధర్మశ్చాస్తువాగీశ్వరస్తథా ॥ దేవకాణా
 వశయ శ్శుద్ధయేఽస్తుచిరంతరం ॥ శుద్ధయేఽస్తుసదాధర్మః కూర్మఃపా
 తాళధారకః ॥ వరాహశ్శుద్ధయేచాస్తు నారసింహోఽస్తుశుద్ధయే ॥
 అమృతాహరణశ్చాస్తు శుద్ధయేసర్వకర్మశామ్ ॥ శ్రీపతిశ్శుద్ధయేచా
 స్తు కాంతాత్మాచాస్తుశుద్ధయే ॥ శుద్ధయేరాహుజిచ్చాస్తు కాలనేమి
 ఘ్నవచ ॥ పారిజాతహరశ్చాస్తు లోకనాథోఽస్తుశుద్ధయే ॥ సర్వ
 త్రశుద్ధయేచాస్తు దత్తాత్రేయోమహాప్రభుః ॥ నృసింధశ్శాయీభగ
 వా శుద్ధయేచాస్తుసర్వదా ॥ ఏకశృంగతనుశ్చాస్తు వామనశ్చాపి
 శుద్ధయే ॥ త్రివిక్రమశ్శుద్ధయేఽస్తు శుద్ధయేఽస్తునరస్తథా ॥ నారా

తంవిశేషేణసాత్వతాథోపవాదకం ॥ ఈశ్వరాఖ్యమిదంత్రంసాక్షా
 త్సౌకమణాచ్చుతం ॥ ఇత్యుక్తంచనానురోధేన ఈశ్వరోక్తపదప

యణశ్శుద్ధయైస్తు హరిఃకృష్ణశ్శుద్ధయై ॥ జ్వలత్పరశుద్ధగ్రామ శుద్ధ
 ధయైస్తుధనుధరః ॥ రామశ్శుద్ధయైచాస్తు వేదవిగ్భగవాన్స్తతః
 శుద్ధయైస్తుసదాఃక్రి సనఃదోషక్షయంకరః ॥ శుద్ధయైస్తుసదా
 దేవః పాత శశయనఃప్రభుః ॥ శుద్ధయైసంతసవేషాం సవేషసవత్ర
 సవదా ॥ ఏతేసవేషదాదేవా శ్శాంతయైస్తుపూజితాః ॥ ఋద్ధ
 యేషుష్టయేసంతు సిద్ధయేభక్తయేషిచ ॥ శివాయముక్తయేసంతు వృ
 ధయేసవకర్మణామ్ ॥ మన్తాణాందేశికానాశ్చ స్థానానామపిసర్వ
 దా ॥ పుత్రమిత్రశత్రాణాం దాసీదాసగవామపి ॥ వేదశాస్త్రాగమా
 దీనాం వ్రతానామిష్టసంపదామ్ ॥ మనోరథానాంసవేషాం హితా
 నాంసంతుసవదా ॥ ఆయుష్యారోగ్యమేథానాం ధనధాన్యాదిసంప
 దామ్ ॥ పుణ్యానామశిమాదీనాం గుణానాంశ్రేయసామపి ॥ రాజ్ఞోజ
 నపరస్యాపి యజమానస్యమన్త్రిణామ్ ॥ వైష్ణవానాంవిశేషేణ పరత్ర
 హితమిచ్ఛతామ్ ॥ పంచకాలవిశుద్ధానాం సత్వస్థానాంశుభాత్మనామ్ ॥
 స్వస్త్వైస్తుచశివంచాస్తు శుభంచాపిపునఃపునః ॥ అవిఘ్నమనిశంచా
 స్తు దీఘమాయుష్యనుస్తుసః ॥ సమాహితంమనశ్చాస్తు సంపదశ్చో
 త్తరోత్తరమ్ ॥ పుణ్యాహంశుద్ధయైచాస్తువాసుదేవాదిమూతయః ॥
 శంఖచక్రగదాపద్మ యుక్తస్సవేశ్వరేశ్వరః ॥ ప్రీతుతాంభగవాన్దే
 వౌ లాంగలీప్రియతాంసదా ॥ ప్రద్యుమ్నఃప్రియతాన్నిత్య మనిరుద్ధ
 స్సరేశ్వరః ॥ నారాయణస్సరేశోస్తు కర్మణాంపూరణాయచ ॥
 న్యూనాధికానాంశాన్త్యధఃప్రియతాంప్రియతాంవిభుః ॥ ఓంకర్మ

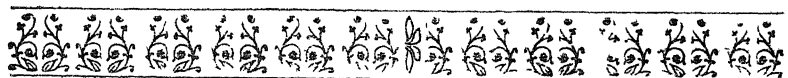
ప గ్రాహ్యః కీన్తువాసుదేవాశ్చపుణ్యాహం వాచయేద్దేవసన్నిధౌమా
 నుషంతునిపుణ్యాహం మందిరంశూన్యతాంనజేత్ ॥ ఇత్యుక్తవిష్ణులిలక

ణః పుణ్యహం భవన్తోబుచన్తు ॥ కర్మకై స్వస్తిభవన్తోబుచన్తు ॥ కర్మ
 ణః ఋద్ధిభవన్తోబుచన్తు ॥ ఇత్యుక్త్వా ॥ పుణ్యహంకర్మణోస్తు స్వ
 స్తికర్మణోఽస్తు ॥ కర్మఋధ్యతా ఇతిసాధ్యకైః ప్రతివచనం గృహీ
 త్యా కరకవామసాక్ష్యే సాక్షురమఘ్యుః పాత్రం విన్యస్య ఓమ్ శాన్తి
 రస్తు ఓం పుష్టిరస్తు ఓం తుష్టిరస్తు ఓం విఘ్నమస్తు ఓం ఆయుష్యురస్తు
 ఓం ఆరోగ్యమస్తు ఓం ఐశ్వర్యమస్తు ఓం శివంకమార్మస్తు ఇతి కరకజలం
 కూచే సలఘ్యుః పాత్రం తెకించిత్కించిన్నినీయ సాధకహస్తాద్వర్షాన్త్యహీ
 త్యా తాన్మరకోపరి విన్యస్య అఘ్యుః పాత్రజలం కరకోదకేవసంయోజ్య
 తేనకలశస్థపవిత్రోనకేన ఓమ్ శతఘారం సహస్రఘార మపరిమితఘార
 మచ్చిద్ర మనంత మపరిమిత మరిష్ట మద్యుత మక్షయం పరమ పవి
 త్రం భగవాన్వాసుదేవః పురాతనఘానానిదేశాని సహస్రబాహు వ
 రేణ్యనామా విరజాంసినామా తేభ్యోనమస్తే మఘసూదనాయతత్యా
 భిమానం సరిరక్షన్తం తచ్చంయోరావృణీమహే గాతుయజ్ఞాయ
 గాతుయజ్ఞపతయే దైవీస్వస్తిరస్తుః స్వస్తిచూనుషేభ్యః ఊ
 ధ్వంఽఽజిగాతు భేషజమ్ శన్నోఅస్తుద్విపదే శంచతుష్పదే ఓమ్ శాన్తి
 శ్శాన్తిశ్శాన్తిః ఇతిమంత్రితయే అద్రవ్యాన్యాత్మారం చ ప్రోక్షయేత్ ॥
 ఇతి కౌకికసులతిలక మహీసూరరాజధానినివ్యోతమావ శ్రీ ప్రసన్న
 కృష్ణారాధకేవ ఫణిపురం కేవలభట్టాచార్యుః తనుజన్మనా

రంగస్వామిభట్టాచార్యేణ విరచితః వాసుదేవ

పుణ్యహ ప్రయోగః సమాప్తః

సంహితా వచనానుసారేణ పరాధ్యాయజనె వాసుదేవపుణ్యహవిధి
 రేవావశ్యమనుసర శీమ ఇతి సిద్ధాంతః ॥

శ్రీయైనమః

పరతంత్రవీరలక్ష్మ్యైరాధనవిధిః .

—:0:—

నమస్తేసింఘసంభూతే నమస్తేపద్మసంభవే ।

నమస్తస్సోరుహావాసే నారాయణమటుంబిని ॥

అధదేశికః కృతాహ్నికః శ్రీమందిరమాసాద్య పాణిపాదంప్ర
తూళ్య ద్విరాచమ్యాష్టాంగప్రణమ్య ద్వారపాశ్వఽంగత్వా జ్ఞానా
దిమంత్రపత్కేన షడంగన్యాసం తాళత్రయంచకృత్వా వాయుమం
త్రేణ కవాటముద్ఘాట్య దేవప్రతేనసామ్నాప్రణవేనవా దక్షిణాం
ఘ్రిణాంతఃప్రవిశ్య పగ్గపియేతిసాష్టాంగప్రణమ్య దీపమంత్రేణనిత్య
దీపాన్పరీప్య శిగిత్యాత్మిమాః ల్యాన్యపనీయ తైస్సుముఖమలంకృ
త్య ప్రణమ్య గర్భగేహమఘ్నః పాత్రాదీనిచ విశోధ్య ఉశీరవంశ
కూచేన శ్రీమంత్రేణ శ్రీగాత్రంసమ్భృజ్య తేనైవమంత్రేణ గం
ధోధకేనసంతూళ్య ప్లోతేనాంగంబునిహ్నత్య ధౌతవస్త్రాదినాప్రసా
ద్య గంధపుష్పధూపదీపై గర్భగేమందిరద్వార దక్షిణవామపాశ్వఽం
యోః ఓం-చంద్రైస్త్వనమః ఓం-ప్రచంద్రైస్త్వనమః ముఖమంటపద్వారై
తథైవ ఓం-బలాగ్నైస్త్వనమః ఓం-నవరూపిణైస్త్వనమః విమానై ఓం-
విష్ణవైపాపాదరూపిణై హుంఘట్స్వాహః విమానస్యచతుర్దిక్షు

వీరలక్ష్మీకృత్యత్ర ॥ ఈశ్వరైస్త్వమి ॥ శ్రీవత్సగాయోగలక్ష్మీ
భోగలక్ష్మీష్టపాశ్వఽంగా । వీరలక్ష్మీఃపుధక్స్థానై స్వాతంత్ర్యేప్రతి
ష్ఠితా । ఏవమన్యాస్తు దేవీషు రూపత్రయముదాహృతం । యోగల

ఓం-శుష్ట్యై నమః ఓం-పుష్ట్యై నమః ఓం-సావిత్త్యై నమః ఓం-వాగ్దే
వ్యై నమః ఆగ్నేయ్యాదికోణేషు ఓం-వైనతేయాయ నమః ప్రథమా
వరణే సోమేశానాంకరే ఓం-సుముఖ్యై నమః ముఖమటపశ్యపురతః
ఓంతాత్మోన్యనమః ఇతిపరిచర్యాపరైరన్వైర్వాపరివారార్చనకృతే
శ్రీసాక్షే సప్తేతరై స్వాననె స్వస్తి కాననేపమౌషవిశ్వ బహిష్కార్యా
దివాద్యఘోషప్రవర్తితే తిరస్కరణ్యాద్వారం నిచ్చిద్రమాచ్చాద్య
అస్త్రమంత్రేణ అస్త్రముదయా దిగ్బంధనకృత్వా ఆత్మనః పరి
తస్తేజోగ్నిప్రాకారమంత్రాభ్యామగ్నిప్రాకారమారచయ్య సుసశేన
మంత్రేణాకాశే చక్రముదాంప్రవశ్యే ప్రాణాయామత్రయంకృ
త్వా శోషణాదిపూజకం తత్త్వసంహారోత్సాగనెవిధాయ అస్త్రమం
త్రేణ కరావికోధ్య ఓం-ఓం-ఓం-శ్రీం-ఓం-ఓం-హ్రీం-ఓం-ఓం-
శ్రీం-ఓం-ఓం-స్వాం-ఓం-ఓం-హం-ఓం-తిస్మష్టిసంహారస్థితిప్రకా
రేణకరాగుళిషు హృదయాద్యస్త్రాంత మంత్రైరంగుష్ఠాదికనిష్ఠాం
తం-ఓం-తేజసేఽశితి ॥ నేత్రమంత్రేణ నఖముఖేషు-ఓం-ఆదిత్యప్రతి
మాయ మామూయాపిశే హుంఫటస్వాహేతి పద్మముత్రేణ కరత
లయోః ఏవంరన్యాసం సృష్ట్యాదిరావిరా ఓం-ఓం-నమశ్చత్వాదిప్ర
కారేణ మంత్రవర్తైరేవ హృదయాదిషడంగన్యాసం పునఃహృద
యాద్యంగమంత్రన్యాసంచ కృత్వా పద్మమంత్రేణ పద్మముదాంబ
ధ్యా లక్ష్మీతాదాత్మ్యమాత్మన్యసుసంఘాయ గంధాదిచతుర్భిస్తత్త

క్షీభోగలక్ష్మ్యే దేవేనసహపూజనం । వీరలక్ష్మీపుష్కగ్గేహేపూజ
యేతయథావిధి ॥ కింతు ॥ దేవ్యశ్రియాదయశ్చాపి సంపూజ్యాఃపరివర
వత్ ॥ ఇతిమంత్రసిద్ధాంతప్రతిపాదక పాద్మనవచసబలాత్ పాద్మతన్త్ర

న్నామభిః ప్రణవాదినమోత్తై ద్వేవావిన్యస్తచుంతాసభ్యచ్యవ
 మానసయాగంకుర్యాత్ ॥ యోగసంపుటముద్రాంబద్ధా అక్షుగా
 ముమనస్యపరతం కృత్వా మహాబుద్ధౌ బుద్ధిజ్ఞానగోచరే శ్రియిని
 షీప్య హృదయే యోగాననమచింత్య శశిసూర్యాఖ్యకమలదవ్యయ
 నుపుటస్థ వాగ్భృచురీనాదావసాన గగనవతీ భగవచ్ఛ్రివత్సత్ ॥
 ఓం-ఓం-హ్రీం-హ్రీం-పరమధామావస్థితే మదనుగ్రహాభియోగోద్య
 తావతారే ఇహాభిమతసిద్ధిదే ముత్రశరీరే ఓం-హ్రీం-నమోనమః
 ఇతిమంత్రేణ యోగాననాజ్ఞై శ్రియమావాహ్య ॥ శ్లో ॥ పద్మాసననో
 పవిష్టాం పుల్లపద్మోదరప్రభాం । సవలక్షణసంపన్నాం సమాంలంకా
 రభూషితాం ॥ చరద్విరేభపటం సమాక్రాంతాలకావళిం । విలసద్ర
 త్నఖచిత కిరీటపరిశోభితాం ॥ అధఃచంద్రలలాటస్థరాజమానలలాటి
 కాంప్రబుద్ధోత్పలవిస్తీర్ణా లోచలాసుస్థితాననాం కటాక్షైకమణా
 పూణైః జ్వగదాప్య మకారిణీం । దవణోదరిసంకాశ విలసద్గంధ
 మండలాం । ప్రస్ఫురన్నాసికావళ మాక్తి కాంభూలతోజ్వలాం ।
 ముక్తాఫలాభరదనాం విలసద్విద్రుమాధరాం ॥ రత్నతాటంకవిలస
 త్కణాద్యయమనోహరాం । పూణాచంద్రప్రతీకాశ వచనాంకంబు
 కంధరాం । రత్నగ్రైవేయకోపేతాం నూంగళ్యమణిసూషితాం ॥ చ
 తుభుజాంఘ్రిపీఠాంసాం ముక్తాహరైశ్చభూషితాం । విచిత్రకంచుకే
 నాఢ్యాం నానాభూషావిభూషితాం ॥ ముఖ్యరక్షిణహస్తేన భీతానా

నిష్ఠానాంపాదకేవై విలక్షణైరాధన ప్రసక్త్యాభావేపి సమయా
 నురోధేన తత్రతత్రస్థితస్యస్వతంత్రవీరలక్ష్మ్యైరాధనస్య ॥ శ్లో ॥ ఆది
 మూర్తిరివభవేత్పరివారప్రకల్పనం । చతుర్భుజస్త్వపసంకుర్యాదుత్స

మభయప్రదాం । సవ్యేనపాణిపద్మేన శ్రితానాంవరదామనీం । ప
శ్చాద్దక్షిణహస్తేన పద్మకుట్టులఘరిశీం । తథావిధేనవామేన దధానాం
పుల్లపంకజం । మణికంకణకేయూర నానారత్నాంగులీయకైః । ము
డితాందివ్యవసనాం మేఖలాద్యైరలంకృతాం । విచిత్రమణిమండీర
విలసత్పాదసల్లవాం । దివ్యగంధానులిప్తాంగీం దివ్యమాల్యవిభూషితాం
పూణేంద్వయుతతుల్యభాం సౌందర్యామృతవారిధిం । ఏవంభ్యా
త్వా సభస్థనహస్తదశమండిత పుండరీకాచ్ఛ్వాహారంధ్రేణ హృదయా
లయ శ్రీమూర్ధ్ని నిపతతా గంగామృతేన అఘ్ర్యుపాద్య ఆవమనీ
యాని సంకల్ప్య సంకల్పిసిద్ధైరమృతమయైరంబరాత్పత్యధిస్తాంస్వగ్ధ
కాదిలక్షణైః భోగై శ్చియం ముదితామనుచిత్వ భోగదానమం
త్రేణ మనసాఘ్ర్యుంసమప్య సన్నిధిసన్నిధోధసాముఖ్యాని తత్త
న్ముద్రాదశశః సపూర్వకం ప్రాధ్యై స్వదేహవచ్ఛియాంశ్రీమంత్రాం
గమంత్రన్యాసాకృత్వా భోగదానమంత్రేణాఘ్ర్యుపాద్యాచమన పు
ష్పమాల్యానులేపన ధూపదీపసమర్పణ అష్టాంగప్రణామ జయఘో
షా సాదరం మనసాకృత్వా ॥ శ్లో ॥ స్వాగతంతవపద్మాక్షి సన్నిధిం
భజమేంబుజై । గృహాణమానసీంపూజాం యథాధఃపరిభావితామితి
విజ్ఞాప్య సుప్రసన్నాం ప్రసాదభిముఖీం శ్రీంవిజ్ఞాయ శ్రీంసుగంధతైలే
నాభ్యజ్య ఉద్వతఃసపూర్వకం గంధోదకేన సంస్నాప్యధౌతవస్త్రే
ణాంగులిహృత్వ సువస్త్రాని సురభిముద్రాదశశఃనాంతంకృత్వా

పంచాపి దేవవత్ ॥ ఇతిభగవదారాధనవిధిసాధారణ్యేన పాద్మప్రతిష్ఠావి
ధ్యుక్తవచనమనుసృత్య వీరలక్ష్మ్యైరాధనేపి అనుక్తే యతెయా తత్రతత్ర
పాద్మోక్త భగవదారాధనప్రక్రియాయాఅపి గ్రహాణమితినిష్కషణః ।

అంజలిం సౌవణ్యపుష్పై స్సంపూర్య తత్రవహ్న్యైశ్చేంద్రశతప్రభాం
 శ్రీయం శ్రీచంద్రేణావాహ్య తమంజలిం శ్రీమూర్ధ్నిప్రక్షిప్త్యా
 ఘృంసమప్యక్ పునఃపుష్పాంజలిం పుష్పాంజలిమంత్రేణ పాద
 యోఃప్రకీర్య సఘటానాదం సంఖ్యాహీనం యథాశక్తి శ్రీమంత్రం
 జపేత్ ॥ భగవదారాధనోక్తవ త్పాత్రపరికిల్పనాది యోగాసనక
 ల్పనాంతంకృత్వా బహుబేరే పరమప్ర్యామన్న భగవచ్ఛ్రీవత్సత్త్వా
 ప్రాక్తావాహన మంత్రేణ హిరణ్యవణామితి ఋణాచ యథా
 విధ్యావాహనం ఏకబేరేతు సుగంధలిప్తమంజలిం పుష్పై స్సంపూర్య
 తమంజలిం పూప్రాక్తావాహనమంత్రాభ్యాం బింబమూర్ధ్నిప్రక్షి
 ప్య ॥ శ్లో ॥ సామ్యఖ్యంకురుకళ్యాణి సవకదాసవక కామదే । ద్రవ్య
 మంత్రక్రియాభక్తి శ్రద్ధాహానిఃసహస్వమే ఇతిఽమ్ముఖీముద్రాదర్శన
 పూర్వకంప్రార్థ్య ప్రతిమాముద్రాం సన్నిధిసన్నిరోధ సంస్తంభ
 థాపనముద్రాశ్చ దశకయిత్వా పూర్వవల్లక్షీంధ్యాత్వా బింబే
 కిరన్యాసంవినా శ్రీమంత్రన్యాసం అంగమత్రన్యాసంచ కృత్వా కమల
 ముద్రాంప్రదశ్య పుష్పాంజలిమంత్రేణ పుష్పాంజలింసమప్యక్
 ॥ శ్లో ॥ క్షీరోదతనయేదేవీ వాసుదేవప్రియేంబుజే ॥ త్వంభక్త్యా
 పూజయామ్యద్యభోగైరఘ్నాదిభిఃక్రమాత్ ॥ ఇతివిజ్ఞాప్య లభాను
 జ్ఞః ॥ తామ్మృతవఃపురుషానహం ఇత్యాసనం । అశ్వపూర్వాంర
 థమద్యాంఽఽమతాంఇతి ॥ మూర్ధ్వైకవారమఘృం తేనైవ

మాససయాగమితి ॥ అనాదికాలతః అంతర్వాసనా బహి
 వాసనా ఇతిఽవిధవాసనాయుక్తస్య జీవస్య అంతర్వాసనాఅషనో
 దాధం అంతర్మాగః బహిర్వాసనా అషనోదాధం బహిర్మాగః

మంత్రేణ పాదయోద్విజ్ఞానం వారం ద్యం కాంసోస్థితం శ్రియం ఇతి
 త్రివారమాచమనం సమప్యక్ చంద్రాం ప్రభానాం పృణే ఇతి షలా
 ద్యుపహారా ఆదాం పుష్కరణీం మమాపహ ఇతి దధిమధుప
 యోమయ మధుపకం నివేద్య పరివారాన చ యేత్ ॥ యోగాస
 నాంబ్ర ప్రాగాదిదశచతుష్టయే ॥ ఓం-వానుదేవాయ నమః ఓం-సంకషణ
 ణాయ నమః ఓం-ప్రద్యుమ్నాయ నమః ఓం-అనిరుద్ధాయ నమః ఆగ్నే
 యాదిదశచతుష్టయే ఓం-గుగ్గులాయ నమః ఓం-కరండాాయ నమః ఓం-
 దమకాయ నమః ఓం-శలలాయ నమః దళానాం బాహ్యైః ప్రాగాదిక్ర
 మేణ ఓం-రత్నే నమః ఓం-నరన్నతే నమః ఓం-భూమై నమః ఓం-
 ప్రీతే నమః ఓం-క్షీతే నమః ఓం-శాంతే నమః ఓం-పుష్పే నమః
 ఓం-తుష్పే నమః దక్షిణాశ్చైవ ఓం-పద్మనిధయే నమః వామే

గః ॥ తదుక్తం లక్ష్మీశు తే ॥ వాసనాద్వివిధాప్రోక్తా బాహ్యంభ్యంత
 రహేతుజా । నిఘోషత్యాస్తరాస్సర్వా మానసోయాగ ఉత్తమః ।
 బాహ్యశయవిశుద్ధ్యధం బాహ్యయాగో విధీయతే । ఇతి.

సన్నిధిసన్నిరోధసామ్యభ్యాసీతి ॥ లక్ష్మీశం తే ॥ సన్నిధిం సన్ని
 రోధంచ సంస్తంభం స్థాపనంతథా ॥ కురూన్ముద్రాచతుష్కంతు
 మనసా సమ్యగాచరేత్ ॥ ఉత్తానానంహతౌపాణీ కృత్వాంగుష్ఠద్వయే
 నతు ॥ స్వాంస్వాంకనిష్ఠి కాంమృజ్యాత్ సన్నిధీకరణంతుతత్ ॥ అనా
 మయోమధ్యమయోః కురూన్దున్తాజః సంతతః । సంస్తంభసన్ని
 రోధాచ ద్వాకృతౌభవతస్తదా । కృత్వాచతస్మభిర్ముష్టి మంగులీభిః
 కరద్వయే ॥ తిర్యక్సంముఖిత్యన్యసేన్ముష్టిద్వయోపరి ॥ అంగుష్ఠ
 ద్వితయంశక్ర సంస్థాపనమిదంభవేత్ ॥

ఓం-శంఖవిధయైనమః పునఃప్రగాదితః ఓం-భృం - ధనదాయనమః
 ఓం-ఘ్లాం-మాణిభద్రదాయనమః ఓం-జృం-జృంభలాయనమః ఓం-
 న్ద్రీం-నశకూబరాయనమః ఓం-ప్లుం-పూర్ణాయనమః ఓం-ఘ్లాం-
 చలేంద్రదాయనమః ఓం-క్లూం-కలిస్థజెనమః ఓం-చులాం శిబికుండలా
 యనమః దక్షిణపాశ్వే- ఓం-రత్యాదిభోగనమః ప్రాగ్దళే ఓం-చ్ఛ్రిం
 చింతారత్నాయనమః పద్మవ్యపురతః ఓం-శ్రం-బలాయనమః ద్వితీ
 యావరణే ఓం-ఇంద్రాయనమః ఓం-అగ్నయేనమః ఓం-యమాయ
 నమః ఓం-నిఋతయనమః ఓం వరుణాయనమః ఓం-వాయవేనమః
 ఓం-సోమాయనమః ఓం-ఈశానాయనమః తృతీయావరణే ప్రాగా
 దిదిచ్ఛతుష్టయే ఓం-బలాకిన్ద్రేనమః ఓం-వనమాలిన్ద్రేనమః ఓం-
 విభీషిన్ద్రేనమః ఓం-శాంకరేనమః తురీయావరణే ఐశాన్యే ఓం-
 పుష్పధారిన్ద్రేనమః ప్రథమాదితృతీయాంతావరణ ద్వారపాశ్వేషు
 క్రమేణ ఓం-కల్పకాయనమః ఓం-పారిజాతాయనమః ఓం-హరిచం
 దనాయనమః ఓం-సంతానాయనమః ఓం-మన్దరాయనమః ఓం-బి
 ల్వాయనమః తురీయా వరణే పరితః ఓం-దివ్యసదస్యేనమః ఇతిశత
 పత్రసమాకులాం పక్షిసంఘాతాశికులస్విన మకారమాం సరసీంచ
 గంధపుష్పధూపదీపై స్సంపూజయేత్ । ఇతిమంత్రాననం ॥ అథస్నానా

మధుపకామితి ॥ కపింజలై ॥ మధుక్షీరంచదధ్యాజ్యం మధు
 పకాంమితిస్మృతం ॥ ఏకైకంప్రథమాత్రంస్యా త్తదధాంవానివేద
 యేత్ ॥ ఏకాంగంవాసమస్తంవా మధుపకాంసలోపయేత్ ॥ లక్ష్మీ
 తంత్రే ॥ అలాభేతుఘ్నతాదీనాం దధి కేవలమేవవా ॥ అగ్నిమీశేతి
 మంత్రేణ మధుపకాంనివేదయేదితి ॥

ససం || శ్రీయఃపాదా వ్యత్యస్తహస్తాభ్యాం గృహీత్వా || శ్లో || స్ఫు
టీకృతంమయాదేవి ఇదంస్నానాసనంమహత్ || ఆసాదయాశుస్నానా
థం మదనుగ్రహకామ్యయా ఇతిప్రాధ్యం స్నానభేరం సన్నిధాప్య
తత్రమూలభేరస్థ శక్త్యేకదేశమావాహ్య భోగదానమంత్రేణ పాదుకె
సమర్ప్య ఇదంవిష్ణుః+సురైః త్రీణిపదా+ధారయన్ ఇతిపాదుకారోహణం
విజ్ఞాయ ఉత్తిష్ఠ బ్రహ్మణస్వతై+నవః ఇతిసాధకై స్సాకం స్నానబింబ
ముద్ధృత్య భద్రంకణేభి+యదాయుః—ఇత్యధమంటపస్థ స్నానపీ
రంగమయిత్వా అశక్తౌభగవచ్ఛేషేణ ఘృతారోపకృత్వా అఘృత
పాద్యాచమనీయాని సమప్య తద్విష్ణోఃపరమపదం+ తతం ఇతిదస్త
థావచమ్ | తద్విప్రాస+పదం ఇతిశిష్యనిర్దేశఖనంకృత్వా భోగదాన
మంత్రేణ ఆచమనోదకేః గంధూచంసమప్య శ్రీగాయత్ర్యా తేనై
వ్రాదకేన ముఖంసంక్షాళ్య వస్త్రేణముఖంసంమృజ్య స్నానశాటకం
సమప్య ముఖవాసంసమప్య తైలసమప్య తాది సహస్రధారాస్నా
నప్రాధ్యం నాన్తోవిధిస్సమానః అశక్తౌ భగవత్స్నానశేషేణైవస్నానం
విష్ణుగాయత్రీత్యత్ర శ్రీగాయత్రీ ప్రాథమ్యాదేవదేవేత్యత్ర లిం
గవిపరిణామః శ్రీసూక్తేన సహస్రధారయా కుంభేనవా స్నానమన్య
త్సమానం || ఇతిస్నానాసనం || మూలబింబం ఉపైతుచూం+పదాతుమే
ఇతిధౌతవస్త్రేణాలంకృత్వా ఆచమనంసమప్య || శ్లో || దేవదేవపియే

ప్రాపణంతపణమితి || సంహితాన్తరైః | ఫలపక్వరసాదీని భ
క్త్యభోజ్యాదినయంతం మధురాదిరసోపేతం ప్రాపణంసముదాహృతం
అపకైర్వరతిపకైర్వశ్య సుపకైర్వజ్జలపక్వకైః | పానీయైరిక్షుశకలై
నాారికేశజలై రపి || ఏతైస్తుతపణయేద్దేవం తపణంసముదాహృతం ||

దేవి సవకభూతహృదిస్థితే । అలంకారాసనంహృద్యం సమాశ్రయహి
తాయమే ॥ ఇతిప్రాధ్యక పాదుకైసమప్యక అలంకారాసనై సుఖాసీ
నాంమత్వా అఘ్యుకపాద్యాచమనాని సమప్యక మూఢానందివ
ఇత్యగరుధూపేన కేశాన్విశోష్య గంధద్వారాంశ్రియమితి చందనే
నాలిప్య త్సుత్పిసాసాగృహాత్-ఇతిరత్నమకుట హారాంగద వలయ
మేఖలాదామ మంజీర రత్నతిలకాది భూషణైః మనసఃకామశ్రయ
తాంయశఇతి మాలాభిశ్చ శ్రియంభూషయిత్వా శ్రీగాయత్ర్యా న
యనయోరంజనం సమప్యక వ్యాహృత్యానవణం ప్రదశ్యక కడక
మేనశూలీసీమితిధూపం ఆపస్సృజన్తు మేకుచే ఇతిదీపం నీరాజనంచన
మప్యక సోమంరాజానమితి మాత్యాం సోదకమాచార్యాయ ప్రతి
పాద్య యవనికామపనీయ తూర్వాదివాద్యాన్యాఘోష్య నృత్తగీతస్తో
త్రాదిభిః శ్రియంపరితోష్య ॥ శ్లో ॥ షీరోదతనయేదేవి కమలేపద్మ
సంభవే । భోజ్యాసనముపాగమ్యహృతల-ప్రీతిమాశ్రయేతిప్రాధ్యక
దేవీంభోజ్యాసనస్థాం విభావ్య ఆద్రాక్షంయష్కరణిచమమావహేతి
యథావిధ్యాభ్యవహరి కాన్నివేద్య కృతాంజలివినియోగవనతః దేవిను
భుక్తాసీతిపృష్ట్యా తాంబూలం తారికాయానివేదయేత్ ॥ ఇతి భోజ్యాస
నం ॥ తామ్రఆవహానహంశ్రి ప్రణమ్యాత్థాయ బద్ధాంజలిః ॥ సమా

పద్మముద్రామితే ॥ పాద్యైద్వావిశే ॥ ప్రసార్యకరజాన్స
వార్ణమశిబద్ధాసమేత్యతే । అన్తఃప్రవిశ్యచాంగుష్ఠే తయోఃపృష్ఠ
మనుస్పృశేత్ । ప్రసారయేత్పద్మముద్రా మాసనేతుప్రదశ్యయేత్
శ్రియాదీనాంచసవకాసాం దేవీనాంచతురాసన । ప్రొక్తాకమలము
ద్రాసా సవక కామఫలప్రదా ॥

మిదేవిహికానాంజనయ్యజ్జనభవె ఇతిస్తుత్వా శ్రీమన్మంజుషీమ్ ।
 స్వాననేనముపవిశ్య త్రిప్రాణానాయయ్య దేశకాలానుకీర్త్య శ్రీస
 మారాధనాంగం శ్రీమన్మజ్జపంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య మూర్ఖిణీ
 ఓం-అంకణాయనమః ముఖే ఓం-గాయత్ర్యేనమః హృదయే ఓం-
 శ్రియైసమః ఇతిఋష్యాదిన్యాసంప్రాగ్వత్కరన్యాసం హృదయే ఓం-
 ఓం-నమః శిరసి-ఓం-శ్రీంనమః శిఖాయాం ఓం-హీంనమః బా
 హ్యాః ఓం-శ్రీంనమః నేత్రయోః-ఓం-స్వాంనమః-శిరఃపరితః-ఓం-
 హంనమః ఇతిషడంగన్యాసంచకృత్వా ఓం-రాంనమఃవరాయకాలా
 నలాత్మనేషతి అగ్నిప్రాకారమంత్రేణ దిగ్బంధనుకృత్వా పద్మగర్భా
 నిభాంకాంతా మసితాయతలోచనాం ॥ స్ఫుగత్కటక కేయూర హార
 కుండలమండితాం ॥ గంభీరనాభింతివలి విభూషితతనూవరాం ॥ సు
 కక్కుళశదృఢోత్తుంగ పీనవృత్తఘనస్తనీం ॥ చరద్విరేఫపటల సమా
 క్రాంతాలకావళిం ॥ ఆరక్తాధరబింబాంచ మశముక్తాఫలద్విజాం । అ
 ధాచంద్రలలాటస్థ రాజమానలలాటికాం । సవళలక్షణసంపన్నాం
 కృష్ణకుంచితమూర్ధాజాం ॥ విష్ణవామభుజాశ్లిష్టాం తదస్తస్థకరాం
 బుజాం । వామేనబాహువాదివ్యాంపహస్తీంపుష్పమంజరీం । అధా
 స్వస్తికసంలీనాం ధ్యాయామిహరివల్లభాం॥ ఇతిధ్యాత్వా చక్రముద్రాం

సురభిముద్రాఇతి ॥ పాద్యైముద్రాపక్షైః ॥ అంగుష్ఠే ద్వేకని
 ష్టే ద్వే తథాస్యాత్తజ్జిహ్వనీద్యయం । ిష్టంప్రసారయేద్భృహ్మ స్నంగు
 లానికరద్వయే । మధ్యమాండక్షిణిక రే నామికాంచతథేతరే । సం
 హత్యప్రసరేచ్ఛేషం కరయోరుధయోరపి । జ్ఞేయాసురభిముద్రాసా
 యాగద్రవ్యనిశోధినీ ॥

పద్మముద్రాంచప్రదశ్యే= అష్టోత్తరశత మష్టావింశతి మష్టేవా య
ధాశక్తి జప్త్వా ప్రణవేనజపముపసంహృత్య సపుష్పముదకమాదా
య పుణ్డరీకాక్షదయితే మంత్రమూలే=సనాతని । గృహాణాస్మిన్జపం
దేవి మమదీనస్యశాశ్వతైతి । శ్రీమంత్రసహితం శ్రియఃపురతోవిస్మ
జ్య స్వాసనమస్త్రీణాంకృత్య యథావిధి కారిప్రద సంకుర్యాత్ ।

ఇతి కాశికకులతిలక మహీశూరరాజధానీవిద్యోగమాన శ్రీ పృసన్న

కృష్ణారాధకేన ఫణిపురం కేశనభట్టాచార్య తనుజన్మనా

రంగస్వామిభట్టాచార్యే=ణ విరచితః పరతంత్రవీర

లక్ష్మ్యారాధనప్రయోగః సమాప్తః

— : ౦ : —

శ్రీయైనమః

పురుషసూక్తారాధనవిధిః .

— ౦.౦ —

యథోక్త విధినాకతుమశక్తానారమాపతేః ।

పూజనంకారిణాంతుష్ట్యైప్రయోగఃపరిలిఖ్యతే ॥

పూజకః కాల్యంకర్మయథావిధి నివృత్త్య భగవదాలయమా
సాద్య గోపురాద్బహిః పాణిపాదప్రత్యక్ష ద్వారాచమ్య ప్రదక్షిణప్ర
ణామగణంకృత్వా గభ=మన్దిరద్వారమాసాద్య ఓమ్జ్ఞానాయనమః

పురుషసూక్తారాధనమితి ॥ పాద్మేచర్యా=పాదేతృతీయాధ్యా
యాంతే ॥ మన్తైర్యథోక్తైరారాధ్య సూక్తైసపురుషేణవా । అథ
వాద్వాదశాణా=దైవ ర్మత్తైర్భింబముఖహారి । ప్రపద్యతేపరంశ్రే

ఓమ్బలాయస్వాహః ఓమ్వీర్యాయవషట్ ఓమ్విశ్వాయాయహు
మ్ ఓమ్తేజసేఫట్ ఓమ్శక్త్యైవాషట్ ఇతిషడంగన్యాసమాత్మనః
కృత్వా తాశత్రయంవిధాయ ఘంట చాలనపూజకం ఓమ్-యం-
వాయవేనమః ఇతికవాటముద్ధాట్య ప్రణవేన దక్షిణాగ్నిణాంతఃప్రవి
శ్య జితంతేపుణ్డరీకాక్ష నమస్తేవిశ్వభావన ॥ నమస్తేస్తుహృషీకేశ
మహాపురషపూజకజేతి పుణ్డరీకాక్షవిద్యయా భగవంతంప్రణమ్య ఓ
మ్రంజగజ్జ్యోతీరూపాయనమః ఇతిదీపాన్ప్రజ్వాల్య భగద్బింబాన్నిమాం
ల్య మాల్యానన్యపనీయ శుచిస్థానేనిధాయ గభకగేహం మాజక
నాదినా విశోధ్య అఘ్నాదిపాత్రాణి విష్ణుగాయత్ర్యాప్రత్యక్ష్య ఉశీ
రవంశకూచేన మూలమంత్రేణ దేవగాత్రంసంమృజ్య తేనైవమం
త్రేణ గన్ధోదకేనసంతృప్త్య ప్లాతేనాక్షామ్బునిహృత్య ధూపసురభిత
ధౌతవస్త్రద్వయాదినా యథాపూజకమలంకృత్వా గన్ధపుష్పధూపదీ
పైగభగేహ ద్వారదక్షిణవామపాశ్వర్యోః ఓమ్ప్రచం చండాయ
నమః ఓమ్ పృం ప్రచండాయనమః మధ్యే ఓమ్భూతేభ్యోనమః ॥
ఇత్యభ్యర్చ్య తిరస్కరిణ్యా గభకగేహద్వారం నిచ్చిద్రమాచ్ఛద్య
దేవస్యదక్షిణపాశ్వై బ్రుసీంకూమాకసనంవానిషీప్య మూలమం
త్రేణప్రోక్ష్య అస్త్రమంత్రేణ ఛోటికాంకృత్వా ఓమ్ పృం ధృం ఆధా
రశక్తైనమః ఇతిపుష్పైరభ్యర్చ్య తత్రస్వస్తికేన పద్మాసనేనోపవిశ్య
వాద్యఘోషేవేదఘోషేచ ప్రవృత్తే అస్త్రమంత్రేణ సవకదిశోబ

యో నిష్కామోయదిపూజకః । కామనాయాన్తుకామ్యాని ఫలాని
ప్రతిపద్యతే ॥ భారతేశాంతిపవణి ॥ పౌరుషంసూక్ష్మాస్థాయప్రా
క్కుర్యత్ ముఖనిస్సృతం । వరాహపురాణే ॥ పౌరుషంసూక్ష్మా

ధ్వామిత్యస్త్రముద్రయా స్వపరితోదిగ్బంధనంకృత్వా ఓమ్నరాన్నమః
 పరాయకాలానలాత్మనేనమః ఇత్యగ్నిప్రాకారముంజ్రేణ అగ్నిప్రాకార
 ముద్రయాచ అగ్నిప్రాకారంస్మృత్వా ఓమ్నమనుస్సదశనాయేత్యా
 కాశే చక్రముద్రాంబధ్వా ప్రాణాయామత్రయంకృత్వా యోగము
 ద్రాంబధ్వా నాభికందేవేద్యాకారం యమితివాయుబీజంధ్యాత్వా తజ్జే
 నధూనువాయునా ఆత్మస్థం తమోవణంపాపంవిశోష్య హృదంబుజే
 రక్తవణంఽతికోణం రమిత్యగ్నిబీజంధ్యాత్వా తదుత్థనప్రాచిఃశిఖాభిః
 పావందద్ధ్వకంరేపీతాభంచతురశ్రం లమితిమాహేంద్రబీజంధ్యాత్వా
 తేనాగ్నింవాయునా సహసంస్తభ్య మూర్ధ్ని వృత్తాకారంస్ఫటిక
 ప్రభం వమితవారుణంబీజంధ్యాత్వా తజ్జామృతాంభసా మూర్ధాది
 పాదపయఃతంత్రాదేహం ధ్యానేనసంక్షాళ్య స్వాత్మానం భగవదా
 రాధనయోగ్యంమత్వా॥మంత్రన్యాసంకురూత్ ॥శ్లో॥ తలంపుష్పంచ
 కరయోః శోధయిత్వాఽస్త్రవిద్యయా ॥ అజ్గులీనాంచసర్వాసాం పర్వ
 స్వాద్యంతవతిషు ॥ ఇవ్యతేషణవన్యాసో మధ్యమేషుచపవను ॥ మ
 న్రాక్షరాణాంవిన్యాసో న్యాయపషననాతనః ॥ పవదక్షిణతజన్యాః
 ప్రక్రమ్యాజ్గులిపవను ॥ దక్షిణేతరతజన్యాః పవాన్త్రసాధకో
 త్తమః ॥ సృష్టిన్యాసమిమంకురూత్ ద్వ్యత్వానేనతుసంహృతిః॥ప్రక్ర
 మ్యతజన్వసీపవన్ కనిష్ఠాపవన్విశ్రమః ॥ స్థితావష్టాక్షరస్త్రిష మం
 త్రస్యన్యాసకూరితః॥ ఇతికరన్యాసః ॥ కరతలయోమధ్యే తేజోరూప

స్థాయ యేయజన్తిద్విజాశుమాం । తెమాంప్రాప్స్యంతినతతం సంహి
 తాధ్యయనెనచ ॥ ఇత్యాదివచనానురోధేన పురుషసూక్తారాధనస్య
 విశేషతఃప్రశంసితత్వాత్ బృహదారాధనం కర్తుమశక్తానామనుకూ

మహాక్షరమంత్రంధ్యాత్వా తాభ్యాంమూర్ధాదిసాదాంతాభిమతేన
 దేహేవ్యాపకన్యాసం ప్రాగ్వత్తడంగన్యాసంచకృత్వా హృత్పుండరీకే
 మానసోపచారైభిరంగవస్తమిష్టాప్రాణానాయమ్యభగవదారాధనం
 కరిష్యే ఇతినంకల్ప్య ॥ శ్లో ॥ త్వదారాధనకామోయం వ్రతంచరితు
 మిచ్ఛతి ॥ నంకల్పసిద్ధ్యైభగవత్ పూరయాన్యమనోరథా ॥ ఇతిభ
 గవస్తంప్రాధ్యై ప్రాగేవవిశోధితాం గళన్తికామాత్మనోదక్షిణా వా
 మేవాపాశ్వే దేవస్యాగ్రే త్రిపదపీఠోపరి అఘ్నపాద్యాచమన
 పాత్రాణి క్రమేణాదాయ గాళితామ్భసాఽపూయ తానివ్రత్యేకం
 ప్రణవేనస్పృష్ట్యా తేషుతలశసీదళాని నిక్షిప్య దక్షిణకరతలే ద్వాదశా
 రంచక్రం తన్నధ్యేఽఽమ్ఘ్నానిసూరూదిత్యోమితి భాస్కరంధ్యాత్వా
 తత్కరతలమవాఙ్ముఖం గళంత్యాదిపాత్రోపరివిన్యస్య దీప్తైస్తద్రశ్మిభి
 స్తాని భస్మీభూతానివిచిన్త్య సవ్యకరతలే షోడశదళపుండరీకం తన్న
 ధ్యే ఓమ్సోమాయనమః ఇతిసుధాకరం బుధ్వా తత్కరతలంప్రాగ్వ
 త్కృత్వా తదుత్థామృతరశ్మిభిః సిక్తాని పునఃకాతాని యాగయో
 గ్యాని మత్వాహస్తయోమూలేన నారాయణంధ్యాత్వా తాభ్యాం
 ఓమ్రాన్నమఃపరాయవిశ్వాత్మనే ఇతివిశ్వమంత్రేణ సకృత్స్పృష్ట్యా
 విష్ణుగాయత్ర్యాభిమంత్ర్య ఓమ్స్వమ్మరభయేనమఃఇతి గోరూపాం
 మధుస్రవస్త్రీం హిమశైలాభాం ధేనుముద్రాప్రదశ్య పాత్రాణి
 తద్దుగ్ధపూర్ణానివిభావ్య ఓమ్అఘ్నంకల్పయామి ఓపాద్యంకల్ప
 యామి ఓమ్ఆచమనంకల్పయామి ఇతిస్పృష్ట్యా అఘ్నేఽఽమ్లత్యై

లార్థం పాద్మేచయోపాదే వష్టాధ్యాయోక్త పురుషసూక్తారాధన
 విధిమవలంబ్య ఏవప్రయోగోరచితః కిన్తు ॥ పాద్మే పతిష్ఠావిధా ॥ వసుదే

నమః పాద్యైఃపితృభ్యోనమః ఆచామేఽమ్భారత్యైనమః ఇతిగన్ధ
 పుష్పధూపదీపై రభ్యర్చ్యః ఓమ్-ఊం-హూం-ఘంటాయైనమః ఓం
 ధూం-ధూమోద్ధిరాయనమః ఇతిసకూమంధూపపాత్రం గన్ధాది
 భిరభ్యర్చ్య పాత్రాంతరేణాఘ్నః జలమాదాయ తత్పాత్రంసవ్యహ
 స్తేనిధాయ సవ్యేతరేణిపిధాయ మూలేనసప్తవారమభిమంత్ర్య అస్త్ర
 మంత్రేణ కూచేనద్రవ్యాణ్యాత్థాన-చప్రోక్ష్య ఓం-నమోభగవతే
 విష్ణవే సనకభూతాత్మనే వాసుదేవాయనవాత్మనే సుయోగపక్షపీ
 తాత్మనే పీరాయనమః ఇతిగన్ధాదిభిః యోగపీఠమభ్యర్చ్య కూర్మాదీ
 న్దివ్యలోకాః+సనకభక్తాన్ప్రపద్యే ఇత్యనుస్థాయ ఏకబేరవిషయ
 హస్తానుగన్ధినాకృత్వా గన్ధాఘ్నఃపుష్పైరంజలిమాలాయాః మూ
 తిఃమంత్రాంత్రయా పుంసూక్తాద్యఋచా బింబమూఘ్నిః పుష్పాంజ
 లింప్రక్షీప్య భగవంతంస్వాభిముఖమత్వా బింబదేహే మంత్రన్యాసం
 కృత్వా ప్రణవేన పాదయోఃపుష్పాంజలింసమర్ప్య ॥ శ్లో ॥ విభోనక
 లకోకేశ విష్ణోజిష్ణోప్రభోహరే ॥ త్వాంభక్త్యాపూజయామ్యద్య భో
 గైరఘ్నాదిభిఃక్రమాత్ ॥ ఇతినంప్రాధ్యః ద్వితీయయాఆసనం చతు
 థ్యాఽఘ్నం తృతీయయాపాద్యం పంచమ్యాచమనమ్ ॥ షష్ఠ్యా
 శుద్ధోదకేనాభిషేకిం ప్రోక్షణంచ సప్తమ్యాధాతవస్త్రం అష్టమ్యా
 పవీతం నవమ్యాగన్ధం దశమ్యాపుష్పం ఏకాదశద్వాదశఋగ్భ్యం
 ధూపదీపా సమర్ప్య నుసాధితంహవిరాదికం దేవాగ్ర శుచాదేశే
 స్థాప్య అస్త్రేణప్రోక్ష్య వమణా పరిషిచ్య ప్రణవేనాహ్వాణం దేవా

పరుతస్యాపి స్థాపనంవాసుదేవతత్ ॥ భగద్గీతాయాం ॥ వృష్ణీనాంవా
 సుదేవ్రాస్మీతి పచనానాంపరామేశ్వర పరుదేవనూనుర్వాసుదేవయో

యదత్వా ప్రాగ్విద్వహనాస్థావనాదికం కృత్వా సురభిముద్రాం ప్రదగ్ధ్య
అఘ్నః పుష్పం నిషీప్య అస్త్రమంత్రేణ పాణిభ్యాం ఘోటికాం కృత్వా
॥ శ్లో ॥ నిజానందమయైర్భోగై నిత్యతృప్తస్తవ్యమవ్యయః ॥ తథా
పిచాత్మసిద్ధ్యధం మహతాహవిరాదినా భవంతంతపయిష్యామి సం
పూణం తత్ప్రకల్పితం ॥ అనుగ్రహాధంభక్తానాం భోక్తుమాసాద
యప్రభో ॥ ఇతి ప్రాధ్యక్ష అవసతకే బరః గ్రాసముద్రయా త్రయోద
శ్యానివేద్య చతుర్దశ్యానమస్కృత్య అష్టోత్తరశతనామాచారం
కృత్వా జితంతేత్యాదినాస్తుత్వా ॥ తతస్త్వయమాననే ఉపవిశ్య
ఆరాధనాంగంజపంకరిపెన్ ఇతినంకల్ప్య ఓం-బ్రహ్మణేనమః ఇతి శిరసి
ఓం-గాయత్రేయనమః ఇతి ముఖే ॥ ఓం-కృష్ణాయనమః ఇతి హృదయే
ఓం-క్షీంనమః ఇతి గుహ్యే ఓం-స్వాహానమః ఇతి పాదయోః ఓం-జం-
నమః ఇతి పాశ్చేన్ద్రో నమః ఓం-హం-నమః ఇతి అస్త్రవత్ ॥ ఓం-క్షీం
నమః ఇతి హృదయే ॥ ఓం-కృష్ణాయనమః ఇతి శిరసి ॥ ఓం-గోవిందాయ
నమః ఇతి శిఖాయాం ఓం-గోపీజననమః ఇతి బాహ్యోః ఓం-వల్లభాయ
నమః ఇతి నేత్రయోః ఓం-స్వాహానమః ఇతి అస్త్రం సమస్తేన మూ
ఢాదిపాదాంతం న్యాసంకృత్వా చక్రముద్రాం ప్రదగ్ధ్య హృత్పంకజే
ధ్యానమ్ ॥ శ్లో ॥ అంసాలంబితవ మకుండలధరం మన్దోన్నతభ్రూలతం ॥
కించిత్కుంచితకోమలాధర పుటంసాచిప్రసారేక్షణం ఆహోలాంగులిప
ల్లవై ముకురుళి కామాపూరయంతముదా మూలే కల్పతరోస్త్రీ భం
గిలలితం ధ్యాయేజ్జగన్మోహనమితి ॥ లక్షణలక్షితందేవం మనసా ధ్యా

రభేదశానాత్ పురుషనూక్తారాధనప్రయోగే శ్రీకృష్ణారాధనవిధిరేవ
నిదశితః ॥

త్వాభ్యుదయః యథాశక్తిమంత్రంజప్త్వా ॥ శ్లో ॥ పుండరీకాక్షవి
శ్వాత్మ మంత్రమూర్తేజనాదాన ॥ గ్రహణాన్నిష్ఠపంనాథ మమ
దీనస్యశాశ్వతేతి॥సపుష్పదకం దేవాయజపంసమప్య తీర్థప్రాశనాది
కంకృత్వా కవాటంబధ్వా చక్రముద్రాంప్రదశ్య ప్రదక్షిణంకృత్వా
గృహంవ్రతిగచ్ఛేత్ ॥

ఇతి కాశికమలతిలక మహీశూరరాజధానీవిద్యోతమాన శ్రీ పృథ్వీ
కృష్ణారాధకేన ఫణిపురం కేశవభట్టాచార్య తనుజన్మనా
రంగస్వామిభట్టాచార్యేణ విరచితః పురుషసూక్తారాధన
ప్రయోగః సమాప్తః

— ౦ —

శ్రీః

శ్రీకేశవాయనమః

పంచసంస్కారప్రయోగః.

— ౦ —

సాత్వతోక్తవిధానేనభగవద్దాస్యసంపదే ।

ప్రయోగలిఖ్యతేపంచసంస్కారాణాంపరిస్ఫుటం ॥

అథజ్ఞానవైరాగ్యసంపన్న ఆచార్యః : ప్రాతనిత్యకర్మనివృత్త
త్య అలంకృతేశుచాచేశే భగవంతమారాధ్య దేశకాలసంకీర్తనపూ
జకం అప్యభగవత్కైంకర్యయోగ్యతాసిద్ధ్యధికం ఏనం పంచభి
స్సంస్కారైస్సంస్కరిష్యామి ప్రథమంతాపసంస్కారంకరిష్యామి
సంకల్ప్య ప్రతిష్ఠితోచక్రశంఖౌ పంచామృతైరభిషిచ్య ఓంనమో

భగవతేనుదేశనాయ ఓ-నమోభగవతేపుండరీకాక్షాయ వాయు
ముఖాయ దీప్తరూపాయ శంఖపాలాయస్వాహాఽతి సుదేశనపాంచ
జన్యమంత్రాభ్యాం అఘ్యుపాద్యాచమన గంధపుష్పఘావదీప నివె
దనై భాగవత్పురతొభ్యచ్యుక్త స్వగృహ్యగ్నాఽజ్యభాగాంతే ఆజ్యేన
మూలమంత్రేణ విష్ణుగాయత్ర్యాచ పృథగష్ట్రత్తరశత మష్టావిశతిం
వా ఆహుతీః ఘృతమిశ్రపాయ సేన పురుషనూక్తేన షాడశాహుతీ
హుత్యా చక్రశంఖావగ్నౌ నిక్షిప్య తాపదఘ్నాఽదిభిరభ్యచ్యుక్త
అగ్నిమధ్యే || శ్లో || కల్పంతాకప్రకాశం త్రిభువనమఖిలం తెజ
సాపూరయంతం రక్తాక్షం పింగకేశం రిపుకులభయదం భీమదంష్ట్రాక్ష
హాసం శంఖచక్రంగదాబ్జ ప్రథుతరముచలం చాపసాంశాంకుశాఽ
స్సైన్వభిభ్రాణందోభిరప్టౌ మచసియురరిపుం భావయేచ్ఛక్రసంజ్ఞమితి
లక్షణం సుదేశనంధ్యామేత్ ఆజ్యేన సుదేశనషడక్షరమంత్రేణ
విశత్యాహుతీః పాంచజన్యమంత్రేణ ఏకామాహుతింహుత్వా నశి
ష్యోవహ్నింపదక్షిణీకృత్య ప్రామ్య యథాశక్తిమూలమంత్రం జప్త్వా
సుదేశనమహుత్వా లోతిరూపానమప్రభ అజ్ఞానాంధస్యమేదేవ
విష్ణుమాంధ్యం సుదేశనయ | పాంచజన్యనిజధ్వన ధ్వస్తపాతకసంచయ
పాహిమాంపాపినంఘోర సంసారాణావపాతినం || ఇతిశిష్యంవాచ
యిత్వా సుదేశనమంత్రేణ దక్షిణబాహుమూలం సుదేశనేనపాం
చజన్యమస్త్రేణాచ వామబాహుమూలం పాంచజన్యేనాంకయేత్ శంఖ
చక్రా తాయేనప్రత్యక్ష్య పురుషాజ్ఞానమాచరేత్ తతఃపుండ్రసం
స్కారాధం పుండ్రసంస్కారంకరిష్యామితి సంకల్ప్య మూలేనా
జ్యేనాష్ట్రత్తరశత మష్టావిశతింవా పరమామాయేతి సూక్తేన
ప్రత్యచం మధుమిశ్రపాయ సేన హుత్వా హరేఃపురతస్తండు

లస్థండితే దిష్ట్యష్టసుఅష్టా మధ్యే చత్వారిపుండ్రాణివిలిఖ్య ప్రాగాది
 క్రమేణ పుండ్రాః కేశవాదిదామోదరాంతా తత్తన్మంత్రేణాభ్య
 చ్యౌః సశిష్యః ప్రదక్షిణీశ్చత్య ప్రణమేత్ శిష్యః గురూపదేశేన పుం
 ద్రాణి సమ్యజ్ఞాత్యా స్వాంగేషుభారయేత్ అథనామసంస్కారం
 కరిష్యామిః సంకల్ప్య మాగశీషాది మాసాధిదేవానాం కేశవా
 దీనాం మధ్యే తత్కాలయాసదేవనామధేయం స్థండితేవిలిఖ్య తన్మం
 త్రేణాభ్యచ్యౌః ప్రణమ్య తన్మాతిః మంత్రం మూలమంత్రంవా
 యధాశక్తిజప్త్వా మూతిః మంత్రేః మూలచుంత్రేణవా ఇదంవిష్ణు
 ర్విచక్రమే+రే విష్ణునః కంవియా+వేత్వా దిశ్రావావిష్ణుఉతవా+వే
 త్వా ప్రతద్విష్ణుస్తవతే+విశ్వా విష్ణురరాటమసి+వేత్వా తద్విష్ణుపర
 మంత్రతం తద్విప్రాసా+పరంశతిమత్రైశ్చ పాయసేన ఆజ్యేనచాష్టోత్త
 రశతమష్టావింశతిమష్టేవా హుత్వా మూలమంత్రేణశిష్యోప్రాప్త్య
 తస్యమాసదేవనామ ఆదిశేత్ అథమంత్రసంస్కారంకరిష్యేఇతీసంక
 ల్ప్యభగవదగ్రై తండులరాశౌ కలశంసంస్థాప్య మంత్రరత్నేన వారిణా
 పూయః పంచ త్వక్పల్లవయుతం పంచరత్నయుతం మంగళద్రవ్యయు
 తం తం మంత్రరత్నేన ఆభిషంత్త్య తస్మిన్ భగవంతమారాధ్య యధా
 శక్తిమంత్రరత్నంజప్త్వా విష్ణుసూక్తేన పావమానైః అష్టావింశతిసంఖ్య
 యా మంత్రరత్నేన కుశైశ్శిష్యంప్రాప్త్య ॥ శ్లో ॥ ఆభిషిచ్యతతో
 మూర్ధ్ని శుక్లవస్త్రధరంశుచిం స్వలంకృతంసమాచారత మూర్ధ్వః
 పుండ్రధరంతథా । పవిత్రహస్తంపద్మాక్ష మాలయాసచులంకృతం ।
 నివేశ్యదక్షిణేవస్య ఆసనెకుశనిమితే । మంత్రరత్నేనమూలేన చా
 జ్యేన ఆష్టోత్తరశతమష్టావింశతింవా పుంసూక్తేన శ్రీసూక్తేన ప్రత్య
 చ్చం మధ్వాజ్యమిశ్రపాయసేన కేశవాదిచతుర్వింశతిమూర్తిః మం

త్రేః ప్రణవాదినమోత నిత్యముక్తచున్వైశ్చరుణా ఏకైకమాహు
 తింహుత్వా భగవంకప్రవక్షణీకృత్య ప్రణయ్య గురుపరంపరామ
 నుసంధాయ ॥ శ్లో ॥ త్వంచూతాసవలోకానాం సవలోకేశ్వర
 ప్రియే అపరాధశతైజ్జప్తచూశ్రయస్తేనముద్యతం ॥ ఇతిశ్రీయం ॥
 నారాయణదయాసింధో వాత్సల్యగుణసాగర ఏనంరక్షజగన్నాథ బహు
 జన్తాపరాధినం । ఇతిశ్రీశంచ స్వయంప్రపద్య ఏవమేవ శిష్యేణచ ప్రప
 దనంకారయిత్వా తతశ్శిష్యేణ ॥ శ్లో ॥ గురౌత్వమేవమేదేన స్త్వమే
 వపరమాగతిః । త్వమేవపరమోధమన్ స్త్వమేవపరమంతపః । ఇత్యా
 చాయప్రపదనమపికృతే హరేఃపురస్తాత్పాగ్రగేషు కుశేషు తముప
 వేశ్య స్వాచార్యంధ్యాత్వా నమస్కృత్య గురుపరంపరామనుసంధా
 య స్వహృదయే భగవంతంధ్యాత్వా శిష్యమూర్ధ్ని స్వదక్షిణకరం
 తద్ధృగయే స్వవామకరంవిన్యసేత్ శిష్యః స్వాచార్యపాదాగృహీ
 త్వా భోగూర్ భూహిమెనుత్రమితిప్రాధయేత్ ॥ శ్లో ॥ అధ్యాస
 యేత్తతస్తస్మై మంత్రతత్సంశుభావహాసన్యాసంచనముగ్రంచ సహీ
 శ్చందోధిదైవతం । సాధకమధ్యాపయేచ్ఛిష్యం ప్రపత్తింకరణగతం
 అష్టాక్షరంద్వాదశాణంఽమఝ్కుక్షింవైష్ణవీతథా । రామకృష్ణనృసిం
 హాఖ్య మంత్రంతస్మైనివేదయేత్ । యావచ్ఛరీరపాతన్తు ద్వయమావ
 తయేత్సదా ॥ పాంచరాత్రేశేషసంహితాయాం ॥ ద్వయస్యబ్రహ్మ
 ఋషిః-గాయత్రీచ్ఛందః శ్రీసున్నారాయణోదేవతా ఓం-బీజం-మం
 శక్తిః-శ్రీంకీలకంఠ్రహింకవచంఽమలస్త్రం-భగవత్కైంకర్యేవివియాగః
 మంత్రపదమక్రేనకరషడంగన్యాసః ॥ ధ్యానం ॥ శాఖచక్రగదాపద్మ
 ధరం నీలోత్పలప్రభం । పుండరీకాక్షమమలం కిరీటాదివిరూపితం ।
 శ్రీఘృమిసహితందేవం పంకజాసనసంస్థితం । జ్ఞానానందమయందే

వం నారాయణముపాస్మహే । తతోయాగసంస్కారంకరిష్యేఇతినం
 కల్ప్య స్వాభిమతంభగవద్భింబం మంత్రరత్నేనారాధ్య పూజౌక్తై
 రిదంవిష్ణురిత్యాది సప్తవైష్ణవమంత్రైరమూలైశ్చ ఘృతమిశ్రపాయ
 సేన ఆజ్యేనచ అష్టత్తరశతమష్టావింశతినాకేశవాదిచతువింశతి
 మూర్తిమంత్రైనిత్యమంత్రేణ ఆవరణదేవతామంత్రైశ్చ ఆజ్యేన
 వృక్షైకమాహుతింహుత్వా హోమశేషంసమాప్య తద్భింబమంత్ర
 రత్నేన అష్టావింశతివారమప్తవారంవా పుష్పాంజలిభిరిష్టా ప్రణమ్య
 మంత్రరత్నంయథాశక్తిజప్త్వా తద్భింబాశిష్యస్యప్రదశ్య ॥ శ్లో ॥ ఏనం
 రక్షజగన్నాథ కేవలకృపయాతవ । అచనంయత్కృతంతేనవిభో
 స్వీకర్తుమహాసి ॥ ఇతిప్రాథ్య తద్భింబం కృపయాతస్త్వేదద్యాతో
 లబ్ధ్వా నిత్యంసమచార్యేత్

ఇతి కాశికకులతిలక మహీశూరరాజధానీవిద్యోతమాన శ్రీ ప్రసన్న

కృష్ణారాధకేన ఫణిపురం కేశవభట్టాచార్య తనుజన్మనా

రంగస్వామిభట్టాచార్యేణ విరిచితః నిత్యాచారః

—: పద్ధతి: సమాప్త: —

—: ౦: —

గ్రంథేపూర్వైమమదూషణోక్త్యాకింవాగుణోక్త్యావిదుషావిచార్య ।

గ్రంథమదుక్తైసదసద్విశోధ్యంసర్వస్తుసర్వంసహపేదకశ్చిత్ ॥

